

Handboek

Gastouderopvang

Gastouderopvang

Inhoudsopgave

	Welkomstbrief GOB Bloei	Pag. 3
	Algemene voorwaarden GOB Bloei	Pag. 5
	Inleiding	Pag. 8
Hoofdstuk 1	Visie op gastouderopvang	Pag. 9
Hoofdstuk 2	De gastouder	Pag. 10
Hoofdstuk 3	Communicatie	Pag. 13
Hoofdstuk 4	Veiligheid	Pag. 15
Hoofdstuk 5	Gezondheid	Pag. 17
Hoofdstuk 6	Pedagogiek	Pag. 19
Hoofdstuk 7	Praktische zaken	Pag. 20
Hoofdstuk 8	Wat is kindermishandeling?	Pag. 22
	Protocol Vermoeden Kindermishandeling	Pag. 23
Bijlagen	Sociale kaart Utrecht	Pag. 54
	Achterwacht	Pag. 63
	Medicijnverklaring	Pag. 66
	Registratieformulier ongevallen	Pag. 67
	Verklaring meerijden in auto gastouder	Pag. 68
	Regels voor autozitjes	Pag. 69
	Belastingregels gastouder	Pag. 71
	Brandveiligheid	Pag. 72
	Checklist brandveiligheid	Pag. 77
Extra Bijlagen	Pedagogisch Beleidsplan	Pag. 81
	Hfdst. 1 Uitgangspunten en doelstellingen	pag. 82
	Hfdst. 2 Gelegenheid tot ontwikkelen van competentie	pag. 83
	Hfdst. 3 ontwikkeling van 'persoonlijke competentie'	pag. 85
	Hfdst. 4 Veiligheid	pag. 86
	Hfdst. 5 Maatschappelijke bewustwording	pag. 88
	Hfdst. 6 Gelegenheid tot ontwikkelen van competentie per leeftijdscategorie.	pag. 89
	Hfdst. 7 Reglementen	pag. 93
	Ontwikkelingsfasen	Pag. 94
	Reglement Oudercommissie	Pag. 108
	Slaaphouding	Pag. 111

Gastouderbureau Bloei

Beste Ouder/ Verzorger,

Wij zijn heel blij dat je voor ons gastouderbureau hebt gekozen. Jij vertrouwt je kostbaarste bezit toe aan een gastouder, en dat is een hele stap. Vooral als je de gastouder nog niet zo goed kent.

Wij hebben geprobeerd in ons handboek aan te geven wat wij verwachten van gastouders. Als jij nog persoonlijke wensen hebt bespreek die dan gerust met de gastouder. Zijn er dingen die onduidelijk zijn, schroom dan niet om ons te bellen. Het belangrijkste is dat jij met een gerust gevoel naar je werk kunt, in de wetenschap dat er goed voor je kind(eren) gezorgd wordt.

We hebben allerlei informatie die voor jou als ouder/ verzorger van belang is in een handboek samengevoegd. De bijlagen die genoemd worden in verschillende hoofdstukken zijn ook in het bezit van de gastouder. Het gaat hier om de verschillende verklaringen die je samen tekent, zodat er geen onduidelijkheden zijn van weerszijden, en om nuttige achtergrond informatie voor de gastouder.

Daarnaast is het mogelijk om ons inspectierapport te bekijken via de website van Bloei: www.gastouderbureaubloei.nl.

Gastouderbureau Bloei organiseert regelmatig thema-avonden. Deze thema-avonden zijn ondermeer bedoeld als ondersteuning bij de taken van de gastouder. Daarnaast biedt het jou als ouder een mogelijkheid om samen met je gastouder in gesprek te gaan over bepaalde opvoedingsthema's. Jij bent dus van harte welkom op deze avonden.

Ook heeft gastouderbureau Bloei een oudercommissie. Heb je daar belangstelling voor meld het ons. Wij gaan graag met u in gesprek om uitleg te geven over je rol in de oudercommissie.

Voor jou is het van belang om zo snel mogelijk de kinderopvangtoeslag aan te vragen. Dit kan via www.toeslagen.nl. Veranderingen in het aantal uren opvang dien je aan ons en via www.toeslagen.nl door te geven. Op deze manier kan de belastingdienst de juiste hoogte van de toeslag bepalen. Aan het eind van het jaar wordt de werkelijke toeslag bepaald aan de hand van de jaaropgave die door Bloei wordt vertrekt.

Gastouderbureau Bloei heeft ook een website waar je allerlei informatie kunt vinden over ons en onze activiteiten. www.gastouderbureaubloei.nl.

Wij hopen dat jij je kunt blijven ontwikkelen en tot bloei kunt komen, en dat ook je kinderen zullen bloeien bij de gastouder.

Vriendelijke groet, Ankie de Jong, Mariska Bagdasarov en Ruth Bakker

Bloei Utrecht, Bergamotteperenlaan 8, 3452 DK Vleuten

Contactgegevens:

Ankie de Jong
0643911093
ankie@gastouderbureaubloei.nl

Ruth Bakker
06-50620379
ruth@gastouderbureaubloei.nl

Voor financiële zaken:

Mariska Bagdasarov
mariska@gastouderbureaubloei.nl

Algemene Voorwaarden gastouderbureau Bloei

Artikel 1- Definities

In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:

Gastouderopvang: kinderopvang voor kinderen van nul tot dertien jaar die in een huiselijke setting worden opgevangen. Te weten: de woning van de vraagouder dan wel de woning van de gastouder.

Gastouder: Degene die in opdracht van de vraagouder een kind opvangt in ruil voor een vergoeding.

Vraagouder: De ouder die gastouderopvang zoekt voor haar kind/kinderen.

Gastouderbureau : Bemiddelaar tussen vraagouder en gastouder.

Artikel 2 – Toepasselijkheid

Deze voorwaarden zijn van toepassing op, en maken een onlosmakelijk onderdeel uit van, alle overeenkomsten met gastouderbureau Bloei.

Artikel 3 – Dienstverlening gastouderopvang

Gastouderbureau Bloei bemiddelt tussen vraagouder en gastouder. Bloei zoekt en selecteert gastouders en biedt vraagouders de mogelijkheid zich in te schrijven. Bloei brengt een koppeling tot stand tussen vraagouder en gastouder, daarbij zoveel mogelijk rekening houdend met de wensen en behoeften van vraag- en gastouder. Het gastouderbureau houdt toezicht op de kwaliteit van de dienstverlening, doch geeft hiertoe geen garanties en sluit uitdrukkelijk elke aansprakelijkheid hiervoor uit. Er bestaat geen dienstverband tussen de gastouder en het gastouderbureau.

Artikel 4 – Procedure gastouderopvang.

- 4.1 Vraagouder geeft telefonisch dan wel via internet aan dat er opvang gewenst is voor zijn/haar kinderen.
- 4.2 Vraagouder vult een intakeformulier in.
- 4.3 Hierna neemt Bloei contact op om naar aanleiding van het intakeformulier alle wensen duidelijk te verwoorden en tarieven te bespreken.
- 4.4 Hierna kan een koppelingsopdracht gegeven worden, na deze opdracht is de vraagouder verplicht het hiervoor geldende tarief te betalen. Dit bedrag wordt achteraf in uren gefactureerd, zie tarieven lijst.
- 4.5 Het gastouderbureau gaat actief op zoek naar een gastouder.
- 4.6 Het gastouderbureau screent de nieuwe gastouder.
- 4.7 Waarna er maximaal indien mogelijk drie gastouders worden voorgesteld aan de vraagouder.
- 4.8 In aanwezigheid van een vertegenwoordiger van Bloei worden er tussen de vraagouder en de gastouder afspraken gemaakt.
- 4.9 Indien de vraagouder en gastouder tot overeenstemming komen worden er drie contracten getekend:
 - Overeenkomst tussen gastouderbureau Bloei en de vraagouder, tot bemiddeling voor en begeleiding van de kinderopvang. In deze overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd: de aard, omvang en frequentie van de plaatsing; naam gastouder; de data van aanvang en eventueel beëindiging van het contract; en informatie over de kosten.
 - Overeenkomst tussen gastouderbureau Bloei en de gastouder tot bemiddeling voor en begeleiding van de kinderopvang.
 - Een overeenkomst van opdracht tussen gastouder en vraagouder.

Na ondertekening van de contracten is de plaatsing definitief.

Artikel 5 – Duur en beëindiging van de overeenkomst

- 5.1 De overeenkomst duurt tot de dertiende verjaardag van het kind.
- 5.2 De plaats bij de gastouder vervalt ingevolge lid 1 automatisch, dus zonder dat de opzegging vereist is, per de eerstvolgende 1^e of 16^e dag van de maand waarin het kind dertien jaar wordt.
- 5.3 Tussentijds beëindiging geschied door middel van een schriftelijke opzegging, waarbij wederzijds een opzeggingstermijn van twee maanden wordt gehanteerd. Opzegging geschied per eerste dan wel de vijftiende dag van de maand.

Artikel 6 – Aansprakelijkheid

De vraagouder en gastouder zijn als eerste aansprakelijk voor schade.

Artikel 7 – Tarieven

Bloei is gerechtigd om haar tarieven periodiek aan te passen, mede aan de hand van ontwikkelingen in de maximum tarieven vastgesteld door de geldende wet- en regelgeving en ontwikkelingen in het wettelijk vastgesteld minimumloon.

Bij opvang bij de vraagouder thuis (1 kind) is Bloei gerechtigd om €5,00 extra per uur op het basistarief te berekenen. Dit in verband met het minimumloon van de gastouder.

Artikel 8 – Betaling Automatische incasso

- 8.1 De gastouder levert op de laatste werkdag van de maand de urenbriefjes per kind in.
- 8.2 De vraagouder ontvangt voor de 10de van de maand een factuur.
- 8.3 De vraagouder heeft tot 5 dagen na factuurdatum de tijd om eventuele onjuistheden aan te geven.
- 8.4 De vraagouder is verplicht om binnen 10 dagen de factuur te betalen. Wij zullen zo snel mogelijk met automatische incasso's gaan werken.
- 8.5 De gastouder ontvangt de vergoeding voor de gewerkte uren voor de 20ste van de maand.
- 8.5 Bij het niet nakomen van betaling, onder de voorwaarden genoemd bij art. 8.2 en 8.4, kan er een herinnering worden gestuurd. Bij een schriftelijke herinnering is Bloei gerechtigd 10 euro administratiekosten in rekening te brengen.
- 8.6 Bij het verstrijken van de betalingstermijn is Bloei gerechtigd de wettelijke rente over het factuurbedrag in rekening te brengen
- 8.7 In het geval de vraagouder zijn verplichtingen die voortvloeien uit het contract niet nakomt, behoudt Bloei zich het recht voor om de opvang op te schorten. Het kind van de vraagouder zal dan geen gebruik meer kunnen maken van de opvang. Als vraagouder daarna nog niet aan zijn betalingsverplichting voldoet zal Bloei het contract met de vraagouder opzeggen. De vraagouder is verplicht om de tot dan toe afgenomen uren plus de overeengekomen uren gedurende de twee maanden opzegtermijn te betalen.
- 8.8 De vraagouder heeft de mogelijkheid om tot de ingangsdatum de aangegane contracten schriftelijk te annuleren. Bij annulering ontvangt de vraagouder een schriftelijke ontvangstbevestiging. Als datum van de annulering geldt de datum van binnenkomst van de schriftelijke annulering bij Bloei. De hoogte van de kosten van annulering zijn afhankelijk van de overeengekomen uren opvang en het tijdstip van annuleren met een minimum van € 100,- conform de onderstaande tabel. Deze kosten komen voort uit reeds gedane bemiddelingsinspanningen.

Aantal dagen voor ingangsdatum contract	Annuleringskosten
Meer dan 60 dagen	20% van het maandtarief
45-60 dagen	50% van het maandtarief
30-44 dagen	100% van het maandtarief
15-29 dagen	150% van het maandtarief
Minder dan 15 dagen	200% van het maandtarief

Artikel 9 – Klachtenregeling

Bloei heeft een klachtenregeling ingesteld. Het reglement wordt op verzoek aan de vraagouder dan wel gastouder ter beschikking gesteld. Deze staan in protocol klachtenreglement zowel in handboek en website.

Artikel 10 – Slotbepalingen

- 10.1 In gevallen waarin deze voorwaarden niet voorzien, streven partijen naar het bereiken van een oplossing naar redelijkheid en billijkheid.
- 10.2 Nietigheid van een deel van de bepaling laat de toepasselijkheid van de overige bepalingen onverlet.

- 10.3 Op de overeenkomsten tussen Bloei en ouders dan wel vraagouders, als ook de voorwaarden is Nederlands recht van toepassing. Eventueel uit de overeenkomst voortvloeiende geschillen die niet in onderling overleg kunnen worden opgelost, zullen worden voorgelegd aan de ter zake bevoegde rechter te Utrecht.

Inleiding

Kinderen zijn kleine pareltjes die aan ouders worden gegeven. Een parel is een kostbaar bezit, een bezit waar je met zorg mee om moet gaan. Als kinderen geboren worden zijn ze hulpeloos en totaal afhankelijk van hun ouders en andere volwassenen om zich heen. Langzamerhand zullen zij zich moeten ontwikkelen tot zelfstandige individuen die zich staande weten te houden in onze steeds ingewikkelder wordende maatschappij. Voor ouders is dit een hele verantwoordelijkheid die op hun schouders rust. Ook een verantwoordelijkheid die je niet zomaar uit handen geeft.

Het echter steeds meer gebruikelijk in onze tegenwoordige maatschappij dat mannen en vrouwen beiden inkomen verwerven. Hierdoor is het vaak niet mogelijk om als ouders continu zelf voor je kinderen te zorgen. In deze maatschappij wordt de opvoeding steeds vaker gedeeld met (semi-) professionals. Kinderen worden naar een kinderdagverblijf gebracht of men maakt gebruik van oppas, dan wel van een gastouderbureau.

Als ouder is het van groot belang om te weten aan wie je een deel van de opvoeding overlaat, en aan wie je je kinderen toevertrouwd. Daarom heeft gastouderbureau Bloei een aantal kwaliteitseisen aan de gastouder en de opvangomgeving gesteld, waardoor wij aangeven onze uiterste best te doen, samen met u, uw kind tot Bloei te brengen.

Verder heeft gastouderbureau Bloei een pedagogisch beleid voor de gastouderopvang. Hierin is te vinden hoe wij verwachten dat de gastouder de kinderen opvangt. Je kunt dit vinden op onze website www.gastouderbureaubloei.nl. Hier vindt u ook verschillende contracten en het protocol vermoeden kindermishandeling.

Bloei hanteert het handboek gezondheidsmanagement van het Landelijk Centrum voor Hygiëne. De checklist zal elk jaar opnieuw ingevuld worden, gevolgd door een nieuw actieplan. Hierdoor zal het actieplan toegesneden zijn op de meest recente situatie. Daarnaast hanteert Bloei het handboek Veiligheidsmanagement van de stichting "Consument en Veiligheid". Deze inventarisatie zal door een medewerker van Bloei samen met de gastouder worden uitgevoerd. Hieruit volgt een actieplan, waarna er na ongeveer vier weken gecontroleerd wordt door een medewerker van bloei. Na het eerste jaar zal er ten minste eenmaal per jaar aan huis gecontroleerd worden door een medewerker van Bloei.

Hoofdstuk 1. Visie op gastouderopvang

Bloei is van mening dat ieder mens zijn of haar kwaliteiten moet ontwikkelen. Dit geldt voor zowel de ouders als de kinderen, maar ook de gastouder moet zich blijven ontwikkelen. Bij gastouderopvang staat het kind centraal. De ouder deelt met een gastouder de zorg voor het kind. Dit houdt in dat een kind opgevangen dient te worden in een situatie die zo dicht mogelijk ligt bij thuis zijn bij de ouders. Een kind moet zich dus thuis kunnen voelen bij de gastouder. Het kind moet zich veilig voelen bij de gastouder. Veiligheid wordt onder andere geboden door duidelijkheid en voorspelbaar gedrag van de gastouder.

Kinderen komen tot bloei door positieve aandacht. Het is daarom van groot belang dat de gastouder zijn taak serieus opvat en niet alleen ziet als een leuke bijverdienste. De gastouder zal voldoende tijd met het kind door moeten brengen. Door positief gedrag te belonen, komt er minder negatief gedrag voor. Hierdoor hoeft de gastouder niet voortdurend corrigerend op te treden. Daarbij is het wel belangrijk dat de gastouder duidelijke grenzen stelt, en ook van te voren aangeeft wat de consequenties zijn van het zich niet houden aan deze grenzen. Een consequentie van niet luisteren kan zijn dat een kind een time-out krijgt bijvoorbeeld op een stoustoel of in de stouthoek. Na de straf wordt altijd excuus aangeboden en aanvaard, waardoor het kind leert dat het gedrag dat hij heeft vertoond, niet getolereerd wordt, maar dat hij als persoon wel geaccepteerd is. Schreeuwen en slaan draagt niet bij tot een veilige sfeer en aan een goede opvoeding van het kind. Dit zal dan ook niet worden toegestaan.

Normen en waarden

Het gezin is normaal gesproken de plaats waar overdracht van normen en waarden plaatsvindt. Door gebruik te maken van gastouderopvang wordt de opvoedingstaak gedeeld met de gastouder. Normen en waarden die voor Bloei erg belangrijk zijn:

- Eerlijkheid
- Respect
- Gehoorzaamheid
- Excuus aanbieden en aanvaarden
- Belangstelling voor kinderen om hen heen, en van jongs af aan leren dat de wereld niet alleen om alleen het kind draait. Het aanleren van omgangsvormen.

De gastouder kan deze normen en waarden overbrengen door zelf het goede voorbeeld te geven. Als de gastouder zelf bijvoorbeeld niet eerlijk is, kan dat ook niet van het kind worden verwacht. Zoals al eerder genoemd is excuus aanbieden belangrijk. Ruzies dienen uitgepraat te worden, in plaats van er over heen te leven. Daarnaast is het goed om jong te leren om je excuus aan te bieden, zodat dat later bij bijvoorbeeld je werkgever geen moeilijkheden veroorzaakt. Door het afnemen van het aantal kinderen per gezin leert een kind veel minder om aandacht te moeten delen. Toch is dit belangrijk voor zijn ontwikkeling om te leren dat de wereld niet alleen om hen draait. Omdat een gastouder vaak meerdere kinderen opvangt is het nodig om de aandacht te verdelen over meerdere kinderen. Daarnaast is het belangrijk om kinderen te leren om te groeten, een hand te geven en zich voor te stellen etc. zodat kinderen weten hoe ze zich in gezelschap horen te gedragen. Dit kan heel veel onzekerheden bij het kind wegnemen.

Voor meer informatie zie ons pedagogisch beleidsplan in de Bijlage en op de website!

Hoofdstuk 2: De gastouder

Bovenstaande visie stelt eisen aan de gastouder. Hieronder zijn zij puntsgewijs benoemd.

- Allereerst moet de gastouder hart hebben voor kinderen, tijdens de opvang staat het kind centraal en niet eventuele andere activiteiten van de gastouder
- De gastouder moet over een erkend diploma beschikken. (Zie de lijst met erkende diploma's in de bijlage.) Minimaal MBO-2 niveau.
- De gastouder beschikt over een EHBO-certificaat voor kinderen, erkend door het Oranje Kruis.
- De gastouder beschikt over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). De persoon die de VOG aanvraagt moet een geldig legitimatiebewijs en een aanvraagformulier inleveren bij de plaatselijke gemeentelijke instantie. Het kan enige weken (2-6 weken) duren voordat de verklaring wordt afgegeven.
- Ook de inwonende huisgenoten boven de 18 jaar (geldt niet bij de vraagouder) zijn verplicht voor de aanvang kinderopvang bij de gastouder thuis een Verklaring Omtrent Gedrag aan te vragen.
- De gastouder moet overzicht kunnen houden, en duidelijke grenzen kunnen stellen en deze ook hanteren.
- De gastouder beschikt over ervaring met het oppassen dan wel opvoeden van kinderen.
- De gastouder moet in staat zijn het goede voorbeeld te geven op het gebied van normen en waarden.
- Wij hanteren een minimale leeftijd van 19 jaar.
- Lichamelijk en geestelijk gezond.
- Bereid zijn tot samenwerking met gastouderbureau en tot het volgen van aanvullende cursussen/trainingen/bijeenkomsten die gerelateerd zijn aan de opvangtaak.
- Respecteren van privacygevoelige gegevens en geen informatie doorspelen aan derden
- Openstaan voor en respecteren van andere gewoontes, culturen, levenswijzen, opvoedingsideeën
- Beschikken over goede communicatieve vaardigheden en in staat zijn om op een professionele manier contact met de vraagouders te onderhouden en afspraken te maken
- Kennis hebben van ontwikkeling van kinderen, positief staan ten opzichte van de pedagogische doelstellingen en deze in praktijk kunnen brengen
- In staat zijn tot reflecteren op het eigen handelen
- Kinderen niet alleen laten of het toezicht aan anderen overlaten
- Regelmatig en gedurende minimaal een half jaar beschikbaar zijn voor opvang
- Goede beheersing van de Nederlandse taal
- Goed telefonisch bereikbaar
- In bezit van AVB (Aansprakelijkheids Verzekering voor Bedrijven).
(Kijk op www.cmcassurantie.nl voor meer informatie of mail naar: b.koelwijn@cmcassurantie.nl).
- In bezit van inzittenden verzekering bij auto gebruik.
- Niet –roken beleid tijdens kinderopvang. De opvanglocatie is verplicht een rookvrije omgeving.

Aantal kinderen per gastouder

- Er worden maximaal 6 kinderen in de leeftijd tussen 0 en 13 jaar (inclusief eigen kinderen tot 10 jaar) opgevangen.
- Van de op te vangen kinderen mogen er maximaal 6 kinderen beneden 13 jaar tegelijk worden opgevangen, waarvan;
- Maximaal 5 kinderen jonger dan 4 jaar, dit is inclusief de eigen kinderen van 4 jaar.
- Maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar. Dit is inclusief eigen kinderen van deze leeftijdsgroep.
- De eigen kinderen van de gastouder (en hun vriendjes) tellen alleen mee als zij aanwezig zijn tijdens de opvang.

Deskundigheidsbevordering gastouders

Er wordt regelmatig een EHBO-cursus voor kinderen van twee avonden voor gastouders gegeven. Deze opleiding is erkend, en gastouders krijgen een certificaat. Er worden ook regelmatig intro avonden en thema avonden georganiseerd. Voor deze avonden worden ook de vraagouders uitgenodigd. Hierdoor worden vraagouder en gastouder ondersteund in het één lijn trekken in de opvoeding van de kinderen.

Screenen van gastouders

- Het eerste gesprek met de gastouder zal bij de gastouder thuis zijn, zodat de medewerker van Bloei een goede indruk krijgt van de persoonlijkheid van de gastouder.
- In het gesprek wordt ingegaan op alle punten die belangrijk zijn voor de opvang, zoals omgaan met de privacy van het gezin, grenzen stellen, maar ook motivatie etc.
- Daarnaast zal er gevraagd worden om twee referenties die daadwerkelijk nagebeld zullen worden. De vraagouder mag hiernaar vragen, dan zal er een kort verslag worden uitgebracht van het gesprek met de referentie
- Elke gastouder beschikt over een verklaring omtrent gedrag. Als deze niet kan worden afgegeven door de gemeente dan is het niet mogelijk om gastouder te worden.

Achterwacht verplicht

Bij deze vorm van opvang is de gastouder verplicht om een volwassene als achterwacht te regelen die op afroep snel ter plekke is om de gastouder bij te staan (binnen 10 minuten). Gastouderbureau Bloei dient te weten wie er als achterwacht fungeert. Dit wordt bij de intake vastgelegd en door de gastouder actueel gehouden.

De ouders weten ook wie de achterwacht is en de kinderen die worden opgevangen dienen bekend te zijn met de achterwacht.

1. De achterwacht moet altijd mobiel bereikbaar zijn voor de gastouder.
2. De gastouder is zelf verantwoordelijk voor het registreren van de opvangmomenten per kind.
3. Desgewenst geeft de gastouder hierover inzage aan de ouders en aan BLOEI.
4. Ouders dienen geïnformeerd te zijn over het feit dat er meer kinderen volgens de richtlijnen kinderopvang bij de gastouder wordt opgevangen.
5. Gastouderbureau Bloei heeft in deze geen verantwoordelijkheid omdat de gastouder met meerdere vraagouders afspraken kan maken die niet allen via gastouderbureau Bloei gecontracteerd zijn.
6. Er wordt gekeken naar een evenwichtige leeftijdsopbouw van de kinderen.

Of wanneer de gastouder kan aantonen dat zij hulp heeft bij haar taken van bijvoorbeeld haar partner. Dit geldt ook wanneer de gastouder zelf kinderen heeft onder de vier jaar.

7. De gastouder is verplicht om via Bloei de verplichte cursussen te volgen en vanaf 2010 een pedagogisch gerelateerde opleiding te vervolgen.

De gastouder wordt ondersteunt bij haar kwalificatie;
Gastouder moet voor de aanvang van kinderopvang beschikken over diploma Helpende en Welzijn of Zorg en Welzijn, een daaraan gelijkgesteld diploma of een certificaat goed gastouderschap.

De gastouder moet ook een geldig EHBO certificaat gericht op kinderen hebben. Dat moet geregistreerd zijn bij het Oranje Kruis, Ned Cert of Nikta. Bloei biedt de mogelijkheid om tegen betaling een vereist diploma te halen bij Eduper /ROC en de kinder-EHBO diploma bij het Nikta.

8. Na het ontvangen van alle vereiste documenten wordt de gastouder geregistreerd door Bloei bij de gemeente waar de kinderopvang plaatsvindt. Na registratie in het Landelijk Register dan pas kan de werkelijke opvang plaatsvinden.

Communicatie gastouder en vraagouder

Vanaf de start van de opvang neemt de gastouder een deel van de opvoeding van de kinderen voor haar rekening. Het is voor vraagouder en gastouder van groot belang om met elkaar hierover te communiceren. Tijdens het afsluiten van contracten zal de medewerker van Bloei een aantal zaken ter sprake brengen omtrent de gezamenlijke opvoeding van de kinderen. Hierbij valt te denken aan het gebruik van de tv en de computer. Maar ook andere verwachtingen van elkaar zullen hieruitgesproken worden. Daarna zijn er de momenten van halen en brengen waarop de gastouder en de vraagouder elkaar spreken. Tijdens deze momenten worden vooral de praktische zaken als voeding etc. besproken. Bloei verstrekt bij de start van de opvang voor elk kind een schrift waarin de gastouder meer zaken kan noteren. Hierbij valt te denken aan de ondernomen activiteiten, de ontwikkeling van het kind, maar ook grappige uitspraken kunnen hierin worden opgeschreven. Ook voor de kinderen is het leuk om dit later terug te kunnen lezen.

Communicatie vraagouder en Bloei

Na de vraag om bemiddeling door bloei zal er een telefonisch gesprek plaatsvinden met een nadere concretisering van de vraag van de vraagouder. Als de opvang in het huis van de vraagouder zal plaatsvinden, zal het gesprek bij de vraagouder plaats vinden omdat er dan globaal gekeken wordt of het huis voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen van Bloei. Zodra er een geschikte gastouder is gevonden voor de vraagouder wordt de gastouder op de plaats van opvang voorgesteld aan de vraagouder. Na dit gesprek wordt bij een click van weerszijden een nieuwe afspraak gemaakt voor het afsluiten van het contract en het bespreken van alle praktische zaken.

Twee maanden na de start van de opvang wordt er contact opgenomen met de vraagouder om de eerste twee maanden te evalueren.

Bloei streeft erna 3 keer per jaar een nieuwsbrief uit te geven. Daarnaast zijn we telefonisch op dinsdagochtend, woensdagochtend en donderdagochtend bereikbaar voor vragen. Natuurlijk is er altijd de mogelijkheid om ons via de mail te benaderen.

Communicatie gastouder en Bloei

Na het aanmelden als gastouder bij Bloei zal er eerst bij de gastouder aan huis een kennismakingsgesprek plaats vinden. Daarna zal de gastouder in het bijzijn van een medewerker van Bloei aan de vraagouder worden voorgesteld. Na het tekenen van de contracten zal een medewerker van Bloei samen met de gastouder de veiligheidsrisico inventarisatie worden opgesteld. De formulieren voor gezondheidsmanagement worden terplekke door de gastouder ingevuld.

Op dat moment moet de verklaring omtrent gedrag ook binnen zijn. Binnen vier weken wordt er een actieplan opgesteld. Dit actieplan wordt toegezonden. Voor de opvang wordt er door een medewerker van Bloei aan huis aangekondigd gecontroleerd of het actieplan is uitgevoerd. Aan de hand hiervan wordt het actieplan geüpdatet, waarna er elk jaar een bezoek gebracht wordt door een medewerker van Bloei aan het huis waar de opvang plaats vindt.

Voor de gastouder zijn ook de nieuwsbrief, de website en het telefonisch spreekuur te benutten.

Klachten

Het kan voorkomen dat zaken niet direct lekker verlopen tussen gastouders en vraagouders. Het is van groot belang hier open en eerlijk met elkaar over te praten. Mocht het niet mogelijk zijn er samen uit te komen dan kun je contact opnemen met Bloei. Wij zullen dan proberen als onafhankelijke derde met jullie om tafel te gaan zitten om belemmeringen etc. op te helderen. Mocht ook dit geen uitkomst brengen dan kunt u terecht bij de externe onafhankelijke klachtencommissie.

www.klachtkinderopvang.nl Tijdens kantooruren telefonisch bereikbaar op 0900-0400034. Als u zaken die Bloei betreffen niet prettig vindt, meld dit dan zo snel mogelijk aan ons. Is het niet mogelijk om er met elkaar uit te komen of u wilt direct zonder de gesprekken contact opnemen met klacht Kinderopvang. Ook dan kun je terecht bij www.klachtkinderopvang.nl. Men is niet verplicht om een gesprek met Bloei aan te gaan !

Oudercommissie

Het is wettelijk vereist om binnen een half jaar na de start als gastouderbureau een oudercommissie in te stellen. De oudercommissie heeft een aantal functies. De belangrijkste is wel dat zij verzwaard adviesrecht hebben op de volgende onderwerpen:

- a) De uitvoering van het kwaliteitsbeleid door de houder met betrekking tot het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen inclusief eigen kinderen van de gastouder;
- b) Pedagogisch beleidsplan;
- c) Beleid op het gebied van voeding;
- d) Risico inventarisatie veiligheid en gezondheid;
- e) Vaststelling of wijziging van een klachtenregeling en het aanwijzen van de leden van de klachtencommissie;
- f) Wijziging van de bemiddelingskosten van het gastouderbureau;
- g) Wijziging van de adviesprijs voor daadwerkelijke gastouderopvang;
- h) Vorm en inhoud van begeleiding en deskundigheidsbevordering van gastouders door het gastouderbureau;
- i) Beleid van het gastouderbureau ten aanzien van beschikbare speel- en slaapruijnte en de buitenspeelmogelijkheden in relatie tot het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.

Verzwaard adviesrecht houdt in dat de houder van Bloei alleen kan afwijken van het advies van de oudercommissie als dit goed onderbouwd is.

Daarnaast mag de oudercommissie ook ongevraagd advies geven over verschillende onderwerpen. De oudercommissie bestaat uit tenminste 3 ouders. Er wordt tenminste twee maal per jaar vergaderd, indien nodig vaker.

Zie bijlage en onze website voor het oudercommissie reglement.

Heeft u interesse om plaats te nemen in de Oudercommissie. Neem dan contact op met Ankie de Jong via ankie@gastouderbureaubloei.nl.

Hoofdstuk 4: Veiligheid

Ieder kind staat bloot aan gevaren. Heel veel van deze gevaren zie je als ouder niet eens, en veel gevaren monden niet direct uit in ongelukken etc. Een aantal gevaren zijn ook niet uit te sluiten. Elk kind stoot zich wel eens, of valt en krijgt een mooie schaafwond op de knie. Een kind is nu eenmaal onberekenbaar, en doet soms ineens dingen die je van te voren niet had verwacht. Het is ook goed dat een kind met bepaalde gevaren leert omgaan, want buiten en bij anderen thuis zijn de gevaren er even goed. Aan de andere kant moet een kind beschermd worden en moet er voorkomen worden dat een kind aan te grote gevaren wordt bloot gesteld. Bloei heeft daarom een aantal huisregels voor de veiligheid in huis.

- In een huis waar kinderen tot vier jaar worden opgevangen zijn alle stopcontacten in ruimtes waar kinderen verblijven voorzien van beveiliging.
 - In een huis waar kinderen van 9 maand oud tot ongeveer 2 jaar verblijven is de trap boven aan voorzien van een traphekje.
 - Huis is voorzien brandmelders en een erkende brandblusser en of brandblusdeken.
 - De bedjes en commodes zijn stevig. Deze kunnen niet elk moment instorten, waardoor een kind verwond zou kunnen raken. De campingbedjes en matrassen zijn volgens de vereisten.
 - Speelgoed is heel, kapot speelgoed wordt direct gerepareerd of weggegooid
 - Giftige stoffen en medicijnen zijn buiten bereik van kinderen (of wel de kast is deugdelijk afgesloten, dan wel het is hoog) weggeborgen. Dit geldt ook voor shampoo in de douche.
 - In principe is er geen vijver in de tuin, indien de gastouder/vraagouder wel een vijver in de tuin heeft wordt deze goed afgezet.
 - De tuin wordt goed afgesloten.
 - In elk huis waar opgepast wordt door een gastouder van Bloei dient een verbandtrommel aanwezig te zijn.
 - Daarnaast vindt Bloei het van belang dat de ruimte waarin kinderen opgevangen worden schoon en overzichtelijk is en er voldoende ruimte is om te spelen.
 - Er ook de mogelijkheid is om buitenactiviteiten te ondernemen. Dit houdt in dat op de plaats van opvang een tuin is, dan wel een speeltuin of park op loopafstand.
 - Voor kinderen tot twee jaar moet er de gelegenheid zijn in een aparte ruimte een slaapje te kunnen doen. Deze ruimte moet goed ventileerbaar zijn en voorzien van daglicht.
 - De ruimte waar tuin- en klusgereedschap is opgeborgen dient afgesloten te zijn tijdens de opvang.
 - Meubilair dient gebruikt te worden waar het voor bedoeld is. (een bank is om op te zitten, en geen springkussen) Dit ter voorkoming van gebroken armen etc.
 - Handtassen worden tijdens opvang verplicht hoog opgehangen.
- ***Van elk huis waar opvang plaats vindt wordt ook een veiligheidsrisico inventarisatie gemaakt, om ook individueel verschillende gevaren te traceren.***

Van de risico inventarisatie wordt een actieplan gemaakt dat binnen twee weken verstrekt wordt aan de gastouder dan wel aan de vraagouder als de opvang aan huis plaats vindt. Waarna er binnen een maand na de start van de opvang gecontroleerd wordt aan huis of het actieplan en de huisregels zijn uitgevoerd.

Mocht er onverhoopt toch iets echt mis gaan dan is het belangrijk dat een gastouder weet wat zij moet doen. Hieronder volgt de procedure.

Procedure bij ongevallen

Gezien het feit dat een gastouder er het grootste deel van de dag alleen voor staat is het van groot belang dat zij iemand te hulp kan roepen in een crisis situatie. Hierbij valt te denken aan een ongeval van een van de andere kinderen. Daarom zal tijdens het afsluiten van het contract een telefoonlijst worden opgesteld (zie bijlage) Hierop zijn de telefoonnummers te vinden van het werk van de ouders, huisarts, tandarts, twee personen die bij nood bereikbaar zijn uit het netwerk van de ouders, en als de opvang bij de gastouder aan huis plaats vindt twee telefoonnummers van achterwacht dicht bij de

gastouder (10 minuten) die bij kunnen springen mocht de gastouder met een kind naar het ziekenhuis moeten.

Stappenplan bij ongevallen

- De gastouder schat in of zij zelf genoeg kennis heeft om de gevolgen van het ongeval te behandelen.
 - *een pleister plakken op een geschaafde knie*
- De gastouder schat in dat zij professionele hulp nodig heeft, het is echter niet zeer dringend.
 - *Bel de ouders en overleg*
 - *Bel daarna de huisarts en pleeg overleg*
 - *Regel opvang voor de andere kinderen via de telefoonnummers op de telefoonlijst*
 - *Rij naar de huisarts*
- De gastouder schat in dat zij dringend professionele hulp nodig heeft
 - *Bel 112*
 - *Bel de ouders*
 - *Regel opvang voor de andere kinderen, of stuur een ander kind om hulp te halen bij de buurvrouw*

In alle gevallen; blijf rustig en zorg er voor dat er geen paniek ontstaat bij het betrokken kind dan wel wij de andere kinderen.

Na een ongeval wordt er altijd een ongevallenregistratie ingevuld en opgestuurd naar Bloei. Deze moet binnen een week na het ongeval binnen zijn bij Bloei. (zie bijlage)

Hoofdstuk 5: Gezondheid

Niemand wil graag dat zijn kind ziek wordt. Toch weten we allemaal dat ieder kind eens in de zoveel tijd ziek is. Meestal is het onschuldig en zijn ze er met een paar dagen weer bovenop. Ieder kind komt nu eenmaal in aanraking met bacteriën die ziektes kunnen veroorzaken. Het is wel belangrijk dat dit zoveel mogelijk wordt voorkomen. Bloei heeft hiervoor ook een aantal huisregels opgesteld.

Handen wassen

Handen zijn vaak de overdragers van bacteriën of andere ziekte kiemen. Het is daarom belangrijk om regelmatig je eigen handen en de handen van het kind met zeep te wassen. Wanneer?

- Na wc bezoek
- Na het verschonen van kinderen
- Na het buitenspelen
- Voor het eten.

Kinderhanden en kindergezichten

- Zorg voor verschillende doekjes (of een washandje) voor de schoonmaak en het wassen van de handen en gezichten van de kinderen.
- Gebruik tissues of papieren zakdoeken voor het snuiten van neuzen. Gebruik nooit dezelfde zakdoek voor verschillende kinderen.

Eten

- Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het steriliseren van de flessen
- Bereid voeding altijd op de manier die op de verpakking is voorgeschreven
- Bereid voeding altijd met materiaal dat schoon is (bijvoorbeeld staafmixer, keukenmachine etc.) controleer regelmatig of er geen scheurtjes etc. in het materiaal zit, waardoor de schoonmaak niet meer het gewenste resultaat heeft.
- Gooi overgebleven flesvoeding meteen weg, spoel de fles om, en zet ze op de kop op een schone theedoek te drogen.
- Zet van te voren gemaakte voeding nooit in de deur van de koelkast (hier is de temperatuur te hoog, waardoor de voeding eerder bederft) Flesvoeding moet onder de 7 °C bewaard worden, moedermelk onder de 4 °C.

Gezondheid binnenshuis

- Er wordt van gastouders en huisgenoten geëist dat zij niet roken tijdens de kinderopvang .Er mag ook geen rooklucht te ruiken zijn voor de kinderopvang! Roken is zeer ongezond, helemaal voor kleine kinderen.
- Het is belangrijk dat er voortdurend geventileerd wordt. Dit houdt in dat er voortdurend nieuwe lucht van buiten naar binnen kan. Dit kan door ventilatieroosters of door het raam op een klein kiertje te zetten.
- Regelmatig luchten is van belang, dan wordt de lucht ververs. 15 minuten is vaak voldoende.
- Temperatuur in de woonkamer is ideaal rond de 20 °C maar niet lager dan 17°C. Temperatuur in de slaapkamer van de kinderen is ideaal rond de 17 °C maar niet onder de 15°C. Voorkom temperatuurschommelingen van meer dan 5 °C; door grote schommelingen in temperatuur ontstaat condens, waardoor er veel meer kans is op schimmels etc.
- Het is belangrijk om regelmatig ventilatieroosters schoon te maken.
- Neem een schoolbord altijd nat af i.v.m. stof.
- Regelmatig afstoffen, stofzuigen en dweilen in de ruimtes waar kinderen verblijven. Niet tijdens de kinderopvang schoonmaken wel het hoognodige bijv.broodkruimels onder tafel weghalen maar niet stofzuigen binnenshuis terwijl de kinderen aan het buitenspelen zijn.

Medicijnen

Er zijn kinderen die regelmatig medicijnen toegediend krijgen. De gastouder mag dit doen als er een medicijnverklaring is getekend door de ouders. (zie Bijlage)

Vermoeden kindermishandeling

Heeft de gastouder een sterk vermoeden van kindermishandeling, dan dient zij te handelen volgens protocol Vermoeden Kindermishandeling.

Daarnaast kunt u altijd advies inwinnen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling is voor iedereen die zich zorgen maakt over kinderen in zijn of haar omgeving en denkt aan kindermishandeling. Meestal vertellen mishandelde kinderen of degene die hen mishandelt niet uit zichzelf over de situatie. Voor hen is het van groot belang dat mensen in hun omgeving de mishandeling opmerken en er iets aan doen. Elke provincie en grootstedelijke regio heeft een eigen Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, alleen bereikbaar via het landelijke telefoonnummer: 0900 - 123 123 0 (€ 0,05 per minuut)

U bent niet verplicht maar daarnaast zou Bloei het op prijs stellen als u het ook aan haar doorgeeft dat u een melding heeft gedaan bij het AMK.

Zie bijlage Protocol Vermoeden Kindermishandeling.

Hoofdstuk 6: Pedagogiek

Ontwikkeling van het kind

Bloei vindt het van groot belang dat een kind zich kan ontwikkelen. Daarom moet opvang geboden worden in een ruimte waar een kind zich vrij kan bewegen. Ook moet er speelgoed aanwezig zijn dat een kind uitdaagt tot ontwikkeling. Daarnaast ligt er bij de gastouder een verantwoordelijkheid om spelletjes met de kinderen te doen, met hun te zingen en hun ontwikkeling te stimuleren. Muziek is erg belangrijk voor kinderen, de gastouder is verantwoordelijk om muziek te draaien die aansluit bij de leeftijd van de kinderen. Daarnaast is wat Bloei betreft televisie geen goed ontwikkelingsmiddel voor kinderen jonger dan vier jaar. Wij adviseren gastouders niet meer dan een uur per dag tv te kijken met de kinderen. De gastouder is tijdens het tv kijken wel aanwezig om over het tv programma te kunnen praten, en onbegrijpelijke dingen uit te leggen.

Zoals al eerder genoemd is excuus aanbieden belangrijk. Ruzies dienen uitgepraat te worden, in plaats van er over heen te leven. Daarnaast is het goed om jong te leren om je excuus aan te bieden, zodat dat later bij bijvoorbeeld je werkgever geen moeilijkheden veroorzaakt. Door het afnemen van het aantal kinderen per gezin leert een kind veel minder om aandacht te moeten delen. Toch is dit belangrijk voor zijn ontwikkeling om te leren dat de wereld niet alleen om hem draait. Omdat een gastouder vaak meerdere kinderen opvangt is het nodig om de aandacht te verdelen over meerdere kinderen. Daarnaast is het belangrijk om kinderen te leren om te groeten, een hand te geven en zich voor te stellen etc. zodat kinderen weten hoe ze zich in gezelschap horen te gedragen. Dit kan heel veel onzekerheden bij het kind wegnemen.

Bloei vindt het belangrijk dat positief gedrag beloond wordt, hierdoor komt er minder negatief gedrag voor. Het gevolg is dat de gastouder minder corrigerend hoeft op te treden. Daarbij is het wel belangrijk dat de gastouder duidelijke grenzen stelt, en ook van te voren aangeeft wat de consequenties zijn van het niet houden aan deze grenzen. Een consequentie van niet luisteren kan zijn dat een kind een time-out krijgt bijvoorbeeld op een stoustoel of in de stouthoek. Na de straf wordt altijd excuus aangeboden en aanvaard, waardoor het kind leert dat het gedrag dat hij heeft vertoond niet getolereerd wordt, maar dat hij als persoon wel geaccepteerd is. Schreeuwen en slaan draagt niet bij tot een veilige sfeer en aan een goede opvoeding van het kind. Dit zal dan ook niet worden toegestaan.

Bloei vindt het belangrijk dat het gezellig is in huis en dat een kind zich op zijn gemak voelt. Dit kan door een duidelijke dagindeling, echte aandacht voor het kind, en een ruimte die rekening houdt met de aanwezigheid van kinderen.

Pedagogisch beleidsplan

In het pedagogisch beleidsplan worden zaken als hierboven nogmaals benoemd, en wordt er op een aantal andere thema's ingezoomd.

Het pedagogisch beleidsplan vindt u ook verderop in de bijlage in dit handboek en op de website van Bloei.

Hoofdstuk 7: Praktische zaken

Wie zorgt voor wat?

Als de gastouderopvang bij de vraagouder thuis geschied is de vraagouder verantwoordelijk voor het bedje, de box, de kinderstoel etc. Ook voor een overzichtelijke ruimte waar het kind wordt opgevangen.

Voor opvang bij de gastouder thuis adviseren wij de volgende verdeling:

De gastouder zorgt voor een bedje een kinderstoel en indien nodig voor een box. Ouders zorgen voor een kinderwagen of een buggy en een autostoeltje.

Van deze verdeling kan in overleg worden afgeweken.

Eten

Vraagouders zijn altijd verantwoordelijk voor schone flessen, flesvoeding en luiers. Als de opvang bij de ouders thuis plaats vindt, zijn de ouders ook verantwoordelijk voor alle andere eten.

Vindt de opvang bij de gastouder thuis plaats, dan is de gastouder verantwoordelijk voor de broodmaaltijd en drinken en de tussendoortjes. Over de warme maaltijd kunnen onderling afspraken gemaakt worden, hiervoor dient de vraagouder wel extra te betalen.

Speelgoed

Bloei vindt het belangrijk dat kinderen spelen met speelgoed dat goed is voor hun ontwikkeling. Wij begrijpen echter ook dat niet elke gastouder daarover beschikt. Gastouders kunnen bij ons een abonnement nemen voor 5 euro per maand om daarvoor 1 groot en 1 kleiner stuk speelgoed per maand te lenen.

WA-verzekering

Zowel de vraagouder als de gastouder moeten beschikken over een WA verzekering. Mocht er ondanks alle voorzorgmaatregelen iets gebeuren of een waardevol voorwerp kapot gaan, dan kan de verzekering daarvoor worden aangesproken. Om zeker te zijn dat vraag- en gastouder over een WA verzekering beschikken wordt een kopie van de polis gevraagd bij de start van de opvang.

Vervoer in de auto van de gastouder

De gastouder mag na schriftelijke toestemming van de ouder (bijlage) vervoerd worden in de auto van de gastouder. Een voorwaarde daarvoor is wel dat de kinderen vervoerd worden in daarvoor goedgekeurde stoeltjes.

Daarnaast moet er voor de auto waarin de kinderen vervoerd worden een WA verzekering en een inzittenden verzekering zijn afgesloten. Hiervan wordt een kopie bewaard bij Bloei. Als de vraagouder aan de gastouder vraagt om een kind regelmatig van school te halen, dan dient de vraagouder 0,19 euro per km daarvoor te vergoeden.

Visite

Als er opvang plaats vindt bij de vraagouder thuis, wordt er in principe geen visite ontvangen. Vindt de opvang bij de gastouder thuis plaats, dan mag zij personen ontvangen. Dit mag echter niet ten koste gaan van de kinderen. Het is dus niet de bedoeling een groot verjaardagsfeest te geven voor de gastouder, terwijl er kinderen worden opgevangen.

Rol van de partner van de gastouder

Over het algemeen zal de gastouder alleen voor het kind zorgen omdat de eventuele partner werkt. Iedere huisgenoot, bij opvang gastouder thuis, is verplicht een VOG aan te vragen. Dit geldt ook voor thuiswonende kinderen boven de 18 die betrokken worden bij de gastouderopvang. Daarom vragen wij dat ook van alle gastoudergezinnen!

Huisdieren

Over huisdieren zal altijd overleg plaats vinden. Van de gastouder kan niet verwacht worden dat zij afscheid nemen van hun huisdier, omdat er opvang aan huis geschiedt. Vraagouders en gastouders kunnen beide tijdens de intake aangeven hoe zij denken over huisdieren. Dan wordt er tijdens de koppeling rekening gehouden met de wensen van beide zijden.

Betaling

Maandelijks zal de gastouder een urenbrief (digitaal) overleggen met de vraagouder en dit voor de eerste van de volgende maand opsturen naar mariska@gastouderbureaubloei.nl. Facturen worden door Bloei aangemaakt en digitaal opgestuurd naar de vraagouders.

Betaling geschiedt via Bloei. De vraagouder betaalt ons een vast bedrag per uur per kind plus de maandelijkse bureaunkosten van 80 euro bij 1 kind en bij 2 kinderen of meer 120 euro. Als de vraagouder ons betaald heeft, wordt de gastouder uitbetaald volgens onze tarievenlijst (zie bijlage). De vraagouder kan kinderopvangtoeslag aanvragen bij de belastingdienst. Bloei heeft bewust voor deze methode gekozen en is per 2010 ook door de overheid verplicht gesteld. Op deze manier krijgt een gastouder waar zij recht op heeft en is er maximale duidelijkheid en zekerheid over uitbetalingen.

Ook de vraagouder heeft een duidelijk overzicht over de maandelijkse betalingen .

Tot 2007 was het voor zelfstandigen minder aantrekkelijk om kinderopvang officieel ter regelen. Vanaf 2007 betaalt de belastingdienst voor iedereen het werkgeversdeel van de kosten van de kinderopvang uit. Dit wordt door de gezamenlijk werkgevers in een fonds gestort dat vervolgens verdeeld wordt over iedereen die gebruik maakt van kinderopvang. Dit geldt dus ook voor zelfstandigen.

Contact

Je kunt Bloei Utrecht bereiken op 06 43 911 093 (Ankie de Jong)

Via www.gastouderbureaubloei.nl

Ankie@gastouderbureaubloei.nl (directrice)

Ruth@gastouderbureaubloei.nl (bemiddelingsconsulent)

Mariska@gastouderbureaubloei.nl (office manager)

Hoofdstuk 8: Wat is kindermishandeling?

Kindermishandeling komt overal voor. Minstens 80.000 kinderen zijn per jaar slachtoffer van kindermishandeling. Tussen de 50 en 80 kinderen per jaar overlijden aan de gevolgen van kindermishandeling. Kindermishandeling is een ernstig probleem. Kinderen die mishandeld worden hebben recht op hulp. En liefst in een zo vroeg mogelijk stadium. De schade kan dan beperkt blijven.

Ook GOB Bloei draagt verantwoordelijkheid voor het signaleren van kindermishandeling en voor het ondernemen van actie na het signaleren. De signalen moeten worden doorgegeven aan de instanties die hulp kunnen bieden aan het gezin.

De gastouders kunnen hierin een duidelijke taak vervullen. Zij zien de kinderen regelmatig en kunnen opvallend of afwijkend gedrag signaleren. Nadat zij signalen hebben opgemerkt nemen zij contact op met de bemiddelingsmedewerker Bloei. De bemiddelingsmedewerker steunt de ouders die de zorg over een kind uiten en geeft sturing aan de uitvoering van het protocol. De bemiddelingsmedewerker is er verantwoordelijk voor dat de signalen bij de juiste instantie terechtkomen. Dit betekent dat er enige deskundigheid moet zijn in het signaleren en in het omgaan met de signalen van kindermishandeling.

Hieronder vind je het protocol , dat geeft de stappen aan die gezet kunnen worden in het proces van signaleren en handelen bij een vermoeden van kindermishandeling. Dit protocol is gebaseerd op het voorbeeldprotocol dat tot stand is gekomen in samenwerking met de MO-groep en de Branchevereniging Ondernemers in de Kinderopvang.

Protocol Vermoeden Kindermishandeling

Inleiding protocol

Kindermishandeling is geen eenduidig begrip. Wat iemand kindermishandeling noemt, heeft te maken met eigen normen en waarden, de manier waarop men zelf is opgevoed en de cultuur waarin men leeft. Het is van belang onderscheid te maken tussen kindermishandeling en minder gewenste opvoedingssituaties. Iedere ouder maakt immers wel eens fouten, is onredelijk of driftig of deelt een tik uit. Bij kindermishandeling is er echter sprake van structureel, stelselmatig, steeds terugkerend geweld of ontbreken van zorg van de ouder(s) naar zijn/haar kinderen.

Dit protocol bevat drie verschillende stappenplannen:

Te weten:

- Stappenschema 1: de vraagouder heeft het vermoeden dat het kind in het gastgezin mishandeld wordt.
- Stappenschema 2: de gastouder heeft het vermoeden dat het kind in zijn eigen gezin mishandeld wordt.
- Stappenschema 3: de bemiddelingsmedewerker krijgt een vermoeden van kindermishandeling tijdens een intakegesprek met een aspirant gast- of vraagouder.

En enkele andere mogelijkheden. Deze worden verderop in het protocol besproken.

Breng bij het intakegesprek bij zowel aspirant vraag- als gastouders naar voren dat Bloei protocollen heeft ter preventie van kindermishandeling.

Definitie van kindermishandeling

Kindermishandeling is elke vorm van, voor de minderjarige, bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief, opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. (Wet op de jeugdzorg, 2005)

Hieronder vallen ook verwaarlozing en onthouden van essentiële hulp, medische zorg en onderwijs en het getuige zijn van huiselijk geweld.

Vormen van kindermishandeling:

Lichamelijk mishandeling

Er is sprake van lichamelijke mishandeling wanneer de ouders het kind verwonden.

Voorbeelden: de ouder slaat en schopt het kind, de ouder brandt het kind met een sigaret.

Lichamelijke verwaarlozing

De opvoeder is niet in staat of bereid tot het verschaffen van minimale zorg t.a.v. de lichamelijke behoeften van een kind op één of meerdere gebieden: voeding, kleding, onderdak, bezoek aan arts en tandarts, hygiëne.

Voorbeelden: de ouder zorgt niet voor eten voor de kinderen, het kind is vuil en heeft (langdurig en regelmatig) luizen, de ouder zorgt niet voor een geschikte slaapplek voor het kind. Het kind komt altijd met vieze luiers en heeft ernstige luierslag.

Fysieke verwaarlozing/ onvoldoende fysiek toezicht

De ouders nemen geen geschikte maatregelen om de veiligheid van het kind binnen- en buitenshuis te verzekeren, afgestemd op de ontwikkelingsfase van het kind.

Voorbeelden: een kind van 8 jaar wordt 's nachts vele uren alleen gelaten, de ouder laat het kind spelen op een zeer gevaarlijke plaats, de ouder laat het kind meegaan met iemand van wie bekend is dat hij andere kinderen heeft misbruikt.

Emotionele mishandeling

Vrijwel alle vormen van kindermishandeling brengen negatieve emotionele/psychologische boodschappen over naar het kind. De meeste gevallen die in deze categorie horen worden gekenmerkt door: aanhoudende of extreme frustratie van elementaire emotionele behoeften van het kind.

Voorbeelden: de ouder kleineert het kind vaak, er is sprake van partnergeweld, de ouder geeft het kind de schuld van relatieproblemen, de ouder staat geen vriendschap tussen leeftijdsgenootjes toe.

Kinderen die opgroeien in een gewelddadig gezin, voelen de spanning, horen de kreten, zien de verwondingen, willen tussenbeide springen en kunnen daardoor ernstige psychische schade oplopen. Die kinderen leven in constante angst.

Normatieve en educatieve mishandeling (morele corrumpering en schoolverzuim)

De verzorger vertoont gedrag waaruit blijkt dat hij/zij niet in staat is of bereid is, tot minimale zorg omtrent de socialisering van het kind, met inbegrip van de zorg voor geschikt onderwijs. De verzorger stelt het kind bloot aan of betreft het kind in illegale praktijken; ziet niet toe dat het kind regelmatig naar school gaat.

Voorbeelden: de verzorger houdt het kind vaak thuis, om op jongere kinderen te passen; de verzorger is ervan op de hoogte dat het kind zich inlaat met illegale praktijken maar grijpt niet in; de verzorger verkoopt drugs in het bijzijn van het kind; het kind wordt ingeschakeld bij de verkoop van drugs.

Seksueel misbruik

De verzorger heeft seksueel contact met het kind, probeert dit te hebben of laat het kind kijken naar, ter bevrediging van de seksuele gevoelens van de betrokken verzorger en/of uit geldelijk gewin.

Voorbeelden: de verzorger laat het kind pornografisch materiaal zien, de verzorger betreft het kind in wederzijdse masturbatie, de verzorger verkracht het kind.

Verdeling verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden leidinggevende:

- Bloei heeft Protocol Vermoeden Kindermishandeling in het Handboek staan voor gast- en vraagouders.
- Bloei heeft kennis van de handelwijze volgens het protocol.
- Overleggen met en steunen van de bemiddelingsmedewerker in het handelen volgens het protocol.
- Zorg dragen voor voldoende deskundigheid bij medewerkers over signaleren en omgaan met vermoedens van kindermishandeling.
- Eindverantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van het protocol.

Verantwoordelijkheden van de bemiddelingsmedewerker:

- Herkennen van signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling.
- Protocol Vermoeden Kindermishandeling volgen.
- Overleg plegen met de gastouder die de zorg heeft over een kind.
- Indien nodig overleggen met andere beroepskrachten.
- Kennis hebben van de handelwijze volgens het protocol.
- Informeren van gast-, vraagouders over dit beleid.
- Vaststellen van taken van een ieder (wie doet wat wanneer).
- Zonodig contact op nemen met het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) voor advies of melding.
- Waken over de veiligheid van het kind bij het nemen van beslissingen.
- Toezien op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin.
- Verslaglegging.
- Afsluiten van het protocol.
- Evalueren van de genomen stappen.
- Bijhouden van de sociale kaart.

Verantwoordelijkheden van de gastouder:

- Herkennen van signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling.
- Overleg plegen met de bemiddelingsmedewerker bij zorg over een kind aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling.
- Uitvoeren van afspraken die zijn voortgekomen uit het overleg met de bemiddelingsmedewerker, zoals observeren of een gesprek met de ouders.
- Bespreken van de resultaten van deze ondernomen stappen met de bemiddelingsmedewerker.

De directie, de bemiddelingsmedewerker en de gastouders zijn *niet* verantwoordelijk voor:

- Vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling.
- Verlenen van professionele hulp aan ouders of kinderen (begeleiding, therapie).

Stappenschema 1:

De vraagouder heeft een vermoeden dat het kind in het gastgezin wordt mishandeld

Fase 1: De vraagouder heeft een vermoeden

- De vraagouder legt de waarnemingen (eventueel) aan de gastouder voor.
- De vraagouder neemt contact op met de bemiddelingsmedewerker.

Verantwoordelijkheid bij de vraagouder.

Fase 2: De bemiddelingsmedewerker bespreekt het vermoeden

- De bemiddelingsmedewerker overlegt met de leidinggevende.

Verantwoordelijkheid: bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 3: Het uitvoeren van een plan van aanpak

- De bemiddelingsmedewerker wint advies in bij het AMK.
- De bemiddelingsmedewerker bespreekt met de gastouder zijn zorgen, eventueel samen met de vraagouder.

Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 4: De beslissing

- De vermoedens zijn na overleg niet bevestigd. De vermoedens bestaan niet meer. Bespreek dit met de vraagouders. Sluit de zaak af. Ga naar fase 6.
- Na overleg blijft er twijfel bestaan. Ga naar fase 5.
- Het vermoeden van kindermishandeling blijkt na overleg gegrond. Ga naar fase 5.

Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 5: Handelen

- De bemiddelingsmedewerker deelt aan de gastouder mee dat het kind niet meer komt en bespreekt de reden van het vertrek van het betreffende kind. Het kind wordt, indien mogelijk, in een ander gezin geplaatst.
- De bemiddelingsmedewerker neemt contact op met de andere vraagouders uit het gastgezin.
- De gastouder wordt uitgeschreven bij GOB BLOEI.
- De bemiddelingsmedewerker meldt bij het AMK wanneer de gastouder ook eigen kinderen heeft.

Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 6: Evaluatie

- Evalueer het proces en de procedures zoals het gegaan is.
- Stel zonodig afspraken bij.
- Registreer.

Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 7: Nazorg

- Blijf alert op het welzijn van het kind/ de kinderen.
- Geef zonodig extra ondersteuning aan de betrokken vraagouders en de gastouders.

Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Wanneer de vraagouder vermoedt dat de eigen kinderen van de gastouder worden mishandeld, handel dan ook volgens het protocol.

Bij alle stappen die genomen worden dient de privacy van de betrokkenen zoveel mogelijk gewaarborgd te blijven!!!!

Toelichting

Fase 1: De vraagouder heeft een vermoeden.

De vraagouder neemt contact op met de bemiddelingsmedewerker van Bloei.

Kinderen die mishandeld worden, kunnen veel verschillende signalen laten zien. Deze signalen kunnen wijzen op kindermishandeling, maar kunnen ook een andere oorzaak hebben zoals een scheiding, geboorte van een broertje of zusje of een sterfgeval.

Bij signaleren gaat het in de eerste plaats om de zorg die de vraagouder heeft over zijn kind, waarvoor geen geruststellende verklaring gevonden wordt. Kindermishandeling is één van de mogelijke oorzaken.

Bespreek met de vraagouders de zorgen die zij hebben over hun kind(eren).

Als er signalen zijn die kunnen wijzen op kindermishandeling probeert u met gebruik van de signalenlijst (bijlage 2) en het observatieformulier (bijlage 3) de zorgen rond een kind duidelijker te krijgen.

Het is belangrijk dat bij het verhelderen van de vermoedens een onderscheid gemaakt wordt tussen objectieve gegevens en subjectieve gegevens. Onder objectieve gegevens wordt verstaan datgene wat u daadwerkelijk kunt zien, zoals een blauwe plek op een arm. Onder subjectieve gegevens wordt verstaan hoe u de gegevens interpreteert. Bijvoorbeeld het kind is geslagen.

Op het observatieformulier worden de objectieve gegevens vermeld. Het observatieformulier gaat het dossier in. Wanneer u behoefte heeft ook de subjectieve gegevens te noteren, doe dat dan in anonieme werkaantekeningen. Werkaantekeningen gaan het dossier niet in en zijn niet ter inzage van ouders. Ga zorgvuldig met werkaantekeningen om.

Let op: het is niet de taak van de vraagouder of de bemiddelingsmedewerker om spoorwerk naar een dader te doen. Het is wel hun taak te komen tot een mogelijke onderbouwing van de zorgen die er zijn en de veiligheid van het kind te waarborgen.

Van belang is dat de vraagouders zich serieus genomen voelen in hun zorgen om hun kind.

Ondanks de zorgvuldigheid van het GOB BLOEI kunnen de ouders vanuit hun zorgen om hun kind een ander traject kiezen, b.v. aangifte doen bij de politie.

Wanneer ouders zich niet serieus genomen voelen kunnen zij een klacht indienen.

Fase 2: De bemiddelingsmedewerker bespreekt het vermoeden.

Dit overleg dient als middel om het vermoeden te toetsen bij anderen, ter voorkoming van overhaast genomen emotionele beslissingen, maar ook om ruimte te geven aan eventuele emoties.

De bemiddelingsmedewerker overlegt met haar leidinggevende.

De bemiddelingsmedewerker bespreekt de objectieve en subjectieve gegevens die zij heeft gekregen van de vraagouder. Ze bespreekt of er redenen zijn waarom ze zich zorgen moet maken en of er redenen zijn om te denken aan kindermishandeling. Bij interpretatie van de informatie kan de signalenlijst een hulpmiddel zijn (zie bijlage 2).

De bemiddelingsmedewerker maakt samen met de houder van Bloei een plan van aanpak om meer gegevens te verkrijgen.

Fase 3: Uitvoeren van het plan van aanpak.

De bemiddelingsmedewerker overlegt met het AMK.

Overleg met het AMK is in alle gevallen aan te raden. Het AMK biedt ondersteuning bij het interpreteren van signalen en bij het nadenken over de vervolgstappen die noodzakelijk zijn (zie bijlage 1 over de werkwijze van het AMK).

De bemiddelingsmedewerker spreekt, zonodig samen met de leidinggevende, met de gastouder. In dit gesprek worden de zorgen die zijn geuit door de vraagouder aan de hand van de objectieve en subjectieve gegevens besproken met de gastouder. Probeer in het gesprek een duidelijker beeld te

vormen van de pedagogische kwaliteiten van de ouder en zoek naar onderbouwing van de zorgen (zie bijlage 4,6).

Fase 4: De beslissing.

De verdere aanpak is afhankelijk van de gegevens die uit fase 2 zijn gekomen. Er zijn drie scenario's mogelijk.

1. De vermoedens zijn na overleg niet bevestigd en de vermoedens bestaan ook niet meer.
 - Bespreek dit met de vraagouders en de gastouders.
 - De vraagouders kunnen vanuit de zorg voor hun kind een ander traject kiezen dan het GOB BLOEI voorstelt aan de ouders en wat zij als organisatie doet.
 - Indien er geen vertrouwen meer is en de vraagouders het kind weg willen halen bij de gastouder kan het GOB Bloei ter ondersteuning van de gastouders en/of vraagouders het kind in een ander gastgezin plaatsen.
 - Sluit de zaak af en vernietig alle schriftelijke aantekeningen na registratie.
2. Na overleg blijft er twijfel bestaan.
 - U twijfelt of er sprake is van kindermishandeling. Het vermoeden hoeft niet bewezen te zijn! Echter vanuit de zorg voor de kinderen en voor de veiligheid van de kinderen gaat u naar fase 5.
3. Het vermoeden van kindermishandeling blijkt na overleg gegrond.
 - U gaat over naar fase 5.

Fase 5: Handelen.

De bemiddelingsmedewerker neemt contact op met het AMK.

In overleg met het AMK kan besloten worden om tot melding over te gaan in verband met de eigen kinderen van het gastgezin. Dit wordt gedaan vanuit de visie dat kindermishandeling een gezinsbreed probleem is. Zeker wanneer uit het gesprek van de bemiddelingsmedewerker met de gastouder is gebleken dat zij de problemen niet erkennen en niet openstaan voor hulpverlening.

- Vraagouders kunnen ook altijd zelf een melding doen bij het AMK.
- Adviseer de ouders om zonedig contact op te nemen met Jeugdzorg voor ondersteuning en/of hulp.
- Wanneer er een melding is gedaan bij het AMK wordt dit de vraagouders verteld.
- Het verdient aanbeveling om ook aan de gastouders te vertellen dat er een melding gedaan gaat worden bij het AMK. Het AMK kan advies geven over het voeren van dit soort gesprekken. Hoewel dit een moeilijk gesprek is, is het van belang voor de eventuele verdere hulpverlening aan het kind/gezin. Ouders zijn sneller bereid problemen te erkennen en hulpverlening te aanvaarden wanneer er in alle openheid over gesproken wordt, zodat zij niet het gevoel hebben dat er zaken stiekem achter hun rug om gebeuren. Isolement houdt kindermishandeling in stand. Openheid kan het doorbreken.

De bemiddelingsmedewerker neemt contact op met de ouders van andere kinderen die in het gezin verblijven. Zij informeert de vraagouders dat deze ouders niet meer zijn opgenomen bij het GOB Bloei als gastgezin en overlegt over eventuele herplaatsing. Overleg vooraf met het AMK wat er tegen de andere ouders gezegd kan worden vanuit privacy overwegingen. Met name wanneer er sprake is van twijfel. Wanneer er sprake is van een duidelijke mishandelingsituatie gaat de bespreking van de mishandeling boven de privacy wetgeving. Maar laat u hierover vooraf informeren.

Wanneer een crisissituatie en/of een levensbedreigende situatie voor het kind ontstaat, belt u de politie of de crisisdienst van het bureau Jeugdzorg. Zie Sociale kaart Utrecht. In de Wet op de jeugdzorg (2005) is het meldrecht vastgesteld. Dit betekent dat je wettelijk het recht hebt een melding te doen en daarbij ook alle relevante gegevens over te dragen aan het AMK. Het belang van het kind gaat hierbij vóór het belang van de privacy van het gezin (zie bijlage 8: meldrecht, meldplicht en zorgplicht).

Fase 6: Evaluatie.

De bemiddelingsmedewerker evalueert met de houder datgene wat er is gebeurd en de procedures die zijn gevolgd.

Zonodig wordt de zaak ook doorgesproken met andere betrokkenen, b.v. de vraagouders.

Zonodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht.

Zorg ervoor dat geanonimiseerde gegevens m.b.t. het vermoeden van kindermishandeling worden geregistreerd. Deze gegevens worden door de directie op een centraal punt bewaard. De gegevens worden geregistreerd en bewaard om in kaart te kunnen brengen hoe vaak vermoedens van kindermishandeling binnen de gehele organisatie voorkomen en op welke wijze daarmee wordt omgegaan. Geregistreeerde gegevens zijn belangrijk voor het maken van beleid of bijstelling van beleid binnen GOB BLOEI.

Fase 7: Nazorg.

Blijf alert op het welzijn van het kind.

Wanneer het kind nog in het gastgezin verblijft of overgeplaatst is naar een ander gezin, onderhoudt de bemiddelingsmedewerker wat frequenter contact met de gast- en vraagouders om zicht te houden op het welzijn van het kind/ de kinderen.

Het op gang brengen van hulp in het gezin is de aanzet tot het verhelpen van de problemen. Het kost enige tijd voordat die hulp vruchten afwerpt.

De verantwoordelijkheid van GOB BLOEI in het kader van nazorg is:

- Het bieden van een veilige plek aan het kind bij een gastouder.
- De begeleiding bij het observeren van het kind.
- De bereidheid tot het geven van informatie aan het AMK over het functioneren van het kind.
- Het meedenken in overlegsituaties ten behoeve van hulpverlening aan het kind en de ouders.

Geef zonodig extra ondersteuning aan de betrokken vraagouders en de gastouder bij wie de vermoedens van kindermishandeling niet bevestigd werden.

Zonodig kunnen de ouders worden doorverwezen voor verdere hulp naar b.v. Bureau Jeugdzorg (zie bijlage 1 voor de werkwijze van Bureau Jeugdzorg).

Als gebleken is dat de vermoedens niet voldoende onderbouwd konden worden en de zorgen zijn verdwenen, kunnen de werkaantekeningen worden vernietigd en kan het dossier met betrekking tot dit kind afgesloten worden.

Stappenschema 2:

De gastouder heeft een vermoeden dat het gastkind in zijn eigen gezin mishandeld wordt

Fase 1: De gastouder heeft een vermoeden

- De gastouder observeert het kind en de interactie tussen ouder en kind tijdens het halen en brengen.
- De gastouder legt de waarnemingen eventueel aan de vraagouder voor.
- De gastouder neemt contact op met de bemiddelaar.
- Verantwoordelijkheid bij de gastouder.

Fase 2: De bemiddelingsmedewerker bespreekt het vermoeden

- De bemiddelingsmedewerker overlegt met een collega/leidinggevende.
- Verantwoordelijkheid: bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 3: Het uitvoeren van een plan van aanpak

- De bemiddelingsmedewerker wint advies in bij het AMK.
- De bemiddelingsmedewerker bespreekt met de vraagouder zijn zorgen, eventueel samen met de gastouder.
- Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 4: De beslissing

- De vermoedens zijn na overleg niet bevestigd. De vermoedens bestaan niet meer. Sluit de zaak af. Koppel dit terug aan de gastouder. Ga naar fase 6.
- Na overleg blijft er ernstige twijfel bestaan. Ga naar fase 5.
- Het vermoeden van kindermishandeling blijkt na overleg gegrond. Ga naar fase 5.
- Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 5: Handelen

- De bemiddelingsmedewerker spreekt opnieuw met de vraagouders om de zorgen te bespreken.
- Wanneer de ouders de zorgen delen en bereid zijn tot hulpverlening, verwijst zij de ouders door.
- Wanneer ouders de zorgen niet delen en/of geen hulpverlening willen aanvaarden neemt de bemiddelingsmedewerker contact op met het AMK voor een eventuele melding. Koppel dit terug aan de gastouders.
- Zorg ervoor dat het gastgezin de veilige plek kan blijven voor het kind.
- Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 6: Evaluatie

- Evalueer het proces en de procedures.
- Stel zonodig afspraken en procedures bij.
- Registreer de genomen stappen.
- Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Fase 7: Nazorg

- Blijf alert op het welzijn van het kind/de kinderen.
- Geef zonodig extra ondersteuning aan de betrokken gastouders.
- Neem opnieuw contact op met het AMK als er nieuwe signalen zijn.
- Verantwoordelijkheid bij de bemiddelingsmedewerker.

Bij alle stappen die genomen worden, dient de privacy van de betrokkenen zoveel mogelijk gewaarborgd te blijven.

Toelichting

Fase 1: De gastouder heeft een vermoeden.

De gastouder neemt contact op met de bemiddelingsmedewerker.

Kinderen die mishandeld worden, kunnen veel verschillende signalen laten zien. Deze signalen kunnen wijzen op kindermishandeling, maar kunnen ook een andere oorzaak hebben zoals een scheiding, een sterfgeval of de geboorte van een broertje of zusje.

Bij signaleren gaat het in de eerste plaats om de zorg die een gastouder en/of bemiddelingsmedewerker heeft over een kind, waarvoor geen geruststellende verklaring is.

Kindermishandeling is één van de mogelijke oorzaken. Het is niet aan de bemiddelingsmedewerker of de gastouder om vast te stellen dat er sprake is van kindermishandeling. Het gaat om de zorgen die de ouders en u hebben over het kind. Meestal zullen mishandelde kinderen of degene die hen mishandelt niet uit zichzelf over de situatie vertellen. Het is nodig dat andere personen uit de omgeving van het kind de verantwoordelijkheid nemen om situaties van kindermishandeling bespreekbaar te maken of te stoppen.

Bespreek met de gastouder de zorgen die zij heeft over de gastkind(eren).

Als er signalen zijn die kunnen wijzen op kindermishandeling probeert u met gebruik van de signalenlijst en het observatieformulier (zie bijlage 2) de zorgen rond een kind duidelijker te krijgen.

Het is belangrijk dat bij het verhelderen van de vermoedens een onderscheid gemaakt wordt tussen objectieve gegevens en subjectieve gegevens. Onder objectieve gegevens wordt verstaan datgene wat u daadwerkelijk kunt zien, zoals een blauwe plek op een arm. Onder subjectieve gegevens wordt verstaan hoe u de gegevens interpreteert. Bijvoorbeeld het kind is geslagen.

Op het observatieformulier worden de objectieve gegevens vermeldt. Het observatieformulier gaat het dossier in. Wanneer er behoefte is ook de subjectieve gegevens te noteren, doe dat dan in anonieme werkaantekeningen. Werkaantekeningen gaan het dossier niet in en zijn niet ter inzage van ouders. Ga zorgvuldig met werkaantekeningen om.

Let op: het is niet de taak van een bemiddelingsmedewerker of gastouder om spoorwerk naar een dader te doen. Het is wel uw taak te komen tot een onderbouwing van de zorgen die er zijn en de veiligheid van het kind te waarborgen!

Van belang is dat de gastouder zich serieus genomen voelt in de zorgen om het kind.

Wanneer de zorgen nog niet zo helder zijn, kan de gastouder het kind nog wat langer observeren en een gesprek aan gaan met het kind (zie bijlage 5). Spreek dan duidelijk een tijdslimiet af wanneer u weer bij elkaar komt.

Het is belangrijk dat op zeker moment besloten wordt tot ofwel actie ofwel afsluiten van de zaak. Vermijdt het risico dat een gezin jarenlang achtervolgd wordt door vage vermoedens en onduidelijkheden.

De taken van de gastouder blijven:

- Een veilige plek bieden voor het kind.
- Begeleiding en observatie van het kind.
- In gesprek blijven met de ouders en het kind.

Fase 2: De bemiddelingsmedewerker bespreekt het vermoeden.

Dit overleg dient als middel om het vermoeden te toetsen bij anderen, ter voorkoming van overhaast genomen emotionele beslissingen, maar ook om ruimte te geven aan eventuele emoties.

De bemiddelingsmedewerker overlegt met de leidinggevende. De bemiddelingsmedewerker bespreekt de objectieve en subjectieve gegevens die zij heeft gekregen van de gastouder. Ze bespreekt of er redenen zijn waarover zij zich zorgen moet maken en/ of dat er redenen zijn om te denken aan kindermishandeling.

De bemiddelingsmedewerker en de leidinggevende maken samen een plan van aanpak om meer gegevens te verkrijgen.

Fase 3: Uitvoeren van het plan van aanpak.

De bemiddelingsmedewerker overlegt met het AMK. Overleg met het AMK is in alle gevallen aan te raden. Het AMK biedt ondersteuning bij het interpreteren van signalen en bij het nadenken over de vervolgstappen die noodzakelijk zijn (zie bijlage 1 over de werkwijze van het AMK). Het AMK kan ook om advies of ondersteuning gevraagd worden voor het gesprek met de ouders.

De bemiddelingsmedewerker gaat een gesprek aan met de vraagouder. Bespreek met de vraagouder de zorgen die zijn geuit door de gastouder aan de hand van de objectieve en subjectieve gegevens. Probeer in het gesprek een duidelijker beeld te vormen van de pedagogische kwaliteiten van de ouder en zoek naar onderbouwing van de zorgen. Dit gesprek kan samen met de gastouder of zondig met de leidinggevende gebeuren.

Het gemeenschappelijke uitgangspunt van ouders en GOB Bloei is het feit dat beide het beste voor hebben met het kind! Probeer ouders daarom niet te bekijken als vermoedelijke daders, maar als mogelijke medeslachtoffers in een vastgelopen situatie, waarbij zij hulp nodig hebben.

Kindermishandeling ontstaat meestal uit onmacht.

Maak, als dit mogelijk is, altijd een vervolgspraak met de ouders. Dus ook wanneer de ouders de bezorgdheid over hun kind niet delen. Als ouders ook bezorgd zijn over het kind is er al veel gewonnen. Spreek met de ouders in dit of in een volgend gesprek af wat de volgende stap zal zijn (zie bijlage 4,6 over gesprekken met ouders).

Fase 4: De beslissing.

De verdere aanpak is afhankelijk van de gegevens die uit fase 2 naar voren zijn gekomen. Er zijn drie scenario's mogelijk.

1. De vermoedens zijn na overleg niet bevestigd en de vermoedens bestaan ook niet meer.
 - Bespreek dit met de gastouders en de vraagouders.
 - Sluit de zaak af en vernietig alle schriftelijke aantekeningen na registratie.
 - Ga naar fase 6.
2. Na overleg blijft er twijfel bestaan.
 - U twijfelt of er sprake is van kindermishandeling. Het vermoeden hoeft niet bewezen te zijn! Echter vanuit de zorg voor de kinderen gaat u naar fase 5.
3. Het vermoeden van kindermishandeling blijkt na overleg gegrond.
 - U gaat over naar fase 5.

Fase 5: Handelen.

De bemiddelingsmedewerker bespreekt de zorgen opnieuw met de ouders.

Verwijs ouders door wanneer de ouders de zorgen delen en bereid zijn om hulpverlening te aanvaarden (zie bijlage 9: Sociale kaart). Zorg er wel voor dat ouders die hulp krijgen die zij nodig hebben om ook daadwerkelijk bij Bureau Jeugdzorg binnen te komen. Bureau Jeugdzorg zal daarna bekijken welke hulp gewenst is.

Wanneer ouders de zorgen niet delen en/of niet bereid zijn tot aanvaarding van hulpverlening: neem opnieuw contact op met het AMK voor een eventuele melding.

Als er besloten is dat de vermoedens van kindermishandeling gemeld gaan worden bij het AMK wordt dit de gast- en zo mogelijk, ook de vraagouders verteld. AMK kan advies geven over het voeren van dit gesprek met de vraagouders. Hoewel dit een moeilijk gesprek is, is het van belang voor de eventuele verdere hulpverlening aan het kind/gezin. Ouders zijn sneller bereid problemen te erkennen en hulpverlening te aanvaarden wanneer er in alle openheid over gesproken wordt zodat zij niet het gevoel hebben dat er zaken stiekem achter hun rug om gebeuren. Isolement houdt kindermishandeling in stand. Openheid kan het doorbreken!!!

Wanneer het in het belang van het kind is om zonder medeweten van ouders te melden, dan is dit ook mogelijk.

Wanneer een crisissituatie en/of een levensbedreigende situatie voor het kind ontstaat, belt u de politie of de crisisdienst van het bureau Jeugdzorg.

Zorg ervoor dat het gastgezin de veilige plek kan blijven voor het kind.

In de Wet op de jeugdzorg (2005) is het **meldrecht** vastgesteld. Dit betekent dat je wettelijk het recht hebt een melding te doen en daarbij ook alle relevante gegevens over te dragen aan het AMK. Het belang van het kind gaat hierbij vóór het belang van de privacy van het gezin (zie bijlage 8 meldrecht, meldplicht en zorgplicht).

Fase 6: Evaluatie.

De bemiddelaar evalueert met een betrokken collega datgene wat er is gebeurd en de procedures die zijn gevolgd. Zonodig wordt de zaak ook doorgesproken met andere betrokkenen, b.v. de gastouders. Zonodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht.

Zorg ervoor dat geanonimiseerde gegevens m.b.t. het vermoeden van kindermishandeling worden geregistreerd. Deze gegevens worden door de directie op een centraal punt bewaard. De gegevens worden geregistreerd en bewaard om in kaart te kunnen brengen hoe vaak vermoedens van kindermishandeling binnen de gehele organisatie voorkomen en op welke wijze daarmee wordt omgegaan. Geregistreeerde gegevens zijn belangrijk voor het maken van beleid of bijstelling van beleid binnen de instelling.

Fase 7: Nazorg

Blijf alert op het welzijn van het kind.

Wanneer het kind nog in het gastgezin verblijft of overgeplaatst is naar een ander gezin onderhoudt u wat frequenter contact met de gast- en vraagouders om zicht te houden op het welzijn van het kind/ de kinderen.

Het op gang brengen van hulp in het gezin is de aanzet tot het verhelpen van de problemen. Het kost enige tijd voordat die hulp vruchten afwerpt.

De verantwoordelijkheid van GOB BLOEI in het kader van nazorg is:

- Het bieden van een veilige plek aan het kind.
- De begeleiding en het observeren van het kind.
- De bereidheid tot het geven van informatie aan het AMK over het functioneren van het kind.
- Het meedenken in overlegsituaties ten behoeve van hulpverlening aan het kind en de ouders.

Geef zonodig extra ondersteuning aan de betrokken vraagouders en de gastouder en neem opnieuw contact op met het AMK als er nieuwe signalen zijn.

Bijv. wanneer ouders hun kind zonder duidelijke reden plotseling uitschrijven.

Stappenschema 3:

GOB BLOEI bemiddelingsmedewerker krijgt een vermoeden van kindermishandeling tijdens een intakegesprek met een aspirant gast- of vraagouder

Fase 1: De bemiddelingsmedewerker krijgt een vermoeden van kindermishandeling

- Bespreek open met de aspirant gast- of vraagouders de twijfel die bestaat over de pedagogische benadering van kinderen.
- Overleg zonodig met een leidinggevende.

Fase 2: Handelen

- Wijs de ouders als gastouder af.
- Neem contact op met het AMK wanneer er vermoedens van kindermishandeling zijn over de kinderen van de aspirant gastouders of de vraagouders.
- Bespreek met de aspirant vraagouders de zorgen die u heeft en bekijk wat het GOB BLOEI hierin kan betekenen door plaatsing van de kinderen.

Fase 3: Evaluatie

- Evalueer het proces en de procedures.
- Stel zonodig afspraken bij.
- Registreer.

Bij alle stappen die genomen worden dient de privacy van de betrokkenen zoveel mogelijk gewaarborgd te blijven.

Toelichting

Fase 1: De GOB bemiddelingsmedewerker krijgt een vermoeden van kindermishandeling.

Het signaleren van kindermishandeling of pedagogisch minder gewenste situaties begint vaak met een niet-pluis gevoel. In een gesprek wat de bemiddelingsmedewerker heeft met aspirant- gast of vraagouders kan dat gaan spelen. Tijdens dat gesprek probeert zij dat onderbouwd te krijgen.

Fase 2: Handelen.

Bespreek de zorgen met de leidinggevende.

Wijs de ouders als gastouder af. De bemiddelingsmedewerker wijst de aspirant gastouders af wanneer zij een niet-pluis gevoel heeft. Zo mogelijk kan zij, bij vage niet-pluis gevoelens haar collega of leidinggevende nog een gesprek vragen te doen met de aspirant gastouder. Neem dan gezamenlijk een beslissing. Echter bij twijfel: wijs af.

Neem contact op met het AMK wanneer er vermoedens van kindermishandeling zijn over de kinderen van de aspirant gastouders of de vraagouders. Bespreek met de aspirant vraagouders de zorgen die u heeft en bekijk of ouders bereid zijn tot aanvaarding van hulpverlening, bespreek wat GOB BLOEI hierin kan betekenen door plaatsing van de kinderen. Hoewel dit een moeilijk gesprek is, is het van belang voor de eventuele verdere hulpverlening aan het kind/gezin. Ouders zijn sneller bereid problemen te erkennen en hulpverlening te aanvaarden wanneer er in alle openheid over gesproken wordt, zodat zij niet het gevoel hebben dat er zaken stiekem achter hun rug om gebeuren. Isolement houdt kindermishandeling in stand. Openheid kan het doorbreken.

Kindermishandeling is vaak een duidelijk signaal dat de draaglast van het gezin te groot is voor de draagkracht. Plaatsing van een kind kan als lastenverlichting ervaren worden. Daarnaast is dan veelal ook hulp voor de ouders elders nodig (zie bijlage 9: Sociale kaart).

Neem bij ernstige twijfel contact op met het AMK.

Fase 3: Evaluatie.

De bemiddelingsmedewerker evalueert met een betrokken collega datgene wat er is gebeurd en de procedures die zijn gevolgd. Zonodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht.

Zorg ervoor dat geanonimiseerde gegevens m.b.t. het vermoeden van kindermishandeling worden geregistreerd. Deze gegevens worden door de houder op een centraal punt bewaard. De gegevens worden geregistreerd en bewaard om in kaart te kunnen brengen hoe vaak vermoedens van kindermishandeling binnen de gehele organisatie voorkomen en op welke wijze daarmee wordt omgegaan. Geregistreerde gegevens zijn belangrijk voor het maken van beleid of bijstelling van beleid binnen de instelling.

Enkele andere mogelijkheden

- **Wanneer een medewerker van GOB BLOEI benaderd wordt door ex-vraagouders** over (een vermoeden van) kindermishandeling wat zich afgespeeld heeft in de tijd dat hun kind verbleef in een gastgezin; volg de procedure vanaf fase 2 in het stappenschema t.b.v. vraagouders.
Zonodig worden ook eventuele andere ex-vraagouders op de hoogte gesteld.
Adviseer de ex-vraagouder contact op te nemen met het AMK. Samen met het AMK kan bekeken worden wat er eventueel gedaan kan/moet worden.
- **Wanneer het GOB benaderd wordt door derden** over een vermoeden van kindermishandeling in een gastgezin, dan wordt deze informant verwezen naar het AMK. De bemiddelingsmedewerker kan n.a.v. deze informatie wel extra alert zijn.
- **Wanneer de bemiddelingsmedewerker zich zorgen maakt over de eigen kinderen** in een gastgezin dan kan zij dit bespreken met de gastouders en de pedagogische kwaliteiten van het gastgezin opnieuw (wanneer dit geen intakegesprek betreft) beoordelen.
Volg dan het stappenschema 3.
Haal de gastkinderen uit het gastgezin en herplaats ze zonodig.

Bij alle stappen die genomen worden dient de privacy van de betrokkenen zoveel mogelijk gewaarborgd te blijven!!!!

Bijlage 1: Vermoeden Kindermishandeling

Informatie over Bureau Jeugdzorg en het Advies & Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

Sinds januari 2003 is het AMK opgenomen als onderdeel van Bureau Jeugdzorg. Op dit moment kunnen Bureau Jeugdzorg en het AMK echter afzonderlijk van elkaar benaderd worden. Onder druk van de nieuwe Wet op de jeugdzorg zal de toegang naar Bureau Jeugdzorg in 2004 enigszins anders geregeld worden. De wijze van aanmelding is nu als volgt.

Werkwijze Bureau Jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg biedt informatie, advies, begeleiding en hulp aan jongeren tot 18 jaar en hun ouders en/of verzorgers, beroepskrachten of andere betrokkenen op psychosociaal of opvoedkundig gebied. Daarnaast is Bureau Jeugdzorg de toegang tot de geïndiceerde jeugdhulpverlening en zorgt het indien nodig voor een adequate doorverwijzing naar andere vormen van zorg.

Wanneer men zich als beroepskracht/overleggroep zorgen maakt over een kind of jongere kan men hem/haar en/of de ouders doorverwijzen naar Bureau Jeugdzorg als de ouders zelf hulp willen. Indien uit de aanmelding blijkt dat er een hulpvraag is, volgt een screening. In dit gesprek wordt samen met de cliënt bekeken wat de problemen zijn en wat de hulpvraag is. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt. Het screeningsverslag wordt intern besproken in een multidisciplinair team. Hier wordt beoordeeld welke hulp nodig is. Er wordt een advies gegeven over het vervolgtraject. Dit advies wordt met de cliënt besproken.

Wanneer er geen vrijwillige hulpverlening op gang komt, wordt besproken met de beroepskracht/overleggroep hoe de jongere het beste geholpen kan worden en of een onderzoek door het AMK of de Raad voor de Kinderbescherming nodig is.

Werkwijze AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling)

Het AMK streeft ernaar zo laagdrempelig mogelijk te werken en kan telefonisch benaderd worden door allerlei mensen die zich zorgen maken over de situatie van bepaalde kinderen. Dit kunnen mensen zijn die beroepshalve met kinderen te maken hebben, maar ook bureaus of familieleden. Voor beroepsbeoefenaren, zoals leerkrachten, huisartsen en jgz-medewerkers, leidsters, medewerkers gastouderbureau, is het mogelijk om anoniem te melden. Via het AMK wordt de naam van de melder dan niet bekend gemaakt bij het kind, diens gezin of derden.

Na een telefonisch contact zijn er drie mogelijkheden:

1. Advies

Hierbij worden geen gegevens geregistreerd over het betreffende kind of gezin. Het AMK komt niet in actie in de richting van cliënten.

2. Consult

Ook dit richt zich op degene die belt. Het consult richt zich op het uitvoeren van een advies. De consultvrager wordt begeleid in de, op advies van het AMK, te nemen pen. Er wordt geen actie ondernomen door het AMK richting cliënt en er worden geen gegevens over cliënten geregistreerd. Er kan wel een dossier op naam van de consultvrager worden aangelegd.

3. Melding

Hierbij neemt het AMK alle gegevens op over het kind of het gezin waar melding over wordt gemaakt. Hierop volgt intern een intakeoverleg waarbij een vertrouwensarts aanwezig is. In dit overleg wordt besloten of het AMK verantwoordelijkheid moet nemen voor de gemelde situatie. De melder krijgt bericht of de zaak is aangenomen en of het AMK verantwoordelijkheid neemt. Uitgangspunt bij een melding is om zo min mogelijk buiten de ouders/verzorgers om te opereren en zo snel mogelijk contact te leggen met hen zelf (binnen vier tot zes weken). Alleen indien het belang van het kind zich hiertegen verzet wordt dit contact uitgesteld en in eerste instantie huisarts, school e.d. benaderd.

Adviezen en hulp door Bureau Jeugdzorg en AMK zijn gratis.

Bijlage 2; Vermoeden Kindermishandeling

A. Signalenlijst kindermishandeling 0- tot 4-jarigen

Voorwoord

Als kinderen mishandeld, verwaarloosd en/of misbruikt worden, kunnen ze signalen uitzenden. Het gebruik van een signalenlijst kan zinvol zijn, maar biedt ook een zekere mate van schijnzekerheid. De meeste signalen zijn namelijk stressindicatoren, die aangeven dat er iets met het kind aan de hand is. Dit kan ook iets anders zijn dan kindermishandeling (echtscheiding, overlijden van een familielid, enz.). Hoe meer signalen van deze lijst een kind te zien geeft, hoe groter de kans dat er sprake zou kunnen zijn van kindermishandeling.

Het is niet de bedoeling om aan de hand van een signalenlijst het 'bewijs' te leveren van de mishandeling. Het is wel mogelijk om een vermoeden van mishandeling meer te onderbouwen naarmate er meer signalen uit deze lijst geconstateerd worden. Een goed beargumenteerd vermoeden is voldoende om in actie te komen! Om na signalering een volgende stap te kunnen zetten, is het aan te bevelen dat een instelling beschikt over een handleiding ten aanzien van kindermishandeling. De signalenlijst kan dan als bijlage aan de handleiding worden toegevoegd.

De signalen die in deze lijst vermeld worden, hebben betrekking op alle vormen van mishandeling. Aan het einde van de lijst zijn nog enkele signalen opgenomen die meer specifiek zijn voor seksueel misbruik. Om een duidelijk beeld te krijgen van wat er aan de hand zou kunnen zijn, is het van belang de hele context van het gezin erbij te betrekken. Daarom worden ook een aantal signalen van ouders en gezin genoemd.

U kunt ook altijd overleggen met het AMK over signalen die u zorgen baren, bijvoorbeeld blauwe plekken op vreemde plaatsen.

1. Psychosociale signalen

Ontwikkelingsstoornissen

- achterblijven in taal-, spraak-, motorische, emotionele en/of cognitieve ontwikkeling
- schijnbare achterstand in verstandelijke ontwikkeling
- regressief gedrag
- niet zindelijk op leeftijd waarvan men het verwacht

Relationele problemen

ten opzichte van de ouders:

- totale onderwerping aan de wensen van de ouders
- sterk afhankelijk gedrag ten opzichte van de ouders
- onverschilligheid ten opzichte van de ouders
- kind is bang voor ouder
- kind vertoont heel ander gedrag als ouders in de buurt zijn

ten opzichte van andere volwassenen:

- bij oppakken houdt het kind zich opvallend stijf
- bevriezing bij lichamelijk contact
- allemansvriend
- lege blik in ogen en vermijden van oogcontact
- waakzaam, wantrouwend.

ten opzichte van andere kinderen:

- speelt niet met andere kinderen
- is niet geliefd bij andere kinderen
- wantrouwend
- terugtrekken in eigen fantasiewereld.

Gedragsproblemen

- plotselinge gedragsverandering
- geen of nauwelijks spontaan spel, geen interesse in spel
- labiel, nerveus
- depressief
- angstig
- passief, in zichzelf gekeerd, meegaand, apathisch, lusteloos
- agressief
- hyperactief
- niet lachen, niet huilen
- niet tonen van gevoelens, zelfs niet bij lichamelijke pijn
- eetproblemen
- slaapstoornissen
- vermoeidheid, lusteloosheid

2. Medische signalen

Lichamelijke kenmerken (specifiek voor lichamelijke mishandeling)

- blauwe plekken
- krab-, bijt- of brandwonden
- botbreuken
- littekens

Voedingsproblemen

- ondervoeding
- voedingsproblemen bij baby's:
- steeds wisselen van voeding
- veel spugen
- matig groeien, ondanks voldoende hoeveelheid voeding
- weigeren van voeding
- achterblijven in lengtegroei

Verzorgingsproblemen

- slechte hygiëne
- ernstige luierslag
- onvoldoende kleding
- onvoldoende geneeskundige en tandheilkundige zorg
- veel ongevallen door onvoldoende toezicht
- herhaalde ziekenhuisopnamen
- recidiverende ziekten door onvoldoende zorg
- traag herstel door onvoldoende zorg

3. Kenmerken ouders/gezin

Ouder/kind relatiestoornis

- ouder draagt kind als een 'postpakketje'
- ouder troost kind niet bij huilen
- ouder klaagt overmatig over het kind
- ouder heeft irreële verwachtingen ten aanzien van het kind
- ouder toont weinig belangstelling voor het kind

Signalen ouder

- geweld in eigen verleden
- apathisch en (schijnbaar) onverschillig
- onzeker, nerveus en gespannen
- onderkoeld brengen van eigen emoties
- negatief zelfbeeld
- steeds naar andere artsen/ziekenhuizen gaan ('shopping')
- afspraken niet nakomen
- kind opeens van peuterspeelzaal/kinderdagverblijf afhalen
- aangeven het bijna niet meer aan te kunnen
- ouder met psychiatrische problemen
- verslaafde ouder

Gezinskenmerken

- 'multi-problem' gezin
- ouder die er alleen voorstaat
- regelmatig wisselende samenstelling van gezin
- isolement
- vaak verhuizen
- sociaal-economische problemen: werkloosheid, slechte behuizing, migratie, etc.
- veel ziekte in het gezin
- draaglast gezin gaat draagkracht te boven
- geweld wordt gezien als middel om problemen op te lossen

4. Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijke kenmerken

- verwondingen aan genitaliën
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina en/of anus
- problemen bij het plassen
- recidiverende urineweginfecties
- pijn in de bovenbenen
- pijn bij lopen en/of zitten
- seksueel overdraagbare ziekten

Relationele problemen

- angst voor mannen of vrouwen in het algemeen of voor een man of vrouw in het bijzonder

Gedragsproblemen

afwijkend seksueel gedrag:

- excessief en/of dwangmatig masturberen
- angst voor lichamelijk contact of juist zoeken van seksueel getint lichamelijk contact
- niet leeftijdsadequaate seksueel spel
- niet leeftijdsadequate kennis van seksualiteit

- angst om zich uit te kleden
- angst om op de rug te liggen
- negatief lichaamsbeeld: ontevredenheid over, boosheid op of schaamte voor eigen lichaam
- schrikken bij aangeraakt worden
- houterige motoriek (onderlichaam 'op slot')
- geen plezier in bewegingsspel.

5. Signalen die specifiek zijn voor kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld

Gedragsproblemen

- agressie: kopiëren van gewelddadig gedrag van vader (sommige kinderen, m.n. jongens kopiëren hun vaders gedrag door hun moeder of jongere broertjes/zusjes te slaan)
- opstandigheid
- angst
- negatief zelfbeeld
- passiviteit en teruggetrokkenheid
- zichzelf beschuldigen
- verlegenheid

Problemen in sociaal gedrag en competentie

- wantrouwen ten aanzien van de omgeving
- gebrek aan sociale vaardigheden

Schoolproblemen

- moeite met concentreren
- overcompenseren (opvallend extra inzet op school)

Bijlage 2: Vermoeden Kindermishandeling

B. Signalenlijst kindermishandeling 4-12 jaar

Deze signalenlijst is bestemd voor mensen die beroepshalve te maken hebben met kinderen van 4-12 jaar.

Als kinderen mishandeld, verwaarloosd *en/of* misbruikt worden, kunnen ze signalen uitzenden. Het gebruik van een signalenlijst kan zinvol zijn, maar biedt ook een zekere mate van schijnzekerheid. De meeste signalen zijn namelijk stressindicatoren, die aangeven dat er iets met het kind aan de hand is. Dit kan ook iets anders zijn dan kindermishandeling (echtscheiding, overlijden van een familielid, enz.). Hoe meer signalen van deze lijst een kind te zien geeft, hoe groter de kans dat er sprake zou kunnen zijn van kindermishandeling.

Het is niet de bedoeling om aan de hand van een signalenlijst het 'bewijs' te leveren van de mishandeling. Het is wel mogelijk om een vermoeden van mishandeling meer te onderbouwen naarmate er meer signalen uit deze lijst geconstateerd worden. Een goed beargumenteerd vermoeden is voldoende om in actie te komen! Om na signalering een volgende stap te kunnen zetten, is het aan te bevelen dat een school of instelling beschikt over een protocol ten aanzien van kindermishandeling. De signalenlijst kan dan als bijlage aan het protocol worden toegevoegd.

De signalen die in deze lijst vermeld worden, hebben betrekking op alle vormen van mishandeling (lichamelijke en psychische mishandeling, lichamelijke en psychische verwaarlozing en seksueel misbruik). Aan het einde van de lijst zijn nog enkele signalen opgenomen die meer specifiek zijn voor seksueel misbruik. Om een duidelijk beeld te krijgen van wat er aan de hand zou kunnen zijn, is het van belang de hele context van het gezin erbij te betrekken. Daarom worden ook een aantal signalen van ouders en gezin genoemd.

1. Psycho-sociale signalen

Ontwikkelingsstoornissen

- achterblijven in taal-, spraak-, motorische, emotionele *en/of* cognitieve ontwikkeling
- schijnbare achterstand in verstandelijke ontwikkeling
- regressief gedrag
- niet zindelijk

Relationele problemen

ten opzichte van de ouders:

- totale onderwerping aan de wensen van de ouders
- sterk afhankelijk gedrag ten opzichte van de ouders
- onverschilligheid ten opzichte van de ouders
- kind is bang voor ouder
- kind vertoont heel ander gedrag als ouders in de buurt zijn.

ten opzichte van andere volwassenen:

- bevrozing bij lichamelijk contact
- allemansvriend
- lege blik in de ogen en vermijden van oogcontact.
- waakzaam, wantrouwend.

ten opzichte van andere kinderen:

- speelt niet met andere kinderen
- is niet geliefd bij andere kinderen

- wantrouwend

- terugtrekken in eigen fantasiewereld.

Gedragsproblemen

- plotselinge gedragsverandering
- labiel, nerveus gespannen
- depressief
- angstig
- passief, in zichzelf gekeerd, meegaand, apathisch, lusteloos
- agressief
- hyperactief
- destructief
- geen of nauwelijks spontaan spel, geen interesse in spel
- vermoeidheid, lusteloosheid
- niet huilen, niet lachen
- niet tonen van gevoelens, zelfs niet bij lichamelijke pijn
- schuld- en schaamtegevoelens
- zelfverwondend gedrag
- eetproblemen
- anorexia / boulimia
- slaapstoornissen
- bedplassen / broekpoepen.

2. Medische signalen

Lichamelijke kenmerken (specifiek voor lichamelijke mishandeling)

- blauwe plekken
- krab-, bijt- of brandwonden
- botbreuken
- littekens

Verzorgingsproblemen (specifiek voor verwaarlozing)

- slechte hygiëne
- onvoldoende kleding
- onvoldoende geneeskundige en tandheeskundige zorg
- veel ongevallen door onvoldoende toezicht
- herhaalde ziekenhuisopnamen
- recidiverende ziekten door onvoldoende zorg
- traag herstel door onvoldoende zorg.

Overige medische signalen

- ondervoeding
- achterblijven in lengtegroei
- psychosomatische klachten (buikpijn, misselijkheid, hoofdpijn, etc.).

3. Kenmerken ouders / gezin

Ouder/kind relatiestoornis

- ouder troost kind niet bij huilen
- ouder klaagt overmatig over het kind
- ouder heeft irreële verwachtingen ten aanzien van het kind
- ouder toont weinig belangstelling voor het kind

Signalen ouder

- geweld in eigen verleden
- apathisch en (schijnbaar) onverschillig
- onzeker, nerveus en gespannen
- onderkoeld brengen van eigen emoties

- negatief zelfbeeld
- steeds naar andere artsen/ziekenhuizen gaan ('shopping')
- afspraken niet nakomen
- kind opeens van school halen
- aangeven het bijna niet meer aan te kunnen
- ouder met psychiatrische problemen
- verslaafde ouder

Gezinskenmerken

- 'multi-problem' gezin
- ouder die er alleen voorstaat
- regelmatig wisselende samenstelling van gezin
- isolement
- vaak verhuizen
- sociaal-economische problemen: werkloosheid, slechte behuizing, migratie, etc.
- veel ziekte in het gezin
- draaglast gezin gaat draagkracht te boven
- geweld wordt gezien als middel om problemen op te lossen

4. Specifieke signalen bij seksueel misbruik

Lichamelijke kenmerken

- verwondingen aan genitaliën
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina *en/of* anus
- problemen bij het plassen
- recidiverende urineweginfecties
- pijn in de bovenbenen
- pijn bij lopen *en/of* zitten
- seksueel overdraagbare ziekten

Relationele problemen

- angst voor mannen of vrouwen in het algemeen of voor een man of vrouw in het bijzonder
- sterk verzorgend gedrag, niet passend bij de leeftijd van het kind (parentificatie)

Gedragsproblemen

- afwijkend seksueel gedrag
- excessief *en/of* dwangmatig masturberen
- angst voor lichamelijk contact of juist zoeken van seksueel getint lichamelijk contact
- seksueel agressief en dwingend gedrag ten opzichte van andere kinderen
- niet leeftijdsadequaat seksueel spel
- niet leeftijdsadequate kennis van seksualiteit
- angst voor zwangerschap
- angst om zich uit te kleden
- angst om op de rug te liggen
- negatief lichaamsbeeld: ontevredenheid over, boosheid op of schaamte voor eigen lichaam
- schrikken bij aangeraakt worden
- houterige motoriek (onderlichaam 'op slot')
- geen plezier in bewegingsspel

5. Signalen die specifiek zijn voor kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld

Gedragsproblemen

- agressie: kopiëren van gewelddadig gedrag van vader (sommige kinderen, m.n. jongens kopiëren hun vaders gedrag door hun moeder of jongere broertjes/zusjes te slaan)
- alcohol- of drugsgebruik
- opstandigheid
- angst
- depressie

- negatief zelfbeeld
- passiviteit en teruggetrokkenheid
- zichzelf beschuldigen
- verlegenheid
- suïcidaliteit

Problemen in sociaal gedrag en competentie

- sociaal isolement: proberen thuissituatie geheim te houden en ondertussen aansluiting te vinden met leeftijdsgenoten (zonder ze mee naar huis te nemen)
- wantrouwen ten aanzien van de omgeving
- gebrek aan sociale vaardigheden

Schoolproblemen

- schooluitval
- moeite met concentreren
- overcompenseren (opvallend extra inzet op school).

Bijlage 3; Vermoeden Kindermishandeling

Observatieformulier

Bij een vermoeden van kindermishandeling ga je eerst deze vragenlijst na om erachter te komen of je ongerustheid gegrond is.

Jongen/meisje	
Geboortedatum	
Naam gastouder	

Sinds wanneer is het kind in de opvang?	
Sinds wanneer vertoont het kind opvallend gedrag?	
Beschrijf het opvallende gedrag.	
Hoe is het contact met andere kinderen in het gezin?	
Hoe is het contact met volwassenen?	
Hoe is de uiterlijke verzorging van het kind?	
Hoe is de algehele ontwikkeling van het kind (verstandelijk, sociaal, emotioneel, motorisch)	
Hoe is het contact tussen kind en gastouders? Is daarin de laatste tijd verandering is gekomen?	
Hoe is het contact tussen het kind en zijn ouder? Is daarin de laatste tijd verandering is gekomen?	
Zijn er bijzonderheden over het gastgezin te melden?	
Is er de laatste tijd iets in het gedrag of in de situatie van het kind veranderd?	
Gelden deze dingen ook voor de eventuele broertjes of zusjes?	

Bijlage 4; Vermoeden Kindermishandeling

Aandachtspunten voor gesprek met een vraag- en of gastouder bij zorgen over een kind

Het doel van een gesprek is om de zorgen over datgene wat er is waargenomen bij het kind, aan gedrag of concrete lichamelijke verschijnselen, met de ouders te delen. Bereid dit gesprek voor met de bemiddelingsmedewerkster en /of voer dit samen uit. Bijscholing wordt ook door GOB Bloei gegeven.

Houd de volgende uitgangspunten in de gaten:

- Bespreek wat je waarneemt bij het kind, bespreek niet je vermoedens.
- Ga er vanuit dat ouders het beste voor hun kinderen willen en dat is ook wat jij wilt: daar zit jullie gemeenschappelijke noemer.

Je hoeft geen schuldvraag aan de orde te stellen; je doet een beroep op de zorg van ouders voor hun kind. Omdat de ouders hun kind een aantal dagen per week aan jou toevertrouwen, ben jij een belangrijk persoon voor het kind en de ouders. Het is dus logisch om de zorgen over het kind te delen. Dit delen van zorgen is een proces en vraagt om een procesmatige aanpak.

Fases in een procesmatige aanpak

1. Afwegingen vóór het gesprek:

- Voer je het gesprek met de ouder(s) alleen of samen met een bemiddelingsmedewerker?
- Nodig je beide ouders expliciet samen uit, leg je deze keuze voor aan één ouder, of laat je dit aan de ouders over?

2. Spreek de zorg om het kind uit:

Ik heb je kind nu (aantal) keer/maanden gezien/bij mij thuis. Ik maak me zorgen om een aantal dingen die ik graag met jou/jullie zou willen bespreken. Is dit goed?

3. Bespreek één voor één de signalen aan de hand van onderstaande punten:

- Beschrijf het signaal in concrete lichamelijke verschijnselen of waarneembaar gedrag: 'Het is mij opgevallen dat jullie kind 's morgens vaak komt met hele volle vieze luiers en ook luieruitslag heeft die maar niet over lijkt te gaan; Jullie kind speelt in de poppenhoek vaak seksuele handelingen na met de poppen en hij/zij doet dit als volgt...'En dan vul je concrete waarnemingen in.
- Vraag of dit signaal herkend wordt: 'Is jullie dit wel eens opgevallen? Gebeurt dit thuis ook wel eens? Hoe lang is dit al zo? In welke situaties gebeurt dit?'
- Vraag of ouders een idee hebben waar dit vandaan komt: 'Hebben jullie enig idee waar dit vandaan komt? Wat vinden jullie ervan?'
- Spreek (indien nodig) je zorg uit over dit signaal: 'Ik maak me er toch zorgen over dat jullie kind dit doet/heeft.'

4. Ouders delen de zorg

5. Ouders nemen de zorg over

Aandachtspunten:

- Gebruik niet het woord signaal, maar beschrijf concrete lichamelijke verschijnselen of waarneembaar gedrag.
- Leg de nadruk op het delen van zorg, niet op het beschuldigen/verdenken van ouders.

Zorgen delen

Je kunt zorgen niet delen met ouders, wanneer het niet de zorgen van beide partijen zijn. Het kan geruime tijd in beslag nemen om zover te komen. Wanneer ouders datgene wat je hebt waargenomen absoluut (nog) niet kunnen waarnemen, is het van het grootste belang om bij dit onderdeel stil te blijven staan en niet de volgende fase van het gesprek in te gaan. Je kunt ouders in zo'n geval

bijvoorbeeld vragen om het kind eens een tijdje te observeren en op te letten of ze dan toch het gedrag waarnemen dat jij als gastouder/bemiddelingsmedewerkster genoemd hebt. In een volgende afspraak kunnen jullie het er dan weer over hebben. Een andere mogelijkheid is te vragen of de ouder(s) een ochtendje wil(len) komen kijken. Je kunt dan meteen aanwijzen welk gedrag je bedoelt. Neem hier de tijd voor. Want zolang ouders de signalen die jij met ze besproken hebt niet waarnemen, is delen van de zorg niet aan de orde.

Emoties

In deze fase kunnen emoties een grote rol spelen. Ouders kunnen bijvoorbeeld boos worden, zich tekort voelen schieten en zich hier schuldig over voelen of zich schamen over het door jou beschreven gedrag van hun kind. Bijvoorbeeld wanneer je masturbatiegedrag in de groep of seksueel gedrag met spelen met poppen.

Ouders kunnen door hun emoties op heel verschillende manieren reageren. Daarom is het altijd verstandig om expliciet naar de reactie van de ouders te vragen. Bijvoorbeeld: 'Ik zie dat ik jullie ermee overrompel. Ik kan me voorstellen dat het moeilijk voor jullie is dat ik hier nu mee gekomen ben. Hoe ligt dit voor jullie?'

Ouders kunnen ook boos worden. Een manier om met boosheid of agressie om te gaan, is onder woorden te brengen wat je waarneemt en je eigen angst hiervoor (jezelf klein maken). 'Ik zie dat jullie boos zijn en ik vind dat moeilijk, het maakt mij onzeker.'

Wanneer je als gastouder/bemiddelingsmedewerker persoonlijk geraakt bent door wat je gezien of gehoord hebt van het kind is het goed dit onder woorden te brengen. Zolang de emoties de overhand hebben, is er geen gelegenheid om de ouders concrete, zakelijke informatie te geven. Laat staan naar een volgende stap te gaan. Pas wanneer de emoties een plaats hebben gekregen, is er gelegenheid om de ouders concrete, zakelijke informatie te geven.

Verduidelijking vragen

Bij iedere fase is het van belang te vragen wat de ouders ervan vinden en of zij het genoemde herkennen. Vraag ook door als iets niet helemaal duidelijk is. 'Wat bedoel je daar precies mee? Begrijp ik goed dat je zegt dat...'

Er kunnen dus meerdere gesprekken nodig zijn voordat je op één lijn zit met de ouders wat betreft het waarnemen van de door jou gesignaleerde verschijnselen en gedragingen van hun kind.

Het delen van de zorg en het overnemen van de zorg zijn dan de volgende stappen die ouders moeten maken. Het is van groot belang om het waargenomen ook dan nog over langere tijd te volgen en bij te houden in een logboek. Hierin kun je ook de afspraken met ouders bijhouden. De praktijk leert dat wanneer je deze fase eenmaal bereikt hebt, ouders een belangrijke steun zijn in het verder zoeken naar een mogelijke oorzaak van het zorgwekkende gedrag van hun kind. Ouders kunnen dan meestal heel goed meedenken over de verdere hulp die zij denken nodig te hebben.

Bron: Mw. J. vd. Berg, jeugdarts bij de afdeling jeugdgezondheidszorg, dienst OCW, gemeente Den Haag

Verder lezen:

- Seksualiteit en (vermoedens van) seksueel misbruik in gesprekken met ouders; *Han Spanjaard en Heleen Woeling, 1993*

Bijlage 5: Vermoeden Kindermishandeling

Aandachtspunten tijdens een gesprek met het kind

Bij een vermoeden van kindermishandeling kan de gastouder met het kind praten om na te gaan of haar zorgen terecht zijn. Het kan ook voorkomen dat een kind zelf de gastouder in vertrouwen neemt. Gastouders zien vaak erg op tegen dergelijke gesprekken omdat ze het moeilijk vinden hun houding te bepalen tegenover het kind. Het oefenen van gespreksvaardigheden kan meer zelfvertrouwen geven bij het voeren van dit soort gesprekken. Daarom is het belangrijk dat gastouders zich bewust zijn van een aantal voorwaarden die bij het voeren van een gesprek met een mishandeld kind van belang zijn.

In de eerste plaats kan een gastouder beter niet op voorhand geheimhouding toezeggen aan een kind. Veel kinderen willen in eerste instantie alleen iets vertellen als er beloofd wordt om het tegen niemand anders te zeggen. Als deze belofte gegeven wordt, komt de gastouder voor een groot dilemma te staan als het kind zou vertellen dat het mishandeld wordt: zij moet dan of het vertrouwen van het kind schenden of medeplichtig worden aan het in stand houden van een schadelijke situatie. De gastouder die een kind geheimhouding belooft uit angst dat het kind anders blijft zwijgen, moet zich wel bewust zijn van de consequenties van deze belofte.

Als een gastouder geen geheimhouding wil toezeggen kan zij het kind wel beloven dat zij geen stappen zal ondernemen zonder dit van te voren aan het kind te vertellen.

Een tweede belangrijk punt is dat de gastouder zich bewust moet zijn van de sterke loyaliteitsgevoelens van een kind ten opzichte van zijn ouders. Val nooit de ouders af tegenover het kind, al hebben ze nog zulke afschuwelijke dingen gedaan. Het kind zal geen vertrouwen meer hebben in iemand die zijn ouders veroordeelt.

Voorwaarden voor een goed contact tijdens een gesprek met een kind

1. Echtheid

Dit betekent dat de gastouder zichzelf is in de relatie met het kind. Zij doet zich niet anders voor dan hij is. Dit betekent niet dat de gastouder elke emotie die zij ervaart eruit gooit. Het betekent wel dat zij zich bewust is van haar eigen gevoelens en die niet ontkent of tracht te verdringen. Er moet overeenstemming zijn tussen dat wat zij ervaart en voelt en dat wat zij zegt en doet.

Een professionele houding vereist oprechte belangstelling, een sfeer van veiligheid en het vermogen een goede ontvanger te zijn, dat wil zeggen op kunnen merken wat de gevoelens van het kind zijn en daarbij aan kunnen sluiten.

Een dergelijke houding vormt een basis voor vertrouwen. Kinderen voelen heel goed aan wanneer iemand echt is of een façade ophoudt of doet alsof.

2. Empathie

Empathie is het vermogen van de gastouder zich in te leven in de gevoelens van het kind. Empathie is het begrijpen van de ervaringen en gevoelens van het kind in hun betekenis voor dat kind

Het is belangrijk dat de gastouder de gevoelens van het kind niet slechts aanhoort maar door woorden of op een niet verbale wijze aangeeft de beleving van het kind van binnen uit te verstaan.

3. Acceptatie

Acceptatie houdt in dat de gastouder het kind accepteert zoals hij is. Het wil niet zeggen dat de gastouder het eens moet zijn met de gedachten of gevoelens van het kind maar wel dat zij deze accepteert zonder verder te veroordelen.

Tijdens het gesprek met een kind is het ook van belang dat een gastouder in staat is om actief te luisteren. Actief luisteren betekent luisteren naar zowel de verbale als de non-verbale boodschappen van het kind. Het betekent ook 'tussen de regels door' luisteren naar de boodschappen die doorklinken in de stembuiging van het kind, aarzeling, stiltes etc. Actief luisteren houdt in dat de gastouder zich voortdurend afvraagt 'Welke boodschap wil dit kind overbrengen? Wat zegt hij over zijn ervaringen, gedragingen, gevoelens?

Door actief te luisteren kan het de gastouder duidelijk worden wat er aan de hand is met het kind en kan zij zicht krijgen op de emoties die het kind daarbij ervaart. De gastouder moet hierbij proberen om de gevoelens van het kind met eigen woorden samen te vatten.

Bij deze manier van luisteren krijgt de gastouder niet alleen de meeste informatie maar geeft zij het kind ook het gevoel serieus genomen en geaccepteerd te worden. Bovendien kan de gastouder bij actief luisteren controleren of zij het kind goed heeft begrepen en zijn emoties goed heeft aangevoeld.

Enkele ezelsbruggetjes bij het actief luisteren:

- 'Je bedoelt...?'
- 'Je probeert me duidelijk te maken dat....?'
- 'Je voelt je...?'
- 'Je hebt het gevoel dat...?'
- 'Je zou het liefst willen dat...?'
- 'Je hebt de indruk dat...?'

Algemene regels bij actief luisteren:

1. Begin met 'Je...'
2. Gebruik een vragende toon.

Kijk uit voor communicatiestops. Dit zijn opmerkingen, reacties etc. die werkelijke communicatie in de weg staan. Vaak worden ze onbewust gebruikt, bijvoorbeeld als iemand bang is om iets onaangenaams te horen of als het gesprek een wending dreigt te nemen die als emotioneel bedreigend wordt ervaren.

Communicatiestops zijn:

- veroordelen
- preken
- afleiden
- met het verhaal op de loop gaan
- waarschuwen
- sussen/geruststellen
- niet serieus nemen
- vragen stellen (die niet van belang zijn)
- bevelen
- beredeneren
- oplossingen aandragen.

De meeste mensen hebben één of meer favoriete 'stops'. Het is van belang om je bewust te worden welke van deze stops je geneigd bent om te gebruiken omdat het een werkelijk gesprek in de weg kan staan.

De volgende punten zijn van belang om tijdens het gesprek met het kind, dat vertelt over een mishandelingsituatie, voor ogen te houden:

- Geloof het kind en trek diens verhaal niet in twijfel. Onderschat of bagatelliseer de ernst van de situatie niet.

- Spreek waardering uit voor het feit dat het kind de moed heeft om z'n verhaal te vertellen.
- Haast het gesprek niet, laat het kind in eigen tempo vertellen.
- Stel geen waaromvragen (het kind snapt immers zelf ook niet waarom hem dit overkomt).
- Stel geen suggestieve vragen. Laat het kind zoveel mogelijk zelf benoemen wat er gebeurd is.
- Pas je aan bij het woordgebruik van het kind. Vraag om verduidelijking als je het niet goed begrijpt.
- Vertel het kind dat het niet zijn schuld is dat dit is gebeurd en evenmin zijn verantwoordelijkheid.
- Vertel het kind dat het niet de enige is die zoiets overkomt en dat hulp mogelijk is.
- Dring niet aan als het kind je vragen ontwijkt maar hou de deur voor het contact wel open.

(Bron: Cursus voor leerkrachten in het basisonderwijs. Interne uitgave VKM, augustus 1994.)

Bijlage 6: Vermoeden Kindermishandeling

In gesprek met migranten

Vraag aan mensen wat hun gewoonten zijn. Niet alle allochtone gezinnen zijn hetzelfde.

Let er bij een huisbezoek op of bewoners hun schoenen aan hebben of dat de schoenen bij de voordeur staan. In Islamitische gezinnen kan het de gewoonte zijn om of op blote voeten of op sloffen in huis te lopen. Dit geldt dan ook voor gasten.

De echtgenoot en bij zijn afwezigheid de oudste zoon, is degene die de contacten naar de buitenwereld onderhoudt. Het is belangrijk om hem bij alles te betrekken.

Gastvrijheid is een groot goed. Er moet eerst iets gegeten of gedronken worden en een inleidend gesprek gevoerd worden voordat de reden van het huisbezoek ter sprake wordt gebracht. Probeer niet direct ter zake te komen. Dit wordt als onbeleefd onervaren.

Het verwoorden van de feiten in beelden en voorbeelden werkt vaak beter dan concreet zeggen waar het op staat.

Houd rekening met de familie-eer.

Er wordt veel waarde gehecht aan hiërarchische structuren binnen het gezin, de verdere familie en de samenleving. Probeer afspraken met iemand te maken die hoog op de ladder staat.

Het is eervoller een probleem met behulp van de familie op te lossen dan met die van buitenstaanders. Het betrekken van bijvoorbeeld een oom bij een probleem is in veel gevallen acceptabeler dan het inschakelen van een Nederlandse instantie. Als je dreigt vast te lopen vraag naar dergelijke familiecontacten.

In veel allochtone gezinnen is het onbeleefd om tegen een autoriteit (leerkracht, arts, etc.) nee te zeggen. Dat wil zeggen, dat niet altijd uitgevoerd wordt wat afgesproken is.

Kijk niet vreemd op als bij een huisbezoek een hele familie aanwezig is. Wil je bijvoorbeeld met een ouder apart praten, zonder kinderen of familie, nodig hem/haar dan uit op een neutrale plek.

Veel vrouwen mogen niet alleen met een vreemde man zijn. Zorg in dat geval voor de aanwezigheid van een vrouwelijke collega.

Emotionele problemen worden vaak benoemd in termen van lichamelijke klachten, angst kan bijvoorbeeld hoofdpijn genoemd worden. Het consult bij de huisarts lost het probleem niet op. Mensen zijn letterlijk ziek van angst.

Naast de reguliere gezondheidszorg worden vaak genezers uit het land van herkomst geconsulteerd, omdat men bijvoorbeeld denkt dat de betreffende persoon bezeten is. Dergelijke rituelen zijn voor betrokkenen vaak van grote emotionele betekenis.

Als vrouw is het best mogelijk om met een Turkse of Marokkaanse vrouw alleen te praten, zeker wanneer je aangeeft dat het gaat om 'vrouwenzaken'. 'Vrouwenzaken' kunnen gaan over onderwerpen als menstruatie, kinderen krijgen en dergelijke. Het is dan vrij legitiem de man te vragen niet bij het gesprek aanwezig te zijn. Dit biedt gelegenheid om vertrouwelijk met een moeder te praten.

(Bron (bewerkt): Mevrouw A. Koning, maatschappelijk werker AMK Utrecht)

Bijlage 7; Vermoeden Kindermishandeling

Omgaan met privacy

Tijdens het uitvoeren van de stappen in het protocol, is het belangrijk dat er zorgvuldig gehandeld wordt. Er is immers sprake van persoonlijk informatie over kinderen en gezinnen. De wet op de Jeugdzorg (2005) geeft de gedragslijnen aan over het inzagerecht.

Een ouder en/of wettelijk vertegenwoordiger (bijvoorbeeld een voogd) heeft het recht om het dossier van zijn/haar kind in te zien. Kinderen tussen de 12 en 16 jaar hebben gedeeltelijk recht op inzage en vanaf 16 jaar heeft een jongere recht op inzage. Inzage kan worden geweigerd wanneer het belang van het kind, de melder en/of informant wordt geschaad.

Belangrijke tips bij het omgaan met privacy

- Betrek bij een overleg niet teveel mensen.
- Zorg dat informatie over kinderen en gezinnen altijd binnenshuis blijft.
- Contact met andere instellingen kan alleen na toestemming van de ouder of wettelijk vertegenwoordiger. Contact met andere instellingen zonder toestemming kan alleen anoniem. Het gezin of kind mag dan niet bekend worden gemaakt. Een uitzondering hierop is het contact met het AMK. Dit kan zonder toestemming van ouders.
- Wees zorgvuldig met schriftelijke informatie. Ouders hebben recht op inzage in verslagen, formulieren en observatieverslagen. Alleen als het anonieme werkaantekeningen zijn, hebben ouders geen inzagerecht. Schrijf daarom alsof ouders over je schouder meekijken. Beschrijf waarneembaar gedrag en wees voorzichtig met interpretaties.
- Als ouders een verslag willen inzien, kun je voorstellen om het samen met hen te lezen, erover te praten en waar nodig toe te lichten. Daarna kan een kopie worden meegegeven. Een andere mogelijkheid is om de belangrijkste punten uit het verslag en afspraken tijdens het gesprek op papier te zetten en aan de ouders te geven. Dit vormt tegelijk een leidraad voor eventuele volgende gesprekken met ouders.
- Schriftelijke informatie moet goed worden opgeborgen in een afsluitbare kast.
- Informatie die niet (meer) relevant is moet worden vernietigd of aan ouders worden meegegeven.
- Schriftelijke informatie mag niet zonder toestemming van ouders aan derden worden verstuurd. Eén uitzondering hierop vormt het AMK.
- Schriftelijke informatie die de instelling van derden ontvangt, moet ook met toestemming van de ouders zijn verstuurd. Als dit niet zo is, is het verstandig de informatie terug te sturen.
- Iedere burger in Nederland heeft een **zorgplicht**. Dit houdt in dat je de plicht tot zorgen voor het kind hebt. Aan de ene kant de plicht tot zorgen voor het kind en aan de andere kant de **privacywetgeving** in de vorm van de Wet bescherming Persoonsgegevens. Dat betekent dat je niet zomaar gegevens zonder toestemming mag geven aan derden.
- Dit heet een **conflict van belangen**. Bij een conflict van belangen weeg je zorgvuldig de belangen die in het geding zijn af. Dat doe je door het protocol te volgen en door alle stappen die je zet, schriftelijk te vermelden in het dossier. Wanneer je dit doet, kun je voldoen aan de zorgplicht en het meldrecht zonder bijvoorbeeld juridisch te worden vervolgd.

Bijlage 8: Vermoeden Kindermishandeling

Meldrecht, meldplicht en zorgplicht

In de Wet op de jeugdzorg (2004) is het **meldrecht** vastgesteld. Dit betekent dat je wettelijk het recht hebt een melding te doen en daarbij ook alle relevante gegevens over te dragen aan het AMK. Het belang van het kind gaat hierbij vóór het belang van de privacy van het gezin.

In de wet op de Jeugdzorg is ook de **meldplicht** opgenomen:

Wanneer een medewerker van een instelling het vermoeden heeft dat een medewerker van dezelfde instelling zich schuldig maakt aan kindermishandeling moet hij dit direct melden bij zijn leidinggevende en het bestuur. Deze hebben de plicht direct het AMK hiervan in kennis te stellen.

Naast het meldrecht heeft ieder burger in Nederland een **zorgplicht**. Dit houdt in dat je de plicht tot zorgen voor het kind hebt. Aan de ene kant de plicht tot zorgen voor het kind en aan de andere kant de privacywetgeving in de vorm van de Wet bescherming Persoonsgegevens. Dat betekent dat je niet zomaar gegevens zonder toestemming mag geven aan derden. Dit heet een conflict van belangen. Bij een conflict van belangen weeg je zorgvuldig de belangen die in het geding zijn af. Dat doe je door het protocol te volgen en door alle stappen die je zet, schriftelijk te vermelden in het dossier. Wanneer je dit doet, kun je voldoen aan de zorgplicht en het meldrecht zonder bijvoorbeeld juridisch te worden vervolgd.

Bijlage 9; Vermoeden Kindermishandeling

Sociale kaart

Landelijke telefoonnummers:

Advies en Meldpunt Kindermishandeling (tel. 0900-123 123 0)
Kindertelefoon (0800-0432)
Landelijk Bureau Slachtofferhulp (0900-0101)
Transact (030-2300666)
NIZW Jeugd / Expertisecentrum Kindermishandeling (030-2306564)
Opvoedtelefoon (0900-7008090)
Politie: 0900-8844

Regio:

Bureau Jeugdzorg, Regiokantoor Utrecht

Bezoekadres: Nijenoord 2-4 3552AS Utrecht
Postadres: Postbus 15010 3501BA Utrecht
Telefoon: 0900-4005555

Regionaal preventieteam kindermishandeling Utrecht

Bezoekadres: Nijenoord 2-4 3552AS Utrecht
Telefoon: 0900-1231230

Bureau Slachtofferhulp

Bezoekadres:
Postadres: Postbus 1003, 7301 BG Apeldoorn
Telefoon: 053-455342 / 0900-0101
Website: www.slachtofferhulp.nl

GGD, afd. Jeugdgezondheidszorg Regiokantoor Utrecht

Bezoekadres: ST.Jakobsstraat 16 3511BS Utrecht
Postadres: Postbus 483 3500AL Utrecht
Telefoon: 030-2305230

Raad voor de Kinderbescherming locatie Utrecht

Bezoekadres: Arthur van Schendelstraat 550 3511MH Utrecht
Postadres: Postbus 12085 Utrecht
Telefoon: 030-8882700
Fax: 030-2310779

Stichting Maatschappelijke Dienstverlening

afd. Maatschappelijk Werk,
Adres: Witte Vrouwensingel 1 3581 GA Utrecht
Telefoon: 030-2361861
Fax: 030-2342967

Informatie en Adviespunt Centrum voor jeugd en gezin Vleuten-de Meern

Bezoekadres; Utrechtse Heuvelrug 130-132 Vleuten
Telefoon; 030-2863300
Inloop van 09.00-13.00

Alles over opvoeden en opgroeien

www.jeugdenezinutrecht.nl
030-2863300

Kindertelefoon

030-2312844
0800-0432/0900-0132(voor mobiele bellers)

HAP=huisartsenpost van ma-vrij van 17.00-08.00 +weekenden en feestdagen

Huisartsenpost Utrecht
0900-4501450

Huisartsenpost Leidsche Rijn
0900-4701470

Huisartsenpost Bilthoven
0900-4301430

Huisartsenpost Bunschoten-Amersfoort
0900-3311233

Schoolbegeleidingsdienst

030-2635252

Vrouwenopvang (Meldpunt)

0900-4333333

SOS-telefonische hulpdienst/SENSOOR

074 - 243 33 33./0900-0767

Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs

Postadres: Postbus 14116 3508SE Utrecht
Telefoon: 030-2340034

Opvoedbureau Utrecht

Maandag t/m vrijdag
030-2863378
Is gratis en verwijzing is niet nodig

Bijlage 10; Vermoeden Kindermishandeling

Invulblad sociale kaart

Controleer regelmatig of de gegevens van de sociale kaart kloppen. Vul veranderde gegevens in op deze extra invulbladen. Hierop is ook ruimte voor het invullen van gegevens van relevante instellingen die nog niet zijn genoemd. Het is handig om een leeg invulblad achter de hand te houden voor extra kopieën.

Instelling:

Adres:

Telefoonnummer/fax:

E-mail:

Contactpersoon: Tel.:

De instelling biedt: advies / consult / melding / hulpverlening/ ondersteuning / voorlichting

Beschrijving werkwijze instelling:

.....

.....

.....

Instelling:

Adres:

Telefoonnummer/fax:

E-mail:

Contactpersoon: Tel.:

De instelling biedt: advies / consult / melding / hulpverlening/ ondersteuning / voorlichting

Beschrijving werkwijze instelling:

.....

.....

.....

Instelling:

Adres:

Telefoonnummer/fax:

E-mail:

Contactpersoon: Tel.:

De instelling biedt: advies / consult / melding / hulpverlening/ ondersteuning / voorlichting

Beschrijving werkwijze instelling:

.....

.....

Bijlage 11; Vermoeden Kindermishandeling

Verdere informatie

Voor informatie over kindermishandeling kan je terecht bij:

NIZW Jeugd / Expertisecentrum Kindermishandeling

Informatie en beleidsadvisering

Postbus 19152

3501 DD Utrecht

Infolijn: 030-2306564

Fax: 030-2319641

E-mail: kindermishandeling@nizw.nl

Internet: www.kindermishandeling.nl (voor kinderen en jongeren)

www.kindermishandeling.info (voor volwassenen)

JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding *(voorheen S&O stichting voor opvoedingsondersteuning en ZOK Zuidhollandse Ondersteuningsorganisatie Kinderopvang)*

Voorlichting, training, lezing, workshops, ontwikkeling van protocollen, onderhouden van netwerken, lesmateriaal weerbaarheid.

Preventieteam kindermishandeling

Regio Haaglanden: 070-3029845

Regio Zuid-Holland Zuid: 078-6313435

Regio Midden Holland en Zuid-Holland Noord: 0182-547888

<http://www.jso.nl>

Kijk voor informatie over het internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind:

www.kinderrechten.nl

Relevante websites

www.nizwjeugd.nl

www.kindertelefoon.nl

www.seksueelkindermisbruik.nl

www.seksueelgeweld.nl

www.huiselijkgeweld.nl

Bijlage 12: Kindermishandeling

Boeken over kindermishandeling

Achtergrondinformatie

Adriaenssens, P.

Mijn kind is bang (en ik ook). Opvoeden tot weerbaarheid - Tielt, Lannoo nv, 1998, ISBN 90-209-3120-2

Baartman, H.

Opvoeden kan zeer doen. Over oorzaken van kindermishandeling, hulpverlening en preventie - Utrecht, SWP, 1996, 256 blz., ISBN 90-6665-218-7

Boek over de oorzaken van lichamelijke mishandeling en verwaarlozing. Met aandacht voor de hulpverleningspraktijk en primaire preventie. In dit verband worden de risicofactoren besproken.

Baeten, P., Geurts, E.

In de schaduw van het geweld. Kinderen die getuige zijn van geweld tussen hun ouders. NIZW 2002, Utrecht. ISBN 90-5050-936-3

Dit boek brengt de kinderen in beeld die getuige zijn van geweld tussen hun ouders. Het belicht de achtergrond en de aard van de problematiek en beschrijft, wat het voor kinderen betekent getuige te zijn van geweld. Er worden handreikingen gedaan voor het signaleren van deze kinderen en adviezen gegeven voor de hulpverlening.

Bakker, Hilde

Voorzichtig met angst. Over seksueel misbruik van kinderen - Utrecht, NIZW Uitgeverij, 56 blz., ISBN 90-5050-851-0

Doef, S. van der

Kleine mensen grote gevoelens. Kinderen en hun seksualiteit - Amsterdam, De Brink, Ploegsma bv, 1994, ISBN 90-216-7161-1

Hondsmerk, R., E. Kok

Een geheim teveel..... - ISBN 90-6067-636-X

Imbens, Al., I. Jonker

Godsdienst en incest - Amersfoort, An Dekker, 1991, 269 blz., ISBN 90-5017-094-8

Aan de hand van interviews wordt ingegaan op incest binnen godsdienstige milieus en de samenhang met de geloofsbeleving. Tevens aandacht voor de begeleiding van vrouwen en kinderen als slachtoffer.

Killen, K.

Het mishandelde kind. Kindermishandeling en een tekort aan zorg - Rotterdam, Ad Donker, 1999, 403 blz., ISBN 90-6100-461-6

Klein, K. de, M. Prinsen Geerlings

Het blijft toch onder ons. Opening van zaken over incest - Zutphen, Walburg Pers, 1995, 176 blz., ISBN 90-6011-911-8

Door middel van gesprekken met vijf deskundigen wordt aandacht besteed aan onder meer het doorbreken van het taboe rond incest in ons land en de rol van de media daarin. Aangevuld met gefingeerde interviews met een dader, een slachtoffer en andere betrokkenen.

Rensen, B.

Kindermishandeling: voor het leven beschadigd - Utrecht, Bruna, 1990, 192 blz., ISBN 90-229-7928-8

Aandacht voor de vormen, achtergronden, gevolgen, signalering, diagnostiek, behandeling en preventie van kindermishandeling. Voorbeelden uit de praktijk van de auteur (jeugdarts) verduidelijken het geheel.

Strik, W., M. Borghorst
Boos, bang, blij - ISBN 90-609-2902-0

Wolzak, A.
Kindermishandeling - signaleren en handelen - Utrecht, NIZW Uitgeverij,
ISBN 90-5050-797-2

Ervaringsverhalen en romans

Lichtenburcht, C. van, K. de Klein
Sporen op de ziel. Mannen en vrouwen over de verwerking van hun incestverleden - Amsterdam, Anthos, 1997, 279 blz., ISBN 90-414-0219-5
Achtien incestslachtoffers vertellen over hun ervaringen, de invloed die het misbruik op hun leven heeft gehad en de, mede dankzij therapeutische hulp, geslaagde verwerking van deze ervaringen.

Liebeek-Hoving, I.
Céleste's kleine oorlog - Utrecht, Kwadraat, 1996, 96 blz., ISBN 90-6481-262-4
Roman over Céleste die als kind geestelijk mishandeld is door haar stiefvader en zijn zoon. Als ze achttien is, vlucht ze het huis uit. Met hulp van haar zusje, een hospita en haar vriendinnen overwint ze de gebeurtenissen uit haar jeugd.

Mitgutsch, A.
Het land van de geslagen kinderen - Amsterdam, Van Gennep, 1988, 222 blz. ISBN 90-6012-625-4
Roman waarin een moeder terugblijkt op haar jeugd en de kindertijd van háár moeder, die net als zichzelf werd mishandeld. Zij nam zich voor haar dochter beter op te voeden. De erfenis van haar moeder bleek echter sterker dan zichzelf.

Rubin, L.
Het onverwoestbare kind - Amsterdam, Ambo, 1997, 239 blz., ISBN 90-263-1484-1
De auteur laat aan de hand van acht levensverhalen van in hun jeugd mishandelde volwassenen zien dat het ondanks een verwoestende kindertijd mogelijk is als een gelukkig mens in het leven te staan.

Slee, C.
Moederkruid - Amsterdam, Prometheus, 2001, 202 blz., ISBN 90-446-0008-7

Vereniging tegen Seksuele Kindermishandeling
De straf op zwijgen is levenslang - Amsterdam, Nijgh & Van Ditmar, 1993 (herdruk), 145 blz., ISBN 90-388-7571-1
Verhalen van vrouwen die in hun jeugd seksueel misbruikt zijn. De publicatie heeft begin jaren tachtig bijgedragen aan het doorbreken van het incesttaboe.

Boeken voor kinderen en jongeren

Botte, M.F., P. Lemaitre

Kaatje Cactusbloem en haar egel: wij mij aanraakt, krijgt een prik - Houten, Van Reemst Uitgeverij, 1996, ISBN 90-410-9028-2

Aan de hand van grappige tekeningen bespreekt Kaatje situaties waarin kinderen (seksueel) bedreigd worden. Kaatje vindt elke keer een oplossing voor de problemen. Het boekje is geschreven om kinderen weerbaar te maken, maar suggereert daardoor wellicht ook een schijnveiligheid.

Delfos, M.

Sanne - Westbroek, Harlekijn Uitgeverij, 1993, 35 blz., ISBN 90-6386-106-0

Therapeutisch voorleesverhaal. Sanne wordt mishandeld door haar moeder. Ze verzint allerlei vriendjes en vriendinnetjes die haar helpen en troosten. Ze denkt dat ze het altijd fout doet.
Vanaf 4 jaar.

Delfos, M.

Blijf van me af! - Westbroek, Harlekijn, 1995, 31 blz., ISBN 90-638-6115-X

Therapeutisch voorleesverhaal. Er is een versie voor meisjes en een voor jongens. De hoofdpersoon wordt seksueel misbruikt door een stiefvader. De schoolarts bemerkt bij onderzoek iets.
Van 8 tot 12 jaar.

Doef, S. van der

Ben jij ook op mij? - ISBN 90-216-1498-7

Ik vind jou lief - ISBN 90-216-1150-3

Van af 6 jaar

Dorrestijn, H.

Brandnetels en andere verhalen over kindermishandeling - Amsterdam, Bert Bakker, 1995, 98 blz., ISBN 90-351-1449-3

Zijn jeugdervaringen motiveerden de auteur een boek te schrijven met verhalen en gedichten over kindermishandeling.

Vanaf 10 jaar.

Glansbeek, J.

Tante Pech en de pechvogeltjes - Amsterdam/Antwerpen, Piramide, 1994, 55 blz., ISBN 90-254-0741-2

Tante Pech, een oude uil, beschermt met haar vleugels en troostende woorden dieren die door hun ouders lelijk behandeld worden. Een symbolisch verhaal over wat je na mishandeling kunt doen.

Vanaf 8 jaar.

Grootel, L. van

Nina Regenboog - Haarlem, Holland, 1998, 126 blz., ISBN 90-2510-792-4

Hester komt erachter dat haar vriendin Nina een geheim verbergt waarover ze niet wil praten. Hester maakt zich zorgen. Uiteindelijk vindt ze uit waarom Nina zich anders gedraagt dan de andere kinderen: ze wordt thuis mishandeld.

Vanaf 12 jaar.

Hadley, I.

Abby - Baarn, Uitgeverij Hans Elzenga, 1986 - ISBN 90-669-2029-7

Chip is vanaf zijn dertiende verliefd op twaalfjarige Abby. Die liefde duurt de hele middelbare schooltijd, hoewel ze nooit afspraakjes kunnen maken, omdat de vader van Abby dat niet toestaat. Pas na jaren vertelt Abby in grote angst en radeloosheid dat haar vader haar seksueel misbruikt. Met hulp van de moeder van Chip begint dan een langdurig proces dat Abby uiteindelijk weer hoop voor de toekomst geeft.

Hazelhoff, V.

Niks gehoord, niks gezien - Querido

Twee uitersten: Linde (River), een zeer gewenst kind waar lang op is gewacht, wordt overspoeld met een verstikkende bezorgdheid en aandacht, en Walt, gescheiden ouders, die thuis wordt mishandeld. Het is heerlijk dat hij bij Rivers ouders terecht kan en al meetekenend aan het boek dat Rivers vader maakt, wordt zijn afschuwelijke werkelijkheid duidelijk. Niet voor River, die zich totaal afsluit en niets van dat boek wil weten dat toch maar weer over haar zal gaan. Maar als ze het uiteindelijk inkijkt, wordt ze in één klap, in meerdere opzichten, op haar plaats gezet en dringt tot haar door wat ze al die tijd niet heeft willen zien. Ingetogen verhaal, dat noodt tot een gesprek, zeker voor kinderen uit een beschermde omgeving.

Vanaf 10 jaar.

Heesen, M.

Mijn zusje is een monster - Amsterdam, Querido, 2000, 107 blz., ISBN 90-214-6631-7

Hindman, J., T. Novak (ill.)

Een pakkend boek voor kleine en voor grote mensen - Groningen, Uitgeverij Reco Multi Media, 1998, ISBN 90-764-5701-8

Een zeer komisch geïllustreerd boek dat allerlei aspecten van seksualiteit beschrijft, waaronder seksueel misbruik. Het doel is vooral om de weerbaarheid van kinderen te vergroten. Het boek heeft een mooi evenwicht gevonden tussen prettige en vervelende seksuele ervaringen en tussen humor en respect.

Boeken voor ouders

Adriaenssens, P.

Mijn kind is bang (en ik ook). Opvoeden tot weerbaarheid - Tielt, Lannoo nv, , 1998, ISBN 90-209-3120-2

Doef, S. van der

Kleine mensen grote gevoelens. Kinderen en hun seksualiteit - Amsterdam, De Brink, Ploegsma bv, 1994, ISBN 90-216-7161-1

Lamers-Winkelman, F.

Een werkboek voor ouders van seksueel misbruikte kinderen - Amsterdam, SWP, 20 blz., ISBN 90-6665-347-7

Marsten, S.

Geef uw kind zelfvertrouwen - ISBN 90-215-2563-1

Vervloet, T.

Zorg goed voor jezelf - Antwerpen, Refleks Weerbaarheidscentrum v.z.w., 1997, 65 blz., Brueghelstraat 31-33, 2018 Antwerpen, tel. 03/239.29.83

Handleiding voor ouders over preventie van seksueel misbruik van kinderen.

Bijlage 13; Kindermishandeling

Bronnen

- Protocol voor het omgaan met vermoedens van kindermishandeling voor kinderdagverblijven en peuterspeelzalen in Den Haag, 2002, Gemeente Den Haag/dienst OCW en GGD Den Haag, afdeling GVO in samenwerking met JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding (voorheen S&O stichting voor opvoedingsondersteuning), het IBBK en de Stichting Welzijnsorganisatie Escamp.
- Meldcode kindermishandeling, 2002, Paul Baeten, NIZW Jeugd / Expertisecentrum Kindermishandeling.
- Protocol "Vermoeden kindermishandeling" voor het primair onderwijs in Zuid-Holland Noord, 2001, GGD ZHN. S&O, AMK; Gezamenlijke uitgave van de preventieteams

Alles over opvoeden en opgroeien

www.jeugdengezinutrecht.nl

030-2863300

Bijlage 14: Acterwacht

De Achterwacht, wat is het en wanneer heb ik die nodig?

Bij opvang is de gastouder verantwoordelijk voor 1 of meerdere volwassenen die in geval van calamiteiten opgeroepen kunnen worden om te zorgen dat de opvang gewaarborgd blijft volgens de eisen van de Wet Kinderopvang.

Onder calamiteiten wordt o.a. verstaan: ongeval of ziekte van het gastkind, eigen kind of de gastouder waarbij een dokter- of ziekenhuisbezoek noodzakelijk is, of als er sprake is van brand.

De achterwacht moet binnen 10 minuten of eerder aanwezig kunnen zijn op de plek waar de opvang op dat moment plaats vindt.

Vooraf worden er afspraken gemaakt tussen de gastouder en de achterwacht over o.a. wie meegaat naar bijvoorbeeld de dokter en wie bij de achtergebleven gastkinderen blijft. Ook worden er afspraken gemaakt met betrekking tot het op de hoogte brengen van de ouders, zodat zij in staat worden gesteld (indien noodzakelijk of wenselijk) hun kind te kunnen ophalen.

De achterwacht is een persoon van minimaal 18 jaar of ouder. Kinderen van de gastouder jonger dan 18 jaar kunnen nooit als achterwacht fungeren. Achterwacht hoeft niet aan de opleidingseisen te voldoen of een verklaring omtrent gedrag te overleggen aan het gastouderbureau.

Uw partner, buur, kennis etc. kan een achterwacht zijn. Handig is om twee personen achter de hand te hebben.

Naam achterwacht 1:

Relatie met gastouder:

Naam achterwacht 2:

Relatie met gastouder:

Afspraken met achterwacht bij calamiteit:

Bijlage 15: Medicijntoediening Reglement

MEDICIJNTOEDIENING REGLEMENT

GIF

DE KINDEROPVANG HEEFT TE MAKEN MET DE WET BIG (WET BEROEPEN IN DE INDIVIDUELE GEZONDHEIDSZORG). IN DEZE WET IS VASTGELEGD WELKE REGELS GELDEN VOOR MEDICIJNTOEDIENING EN WIE MEDISCHE HANDELINGEN MOGEN UITVOEREN EN ONDER WELKE VOORWAARDEN. ER ZIJN DRIE CATEGORIEËN VAN HANDELINGEN TE ONDERSCHIEDEN:

CATEGORIE 1: RISICOVOLLE HANDELINGEN, DEZE MOGEN ALLEEN DOOR BEVOEGDE BEROEPSBEOEFENAREN UITGEVOERD WORDEN, ZOALS EEN ARTS OF VERPLEEGKUNDIGE.

CATEGORIE 2: AFGELEIDE MEDISCHE HANDELINGEN, ZOALS HET TOEDIENEN VAN EEN KLYSMA, HET INBRENGEN/VERWIJDEREN VAN EEN SONDE, DEZE MOGEN ALLEEN NA INSTRUCTIE VAN EEN ARTS UITGEVOERD WORDEN EN VEREISEN EEN AANVULLENDE TAAKOMSCHRIJVING VAN DE BETROKKEN WERKNEMER.

CATEGORIE 3: EENVOUDIGE MEDISCHE HANDELINGEN, BIJVOORBEELD HET VERZORGEN VAN EEN SCHAAFWOND EN HET GEVEN VAN MEDICATIE ZOALS HET TOEDIENEN VAN EEN DRANKJE, EEN ZETPIL, OF HET VERNEVELEN BIJ BENAUWDHEID. DEZE MOGEN DOOR DE GASTOUDER UITGEVOERD WORDEN, MAAR VRAGEN UITERAARD WEL OM EEN ZORGVULDIGE HANDELWIJZE .

BLOEI ADVISEERT ALLEEN HANDELINGEN UIT TE VOEREN, DIE VALLEN ONDER DE CATEGORIE 3 NAMELIJK: DE EENVOUDIGE MEDISCHE HANDELINGEN. DE HANDELINGEN DIE VALLEN ONDER CATEGORIE EEN EN TWEE WORDEN DOOR DE GASTOUDERS AANGESLOTEN BIJ GOB BLOEI NIET UITGEVOERD. ALS ER EEN VRAAG KOMT OM EEN KIND OP TE VANGEN MET EEN MEDISCHE INDICATIE ZAL ER IN OVERLEG MET DE OUDERS/VERZORGERS GEKEKEN WORDEN NAAR EEN ANDERE MOGELIJKHEID OM DE MEDICATIE TOE TE LATEN DIENEN (BIJVOORBEELD DOOR EEN WIJKVERPLEEGKUNDIGE OF DOOR OUDERS ZELF).

MET BETREKKING TOT HET TOEDIENEN VAN MEDICIJNEN, DIE VALLEN ONDER CATEGORIE 3, WORDT EEN TERUGHOUDEND BELEID GEVOERD. HET IS IN HET BELANG VAN HET KIND ZEER ZORGVULDIG MET MEDICIJNVERSTREKKING OM TE GAAN. WE VRAGEN U DAN OOK OM DE MEDICATIE ZOVEEL MOGELIJK ZELF TOE TE DIENEN. VEEL MEDICIJNEN KUNNEN TWEE KEER PER DAG GEGEVEN WORDEN, ZODAT TOEDIENING THUIS KAN PLAATSVINDEN. U KUNT UW HUISARTS OF SPECIALIST VRAGEN HIERMEE BIJ HET VASTSTELLEN VAN DE DOSERING ZO MOGELIJK REKENING TE HOUDEN.

ALS HET TOCH NOODZAKELIJK IS DAT UW KIND TIJDENS HET VERBLIJF OP GASTOUDERADRES MEDICATIE TOEGEDIEND KRIJGT, IS HET NOODZAKELIJK DAARVOOR EEN FORMULIER IN TE VULLEN. HET INVULLEN VAN HET FORMULIER GELDT ALLEEN VOOR DE MEDICIJNEN, DIE VOORGESCHREVEN WORDEN DOOR EEN HUISARTS OF

SPECIALIST EN HET GELDT VOOR PARACETAMOL. DE GASTOUDER HOUDT DE
MEDICIJNTOEDIENING DAGELIJKS
SCHRIFTELIJK BIJ. OP DIE MANIER IS ER ALTIJD VOLLEDIGE DUIDELIJKHEID OMTRENT HET
GEBRUIK VAN DE
MEDICIJNEN. ALS UW KIND S'MORGENS THUIS MEDICATIE GEHAD HEEFT IS HET BELANGRIJK DAT
U DE
GASTOUDER HIERVAN SCHRIFTELIJK OP DE HOOGTE STELT IN VERBAND MET EVENTUELE BIJWE

HEEFT U VRAGEN, DAN KUNT U NATUURLIJK ALTIJD CONTACT OPNEMEN MET DE GASTOUDER

BLOEI

BERGAMOTTEPERENLAAN 8

3452 DK VLEUTEN

06-43911093

BIJLAGE 16: MEDICIJNVERKLARING

Hierbij verklaar ik (naam ouder).....

dat mijn kind (naam kind)

Het volgende medicijn (naam medicijn).....

Toegediend mag worden door gastouder (naam gastouder).....

Op de volgende tijdstippen, in de volgende hoeveelheid.

.....

.....

Handtekening vraagouder:

Handtekening gastouder:

Nb. het medicijn dient op naam van het kind te staan, en in de originele verpakking bewaard te worden

MEDICIJNVERKLARING

Hierbij verklaar ik (naam ouder).....

dat mijn kind (naam kind)

Het volgende medicijn (naam medicijn).....

Toegediend mag worden door gastouder (naam gastouder).....

Op de volgende tijdstippen, in de volgende hoeveelheid.

.....

.....

Handtekening vraagouder:

Handtekening gastouder:

n.b. het medicijn dient op naam van het kind te staan, en in de originele verpakking bewaard te worden.

BIJLAGE 17:**REGISTRATIEFORMULIER ONGEVALLLEN**

Datum ongeval ... - ... - 20...

Ingevuld door:

Datum registratie ... - ... - 20...

Volgnummer formulier

Naam gastouder

Woning gastouder/vraagouder

1. Welk kind was bij het ongeval betrokken?

Naam:

Leeftijd: jaar

Jongen/Meisje

2. Waren er andere personen (kind/ouder) bij het ongeval betrokken?

Ja, namelijk:

Nee

3. Waar vond het ongeval plaats?

Speelplein/buiten

Keuken

Entree, garderobe, gang

Berg/wasruimte

Trap

Toilet

Woonkamer

Badkamer

Slaapkamer

Anders, namelijk:

4. Hoe ontstond het letsel?

Ergens vanaf gevallen

Gesneden of geprikt

Gestruikeld/uitgegleden/verstapt

Ergens aan gebrand

Ergens tegenaan gestoten of gebotst

Vergiftiging

Ergens door geraakt

(bijna) Verdrinking

Onderling contact: stoeien, bijten, slaan, etc

Anders, namelijk

Bekneld geraakt

5. Waar was het kind mee bezig?**6. Beschrijf het ongeval in eigen woorden****8. Wat voor letsel heeft het kind opgelopen?**

Botbreuk

Verstuiking/verzwikking

Open wond

Ontwrichting (bijvoorbeeld schouder uit de kom)

Schaafwond

Anders, namelijk:

Kneuzing/bloeduitstorting

9. Wat is het lichaamsdeel waaraan het kind letsel heeft opgelopen?

Hoofd

Romp (inclusief rug)

Nek

Been (inclusief heup)

Arm (inclusief schouders, sleutelbeen)

Anders, namelijk:

10. Is het kind naar aanleiding van het ongeval behandeld?

Nee

Ja, door: Huisarts

Spoedeisende Hulpafdeling van een ziekenhuis

Opgenomen in een ziekenhuis

Anders, namelijk

11. Hoe kan het ongeval in de toekomst worden voorkomen?*(Afkomstig van: www.veiligheid.nl)*

BIJLAGE 18: Verklaring meerijden in auto gastouder

Hierbij verklaar ik (naam vraagouder).....

Dat mijn kinderen (naam kinderen).....

.....

Vervoerd mogen worden (volgens de gelde regels) in de auto van gastouder (naam gastouder).....

Handtekening vraagouder:

Handtekening gastouder:

BIJLAGE 19:

REGELS VOOR AUTOZITJES

Welk zitje voor welk kind?

- Kleiner dan 1,35 meter:

Hoe zwaar is het kind?

- Minder dan 13 kg:
Baby-autostoeltje (groep 0 en 0+)
- Tussen de 9 en 18 kg:
Kinderautostoeltje (groep 1)
- Tussen de 15 en 36 kg:
Zittingverhoger (groep 2 en 3)
- Meer dan 36 kg:
Autogordel, eventueel met zittingverhoger of afzonderlijke gordelgeleider (gordelclip / gordelklem)

- Groter dan 1,35 meter?

Uw kind moet de autogordel gebruiken (voor zover beschikbaar). Als de gordel over de hals loopt in plaats van over de borst, gebruik dan ook een zittingverhoger.

Gebruiktips:

Goede bevestiging

1. Zet het kinderzitje altijd goed vast.
2. Hoe beter het zitje in de auto is bevestigd, des te beter de bescherming.
3. Vervoer tegen de rijrichting in
4. Vervoer kinderen zo lang mogelijk tegen de rijrichting in, dus achterstevoren. In ieder geval tot ze 1 jaar oud zijn.
5. Airbag, Als uw auto vóór de passagiersstoel een airbag heeft, is het verboden om een (baby)autostoeltje tegen de rijrichting in op de voorstoel te plaatsen, tenzij de airbag is uitgeschakeld. Het autostoeltje kan namelijk door de airbag met kracht naar achteren worden gestoten, met mogelijk ernstig of zelfs dodelijk letsel voor het kind als gevolg. Het is raadzaam om kinderen tot 12 jaar niet bij een ingeschakelde airbag te zetten. Kan het niet anders, zet dan de autostoel zo ver mogelijk naar achteren.
6. Gordels goed aantrekken
7. Trek de gordels in het autostoeltje altijd goed aan. Ga zorgvuldig om met een zittingverhoger; deze heeft zelf geen gordels, dus het kind moet met de autogordel worden vastgezet.
8. Zittingverhoger, laat uw kind altijd een zittingverhoger gebruiken als de gordel over de hals loopt in plaats van over de schouder. Dus ook als uw kind groter is dan 1,35 meter.
9. Verstel de gordels, kijk regelmatig of de gordels van het autostoeltje nog goed zijn afgesteld. Verstel de gordels als het kind dikkere of dunnere kleren aan heeft.
10. Geen gordelgeleiders, de goede werking van de autogordel mag niet worden belemmerd. Daarom mogen gordelgeleiders (gordelclip/gordelklem) niet worden gebruikt, behalve in genoemde uitzonderingsgevallen. Ook is het verboden om het diagonale deel van de autogordel onder de arm of achter de rug langs te leiden.
11. Niet op schoot, neem kinderen nooit op schoot, of u nu voorin of achterin zit en of u nu wel of geen gordel draagt. Dit is namelijk erg riskant bij een frontale botsing.
12. Voldoende steun voor het hoofd, het hoofd moet voldoende gesteund worden. De achterkant van het hoofd mag niet op de rand van de rugleuning van het stoeltje steunen of er bovenuit steken. Als dit wel het geval is, dan is het beter om over te stappen op het volgende autostoeltje.
13. Na een botsing, vervang, als u met de auto een ongeluk of botsing heeft gehad, altijd het kinderzitje. Ook als u aan de buitenkant van het stoeltje geen schade kunt ontdekken.

Kinderwagenbakken

Hoewel sommige kinderwagenbakken ECE 44/03 of 44/04 goedgekeurd zijn, is het veel veiliger om een baby in een baby-autostoeltje te vervoeren. De constructie van zo'n stoeltje en de manier waarop de baby daarin wordt vervoerd, is voor de baby het veiligst. Een gewone reiswieg mag nooit in de auto worden gebruikt, deze biedt onvoldoende bescherming.

Bagage- of laadruimte

Het is verboden om in de bagage- of laadruimte van de auto passagiers te vervoeren, net als in een aanhangwagen of caravan.

Kampeerauto

Personenvervoer in de leefruimte van een kampeerauto op zitplaatsen zonder gordels is niet veilig.

Het mag in veel gevallen wel, afhankelijk van onder andere het bouwjaar van de kampeerauto.

(Bron: www.kinderzitjes.nl ook voor meer informatie.)

Bijlage 20: belasting regels gastouders

- Iedere gastouder is zelf verantwoordelijk om inkomen uit werk als gastouder op te geven aan de belasting. Houd hier rekening mee. Het Gastouderbureau betaald u dus bruto bedragen uit. Voor een berekening van wat u ongeveer aan belasting moet betalen verwijzen wij u naar de website van Jan Pellegrom. www.janpellegrom.nl
- Gastouder kunnen als de opvang in hun huis plaats vindt eerst de kosten van de opvang aftrekken voordat het inkomen opgegeven wordt aan de belasting. Hierbij valt te denken aan de aftrek voor bijvoorbeeld kosten voor een warme maaltijd en knutsel spullen Voor richtbedragen kunt u terecht bij www.janpellegrom.nl
- Ook gereden kilometers kunnen worden af getrokken tot een bedrag van €0,19 per kilometer.

Daarnaast is het, als u voor meer dan drie ouders oppast, de moeite waard om uit te zoeken of u zich kunt registreren als ZZP-er. Dit biedt belastingtechnisch verschillende voordelen. Als u namelijk voldoende tijd (1225 uur per jaar) werkt als ZZP-er dan komt u in de eerste jaren in aanmerking voor starteraftrek.

Voor meer informatie kunt u terecht bij het bedrijvenloket www.bedrijvenloket.nl , bij de kamer van koophandel www.kvk.nl en bij de belastingdienst www.belastingdienst.nl

Mocht u niet over internet beschikken dan kunt u contact met ons opnemen.

INVENTARISATIE BRANDVEILIGHEID

Brandveiligheid

Als je nooit een brand hebt meegemaakt, is het moeilijk om je er een goede voorstelling van te maken. Dat een beginnend brandje zich binnen vijf minuten kan uitbreiden tot een grote uitslaande brand, is voor veel mensen onvoorstelbaar. Mensen die zelf brand hebben meegemaakt zijn verrast door de snelheid waarmee brand zich verspreidt en de extreem hoge temperaturen die in een zeer korte tijd worden bereikt. Maar vooral door de alles verduisterende en zeer giftige rook, die de vertrouwde omgeving doet veranderen in een volstrekt onherkenbare. Dit alles gaat nog eens gepaard met de paniek om weg te komen en de wil om te redden wat er te redden valt.

Jaarlijks moet de brandweer uitrukken voor bijna 8.000 woningbranden, dat is gemiddeld 22 per dag! Jaarlijks overlijden gemiddeld 70 mensen door branden en behandelen ziekenhuizen 1.300 slachtoffers aan letsels door brand. De materiële schade door branden is in de afgelopen 10 jaar gestegen met meer dan 40% tot 890 miljoen euro in 2001.

Onderzoek naar woningbranden laat zien dat de meeste branden zijn veroorzaakt door bewoners. Onachtzaamheid en onvoorzichtigheid met vuur bij het branden van kaarsen, koken en tijdens klussen thuis zijn tezamen met nonchalante rookgewoonten en kinderen die met vuur spelen de meest voorkomende oorzaken. Slecht onderhoud en verkeerde installaties veroorzaken branden in schoorstenen, kortsluiting en branden door oververhitting van apparaten en toestellen.

Door het nemen van enkele simpele voorzorgsmaatregelen, die iedereen zelf kan en eigenlijk moet doen, zijn huis en bewoners goed beschermd tegen brand.

Producten

Er zijn verschillende producten in de handel die u kunnen helpen om een brand te voorkomen, te blussen of om uw huis veilig te kunnen ontvluchten. Wij hebben ze hier voor u op een rijtje gezet.

Rookmelder

Bij brand kan een rookmelder u tijdig waarschuwen, zodat u het huis veilig kunt verlaten. 's Nachts is een rookmelder onmisbaar, aangezien uw reukvermogen is uitgeschakeld tijdens de slaap, maar niet uw gehoor. Bij brand 's nachts wordt u dus absoluut niet wakker van de rook, maar wel van het alarmsignaal van een rookmelder! LET OP Werkzame batterijen!!!

Tips

- Kies voor een optische melder, bij voorkeur aangesloten op het lichtnet en voorzien van het keurmerk Goedgekeurd Keurmerkinstituut of de Britse norm BS5446.
- Plaats rookmelders in de gang of ruimte tussen keuken en woonkamer. Bovendien altijd één op aparte slaapverdiepingen en op zolder. Altijd aan het plafond en meer dan 50 cm van de zijmuur en hoeken van een vertrek.
- Plaats rookmelders nooit in keuken en badkamer, boven verwarming en in nabijheid van luchtventilatie.
- De melder is te testen met een testknop. Wordt die ingedrukt, dan klinkt een signaal. Dat is de enige manier om te testen of het apparaat het nog goed doet. Testen met behulp van een kaars of een sigaret is gevaarlijk. Het apparaat kan dan beschadigen.
- Wij adviseren de optische rookmelder omdat deze de meest voorkomende brand, de smeulbrand, het snelst detecteert.

Waar te koop?

Doe-het-zelf zaken, bouwmarkten of via een erkende installateur.

Blusdeken

Een blusdeken is een deken van onbrandbaar of moeilijk brandbaar materiaal. Wikkel de deken rond uw handen en leg hem op de brandhaard of over de brandende kleding, of wikkel de deken om het slachtoffer. Trek de deken goed dicht bij de hals, zodat de vlammen niet bij het gezicht kunnen komen!

Tip

Een blusdeken is ook geschikt om te gebruiken voor het blussen van een vlam in de pan.

Waar te koop?

Doe-het-zelf zaken, bouwmarkten of via een erkende installateur.

Brandblussers

Een brandblusser kan gebruikt worden om kleine brandjes mee te blussen. Als u een brandje wilt blussen met een brandblusser onthoudt dan 2 dingen:

1 Blus alleen een brand die u ook met 1 emmer water zou kunnen blussen, is de brand groter, maak dan dat u wegkomt!

2 Zorg dat u altijd de deur vrij houdt, anders kunt u misschien niet meer naar buiten rennen!

Er zijn verschillende soorten blussers te koop:

Poederblussers zijn te koop in verschillende soorten en maten. Als minimuminhoud bevelen wij 2 kg aan. Een poederblusser is geschikt voor de meeste branden in woningen. Ze zijn ook geschikt voor auto's, caravans, zomerhuisjes en boten. Het poeder is wel naar spul, dus het is verstandig om na het blussen de rest van het poeder op te ruimen, zonder water te gebruiken, met een industriestofzuiger. Dat voorkomt bijkomende schade.

Bij het gebruik van een **schuimblusser** heb je haast geen last van nevenschade. Ook hier adviseren wij een inhoud van tenminste 2 kg aan. Met een schuimblusser kunt u kleine brandjes in huis blussen als het om vaste stoffen en vloeistoffen gaat. **Kooldioxideblussers** kunnen daarnaast ook elektriciteitsbranden blussen, dit kan met een schuimblusser niet.

Tips

- Brandblussers hebben een houdbaarheidsdatum, controleer dus elk jaar of de brandblusser nog goed is.
- Plaats de brandblusser op een plek waar hij makkelijk te vinden is en snel te pakken.
- Het is niet eenvoudig een brandblusser te gebruiken, dus lees de gebruiksaanwijzing goed of probeer het een keer uit.
- Laat een blusser na gebruik weer bijvullen.
- Controleer of de blusser nog verzegeld is.

Waar te koop?

Doe-het-zelf zaken, bouwmarkten of via een erkende installateur.

Als er brand is

Mocht er ondanks alle voorzorgsmaatregelen toch brand uitbreken bij u thuis, dan is het belangrijk dat:

- u weet hoe u kunt blussen en vooral wanneer u daarmee moet ophouden;
- u een goed vluchtplan heeft;
- u weet wat u wel en vooral niet moet doen bij brandwonden.

Blussen

Een beginnende brand is vaak eenvoudig zelf te blussen.

Water is de beste remedie

De ervaring heeft geleerd dat de meeste beginnende brandjes in huis geblust kunnen worden met water. Zorg er wel voor dat een waterslang (tuinslang), die lang genoeg is om iedere plaats in de woning te bereiken, permanent is aangesloten op de waterleiding.

Bedenk echter goed wanneer het tijd is om te stoppen met blussen om uzelf en uw huisgenoten in veiligheid te brengen; een kleine brand kan in korte tijd overgaan in een grote, uitslaande brand! Let er ook op dat uw vluchtweg niet wordt afgesneden door de brand.

Brandblusser

U kunt een kleine brand ook blussen met een brandblusser. Het is dan wel van belang dat u weet hoe u een brandblusser moet hanteren. Dat is namelijk niet zo eenvoudig als het lijkt. Ook moet uw brandblusapparaat jaarlijks gecontroleerd worden, zodat deze ook werkt wanneer u hem nodig heeft. Let bovendien bij het blussen goed op dat de brand niet te groot wordt en u nog voldoende tijd heeft om te vluchten als dat noodzakelijk is.

Vlam in de pan

Niet alle veelvoorkomende branden kunt u blussen met water. Wat u **NOOIT** met water mag blussen, is een vlam in de pan. En ga **NOOIT** met de pan aan de wandel!

Vluchten

Bij brand verandert uw huis in een doolhof, omdat u niets meer ziet door de alles verduisterende rook. Zorg daarom voor een goed vluchtplan. Een vluchtplan is een verzameling van afspraken die u samen met uw huisgenoten maakt voor het geval er brand uitbreekt bij u thuis. Bedenk ook een alternatief voor het geval de weg naar de uitgang niet meer bereikbaar is. Speciale vluchtmiddelen kunnen de mogelijkheden om te vluchten aanzienlijk verbeteren. Wanneer u dit vluchtplan regelmatig oefent, weet u wat u te doen staat, wanneer er bij u thuis een brand ontstaat.

Let bij het maken van een vluchtplan ook extra op de kinderen in huis. Als kinderen ontdekken dat het huis in brand staat, is hun eerste reactie om te vluchten naar een veilige plek. Zij denken dan vaak aan een kast of onder het bed. Kinderen moeten ook weten wat ze moeten doen en moeten ook kunnen vluchten. Kan uw kind bijvoorbeeld zelf de deur openen in geval van nood? Spreek ook met ze af waar ze u weer ontmoeten als ze eenmaal buiten zijn.

Tips voor het maken van een vluchtplan

- Leg de veiligste en snelste vluchtroute(s) vast en geef deze aan op een plattegrond van het huis.
- Spreek een plek af waar u elkaar ontmoet als u uit huis bent gevluht.
- Maak een taakverdeling: wie is verantwoordelijk voor de kinderen en wie voor de huisdieren?
- Geef op de plattegrond aan waar de blusmiddelen zijn en de hoofdafsluiters van gas en elektra. Maak een afspraak voor een vaste plek om de huissleutels **ALTIJD** op te bergen.
- Een goede vluchtroute gaat van boven naar beneden (in verband met opstijgende rook) en bij voorkeur naar de straat- zijde van het pand (zodat u gezien wordt en hulpverleners u kunnen bereiken).
- Zorg dat de vluchtroutes nooit gebarricadeerd zijn met fietsen, vuilniszakken, lege flessen, kratten bier, etc.
- Gebruik voor het maken van uw vluchtplan een plattegrond van uw huis.

In geval van brand:

- Blijf kalm.
- Waarschuw de overige bewoners.
- Vlucht volgens uw eigen vluchtplan (lees hierboven meer over het vluchtplan).
- Houd deuren en ramen gesloten en sluit deuren achter u.
- Blijf dicht bij de grond.
- Gebruik nooit de lift.
- Bel NA ONTSNAPPING direct 1-1-2.

Eerste hulp

Brandwonden behoren tot de meest ernstige letsels die mensen kunnen oplopen. Dit komt doordat de behandeling van brandwonden gepaard gaat met zowel lichamelijke als psychische pijn. Het is dan ook enorm belangrijk dat iedereen weet hoe brandwonden direct na het ongeval moeten worden behandeld.

Eerst water, de rest komt later!

Wanneer u zelf of een ander in brand staat, probeer - hoe moeilijk ook - niet in paniek te raken. Blijf kalm en ga zeker niet rennen, want daardoor wakkeren de vlammen aan.

1 Doof de vlammen.

Dit kan met water uit de keuken of de douche, maar ook door over de grond te rollen of door de vlammen te doven met een (blus)deken. Let er wel op dat de vlammen het gezicht niet kunnen bereiken.

2 Begin direct met het koelen van de wond.

Koel het liefst met zacht stromend, lauw leidingwater. Indien dit niet bij de hand is, kan koelen ook met bijvoorbeeld sloot- water of natte doeken. Het is altijd beter om iets dan niets te doen!

3 Koel tenminste vijf minuten.

Langer is beter, maar pas dan wel op voor onderkoeling. Bij verbranding door chemische stoffen (bijtende producten) minstens dertig minuten spoelen.

4 Verwijder tijdens het koelen de kleding, als deze niet aan de huid gekleefd zit.

5 Waarschuw de huisarts als er blaren zijn of wanneer de huid er aangetast uitziet.

Waarschuw de huisarts altijd als de brandwond veroorzaakt is door een chemisch product of elektriciteit.

6 Bedek de brandwond met steriel verband.

Bedek grotere wonden met een schone doek of een schoon laken.

7 Smeer nooit iets op de brandwond!

8 Geef het slachtoffer nooit iets te eten of te drinken.

9 Stel het slachtoffer gerust.

10 Zorg ervoor dat het slachtoffer zittend wordt vervoerd.

Het hoofd moet altijd hoger zijn dan de rest van het lichaam in verband met mogelijke vochtophopingen.

Installaties

De gas- en elektra-installaties in Nederlandse woningen zijn over het algemeen veilig. Toch kunt u verschillende maatregelen nemen om er zeker van te zijn dat deze installaties in orde zijn en blijven. Gas- en elektra-installaties zijn gecompliceerd. Als u niet zeker bent van uw kennis van deze installaties, laat werkzaamheden en onderhoud dan over aan de vakman.

Wie is verantwoordelijk?

Als huiseigenaar bent u verantwoordelijk voor de veiligheid van uw woning, dus ook voor de gas- en elektra-installaties. Wanneer u een woning huurt, dan is de verhuurder verantwoordelijk. Energiebedrijven onderhouden gas- en elektriciteitsnetwerken tot en met de meter.

Controle en onderhoud

Tot in de jaren negentig controleerden energiebedrijven de installaties periodiek. Maar nu energiebedrijven verzelfstandigd zijn, zijn die controles vervallen. Het is echter nog steeds belangrijk dat uw gas- en elektra-installaties regelmatig worden onderhouden en nagekeken door een vakman. Met hem kunt u ook een contract afsluiten voor periodiek onderhoud. Bent u verhuisd en weet u niet wanneer het laatste onderhoud is gepleegd? Gewoonlijk zit op uw cv-ketel en elektrische installatie (in de meterkast) een sticker met de datum van de laatste controle.

Elektra

- U kunt de gehele elektrische installatie periodiek laten controleren door een vakman. U kunt met hem ook een contract afsluiten voor periodiek onderhoud.
- Zorg ervoor dat ook een installatie van voor 1975 is voorzien van een 30 mA aardlekschakelaar of aardlekautomaat. Installaties van na 1975 beschikken hier al over.
- Test de aardlekschakelaar twee keer per jaar, bijvoorbeeld bij de ingang van zomer- en wintertijd. Na indrukken van de test- knop 'T' moet de installatie direct uitschakelen. Gebeurt dit niet, waarschuw dan direct uw installateur. Een volledige handleiding voor gebruik van aardlekschakelaar of aardlekautomaat moet bij uw stoppenkast hangen.
- Laat eens in de tien jaar uw installateur een eenvoudige controle uitvoeren op werking van de aardlekschakelaars, op de aardverspreidingsweerstand en op de isolatieweerstand, plus een visuele controle.
- Waarschuw een installateur als toestellen, kranen of andere metalen delen 'onder stroom staan'. U voelt dan een elektrische schok bij aanraking. Dat kan heel gevaarlijk zijn, vooral voor kleine kinderen. Trek direct de stekker uit het stopcontact.
- Houdt u zich nauwkeurig aan de gebruiksaanwijzing van toestellen.
- Vrijwel alle elektrische toestellen produceren warmte. Ventilatie is daarom van belang. Sluit dus nooit ventilatieopeningen af en zorg voor voldoende ruimte rondom het toestel.
- Sluit toestellen aan op een stopcontact in dezelfde ruimte als waar u het toestel gebruikt. Dus geen toestel in de badkamer gebruiken en (met behulp van een verlengsnoer) aansluiten op een stopcontact in de slaapkamer.
- Als een stekker niet past in een stopcontact, is dat gedaan voor uw veiligheid. Gebruik geen trucs om de stekker toch passend te maken.
- 'Repareer' nooit een smeltveiligheid ('stop'). Hierdoor worden noodzakelijke beschermingsmaatregelen teniet gedaan.
- Werk nooit aan een installatie als er spanning op staat. Zet toestellen eerst uit of trek de stekker uit het stopcontact.

Gas

- Laat werkzaamheden aan gasinstallaties over aan een installateur.
- Laat gastoestellen regelmatig (1 x per 1 à 2 jaar) schoonmaken en controleren door een installateur. Daarbij moet ook gekeken worden of het toestel voldoende luchttoevoer heeft. Vaak kunt u aan een sticker op de installatie zien wanneer deze voor het laatst is gecontroleerd.
- Bij het vervangen van een toestel moeten ook de leidingen worden gecontroleerd. In risicosituaties is een gerichte controle van belang. Bijvoorbeeld als in vergelijkbare situaties lekkages optreden.
- Waarschuw het energiebedrijf (of een installateur) als u gas ruikt buiten of in de woning en:
 - sluit de hoofdkraan
 - open deuren en ramen
 - vermijd vuur of vonkvorming
 - schakel geen elektrische verlichting of toestellen in of uit
 - houdt u zich nauwkeurig aan de gebruiksaanwijzing van toestellen

- Naast explosiegevaar bestaat ook het gevaar van koolmonoxidevergiftiging. Goede ventilatie is nodig voor de verbranding; stop daarom nooit ventilatiegaten dicht.
- Afvoerloze ('open') geisers zijn gevaarlijk. De verbrandingsgassen hopen zich bij slechte ventilatie op in uw huis en kunnen koolmonoxidevergiftiging veroorzaken. Schakel een installateur in om een geiser met goede afvoer naar buiten te installeren.
- Oude gaskachels kunnen bij slechte ventilatie ook problemen veroorzaken. Schakel een installateur in om de kachel en de afvoer te controleren.
- Hebben u en uw huisgenoten regelmatig hoofdpijn? Dit kan veroorzaakt worden door koolmonoxidevergiftiging. Raadpleeg niet alleen uw dokter, maar ook uw installateur.
- Wees heel voorzichtig met tweedehands toestellen. De kans is groot dat ze niet meer goed werken en dus gevaarlijk zijn. U kunt een tweedehands toestel wel laten controleren door een installateur.

Kleding

De meeste mensen zijn zich onvoldoende bewust van de risico's die ze lopen in situaties waarbij kleding en vuur met elkaar in contact kunnen komen en kleding in brand kan vliegen. Voorop staat dat kleding niet is bedoeld om de drager te beschermen tegen vuur. Het is daarom van groot belang dat iedere 'consument' goed op de hoogte is van de gevaren van vuur. Bij risicovolle bezigheden in en om het huis kan men de veiligheid verhogen door rekening te houden met het soort kleding dat men draagt. Voor bescherming bij klusjes in huis is er bovendien speciale werkkleding te koop. Geen enkel kledingstuk is onbrandbaar, uitgezonderd speciale kleding van bijvoorbeeld de brandweer. De snelheid waarmee een kledingstuk in brand vliegt en vuur en vlammen zich over de kleding verspreiden, is vooral afhankelijk van:

1 De vormgeving of pasvorm (wijdvallend of nauwsluitend)

Wijdvallende kleding, waar zuurstof eenvoudig bij kan, vat eerder vlam dan kleding die nauwsluitend of strak is. Grote plooiën bij wijdvallende kleding werken als schoorstenen, waardoor vlammen en vuur zich razendsnel verspreiden. Bovendien komt wijdvallende kleding gemakkelijker met een kaars of met een brandende gaspit in aanraking.

2 De structuur of de constructie van de stof (open of dicht geweven, harig oppervlak, gewicht etc.)

Hoe strakker het doek geweven is, hoe minder zuurstof erbij kan in het geval van brand, hetgeen betekent dat het doek ook minder snel zal branden. Lussen en harige oppervlakken zullen eerder vlam vatten dan gladde oppervlakken. Over het algemeen zal stof met een zwaar gewicht minder snel branden dan een stof met een licht gewicht. Door chemische veredeling (bijvoorbeeld bad met vlamvertragers) of mechanische veredeling (bijvoorbeeld scheren en persen) verandert het oppervlak van de stof. Dit heeft invloed op brandgedrag van de vezels. Vlamvertragers zorgen ervoor dat stof minder snel vlam vat of na het vlamvatten zelf dooft, terwijl scheren en persen er bijvoorbeeld voor zorgt dat het oppervlak gladder en dichter wordt, waardoor er minder zuurstof bij komt en deze stof dus minder snel zal branden.

3 De samenstelling van vezels waarvan de kleding is gemaakt (katoen, polyester etc.)

Plantaardige vezels (bijvoorbeeld katoen) zijn gemakkelijker ontvlambaar dan dierlijke vezels (bijvoorbeeld wol) en bovendien kunnen de vlammen zich verspreiden over het hele kledingstuk.

Synthetische vezels (bijvoorbeeld polyester) zijn juist moeilijk ontvlambaar, doven vaak zelf bij het verwijderen van de ontstekingsbron, maar smelten bij contact met vuur en de smeltdruppels kunnen op die plekken brandwonden veroorzaken.

Wanneer een kledingstuk gemaakt is uit een combinatie van meerdere vezels dan heeft dit uiteraard invloed op het brandgedrag van het materiaal. Een kledingstuk dat is opgebouwd uit een **combinatie van plantaardige en synthetische vezels** en dat bij contact met vuur ontvlamt, heeft beide eigenschappen in zich.

Checklist brandveiligheid

1 Heeft u de kinderen geleerd om voorzichtig om te gaan met vuur?

Het is verstandig de kinderen te waarschuwen voor de gevaren van vuur en ze uit te leggen hoe er veilig mee om te gaan.

2 Hangt of legt u wel eens iets over de verwarming?

Het is beter om geen spullen op de verwarming te leggen. Door de warmte kunnen sommige dingen gaan schroeien en uiteindelijk vlam vatten.

3 Gebruikt u altijd schoon en droog hout voor in uw open haard?

Droog en schoon hout is de enige juiste brandstof. Gooi nooit kolen, gelakt hout en papierrestanten in de open haard. In open vuur vormen ze koolmonoxide. Een allesbrander bestaat niet. Tijdens opvang geen openhaard aan!!!

4 Staan uw brandbare schoonmaakmiddelen op een veilige plaats?

Brandbare schoonmaakmiddelen moeten op een koele en droge plaats bewaard worden, waar kinderen niet bij kunnen (hoog opbergen of afgesloten kast)

5 Wordt uw schoorsteen minstens eenmaal per jaar geveegd?

U doet er goed aan uw schoorsteen minstens één keer per jaar en voor het stookseizoen te laten vegen.

6 Wordt uw CV/geiser/gaskachel eenmaal per jaar gecontroleerd en schoongemaakt?

Eenmaal per jaar schoon laten maken. Sluit hiervoor een onderhoudscontract af met een installatiebedrijf. Voor huur woningen is dit de taak van de verhuurder. Zorg wel voor toegang in uw woning!

7 Is de ruimte waar uw CV hangt goed geventileerd?

Zorg voor een goede ventilatie in de ruimte. Een CV moet altijd een directe afvoer naar buiten hebben!

8 Maakt u regelmatig het filter van uw afzuigkap schoon?

Het rooster van de afzuigkap moet regelmatig vetvrij worden gemaakt. Dan werkt de afzuigkap natuurlijk veel beter en is de kans van vuuroverslag bij vlam in de pan kleiner.

9 Bewaart u spuitbussen uit de buurt van zon, branders en waakvlam?

Spuitbussen kunnen ontploffen en zijn brandbaar, dus uit de zon houden! En niet tijdens opvang gebruiken!

10 Laat u uw apparatuur wel eens stand-by staan?

Apparaten zo veel mogelijk alleen stand-by laten staan als u er voor korte tijd geen gebruik van maakt en als u zelf thuis bent.

11 Gebruikt u verdeeldozen om meer apparaten op 1 stopcontact aan te sluiten?

Het aansluiten van teveel apparaten op één wandcontactdoos kan overbelasting veroorzaken. Hierdoor ontstaat (overmatige) warmteontwikkeling, dat brand tot gevolg kan hebben.

12 Liggen er bij u snoeren onder het tapijt?

Snoeren onder het tapijt kunnen beschadigen of doorbranden.

13 Laat u brandende kaarsen en waxinelichtjes wel eens onbeheerd staan?

Hoe simpel ook, ze kunnen altijd omvallen als u er niet bij bent. Geen kaarsen gebruik tijdens opvang!

14 Staan uw kaarsen op brandgevaarlijke plaatsen (bijv. bij gordijnen, kinderen)?

Kaarsen moet u nooit zo neerzetten dat ze gemakkelijk een ander voorwerp in brand kunnen steken door bijvoorbeeld omvallen of tocht.

15 Kunnen kinderen bij u thuis bij lucifers en aanstekers komen?

Kinderen en vuur gaan niet samen! Bewaar vuurgevaarlijke voorwerpen buiten bereik van kinderen.

16 Heeft u een rookmelder?

U moet minimaal één rookmelder hangen in de gang of hal tussen keuken en woon- en slaapvertrekken. Heeft uw huis meerdere verdiepingen, ook nog op elke etage en de zolder één.

17 Heeft u de rookmelder ook (juist) opgehangen?

Een rookmelder kopen, betekent ook ophangen. Helaas laat nog steeds driekwart van de bezitters de rookmelder in de verpakking zitten. Oorzaak: gemakzucht!

18 Weet u zeker dat uw rookmelder werkt (heeft u de batterij getest)?

Controleer jaarlijks of de rookmelder nog werkt d.m.v. de testknop op de melder. En vervang meteen een lege batterij!

19 Heeft u een blusdeken in huis?

Met een kleine blusdeken kunt u een beginnende brand zelf blussen.

20 Weet u hoe u een blusdeken kunt gebruiken?

Lees de gebruiksaanwijzing bij uw blusdeken of kijk op veiligheid.nl.

21 Kunt u thuis beginnende brandjes snel blussen met water? (bijv. met tuinslang)

Bedenk goed waar u water of een blusdeken binnen handbereik heeft.

22 Heeft u een uitwerpladder in huis?

Een opvouwbare ladder is een uitkomst als u boven woont en niet beschikt over een goede tweede vluchtroute. Probeer de ladder altijd eerst uit of deze de goede lengte heeft!

23 Weet u waaraan u een uitwerpladder goed kunt bevestigen?

Bevestigen aan de vensterbank, verhuiskalk, radiator of raamkozijn.

24 Is de uitwerpladder lang genoeg om tot de grond te komen?

Test of uw uitwerpladder ook lang genoeg is om tot te grond te kunnen afdalen!

25 Heeft u een vluchtplan?

Een vluchtplan is de verzamelnaam voor een plan dat uw hele gezin kent om in geval van brand uw huis tijdig te verlaten. Bloei verplicht de gastouders om een vluchtplan te schrijven.

26 Oefent u uw vluchtplan regelmatig met uw huisgenoten?

Uw vluchtplan moet u ook regelmatig oefenen om te zien of het werkt en of er misschien iets aan uw situatie veranderd is.

27 Zijn er afspraken over wie voor kinderen en huisdieren zorgt bij brand?

Neem deze afspraken op in uw vluchtplan.

28 Is uw vluchtroute in huis vrij van obstakels (fiets, kratjes, et cetera)?

Zorg dat uw vluchtroute ook vrij is (fiets, kratjes, et cetera)!

29 Zijn uw deuren snel te openen, hangen uw sleutels op een vaste plek?

Een vaste plek voor uw huissleutels is van levensbelang. Het komt nog steeds vaak genoeg voor dat mensen een brandend huis te laat kunnen ontvluchten, omdat de deuren zijn afgesloten en in de paniek de sleutels onvindbaar zijn!

30 Blust u een vlam in de pan met water?

Een vlam in de pan NOOIT blussen met water. Altijd van u af een deksel over de pan schuiven en laten zitten tot de vlam is gedoofd. Ditzelfde kunt u doen met een kleine blusdeken.

31 Weet u hoe u het beste kunt handelen bij brandwonden?

Eerst lauw stromend water, de rest komt later. Kijk op veiligheid.nl om te zien wat u wel en niet moet doen bij brandwonden.

32 Heeft u voldoende water in de buurt als u barbecuet?

33 Loopt u wel eens weg terwijl pannen op het vuur staan?

Droogkokende pannen, oververhit vet en olie. Gewoon omdat u zelf even iets anders bent gaan doen. Een van de meest voorkomende oorzaken van woningbranden!

34 Reikt u wel eens met wijde kleding (bijv. ochtendjas) over uw fornuis?

Draag nooit kleding met wijdvallende mouwen boven een gaspit. Dit lijkt een open deur, maar helaas oorzaak van kledingbranden die zeer ernstige brandwonden veroorzaken!

35. Rookt u wel eens in bed?

Rook nooit in bed, een brandende sigaret kan uw bed snel in brand zetten als u in slaap valt.

36 Heeft u isolatiemateriaal met brandvertragende eigenschappen?

Gebruik zo veel mogelijk brandvertragend isolatiemateriaal. Maakt de kans bij kortsluiting op brand een stuk kleiner.

37 Gebruik u bij het afbranden van verf een gasbrander?

Als de gasvlam in contact komt met droog hout, stofresten of gordijnen is brand snel ontstaan. Vooral bij klussen thuis één van de meest voorkomende brandoorzaken!

38 Ventileert u de ruimte wanneer u met brandbare middelen werkt?

Werken met brandbare middelen vereist goede ventilatie. Let vooral op het symbool ZEER ONTVLAMBAAR op het etiket van de verpakking.

39 Rolt u verlengsnoeren helemaal uit bij gebruik?

Rol verlengsnoeren altijd helemaal uit, opgerold worden ze te warm, wat brand tot gevolg kan hebben.

40 Zijn uw gas- en elektraleidingen in goede staat?

Gasleidingen kunt u zelf controleren met een kwastje met zeep sop. Vormen zich belletjes, dan heeft u een lek. Bij elektraleidingen moet u letten op bedradingen waar leidingen bloot liggen, veiligheidsstopcontacten, aardlekschakelaar- controle, de aansluitingen van toestellen en controle van de stekkers. Beter is altijd advies te vragen bij het gas- en energiebedrijf waar u gas en licht van betreft.

41 Zijn de zekeringen doorverbonden met zilverpapier?

Zekeringen mogen niet doorverbonden zijn met zilverpapier. Met het aanbrengen van zilverpapier verbindt men de elektriciteit door zonder zekering. Bij de volgende kortsluiting zal veel warmte vrijkomen waardoor brand kan ontstaan.

42 Is de aardverbinding nog in orde?

De aardverbinding moet in orde zijn. Tegenwoordig worden aardpennen de grond ingeslagen die voor aarde zorgdragen. Gelet moet worden of dit systeem is aangebracht en niet te erg geoxideerd is.

43 Zijn er kunststofschootjes, lamellen of piepschuimmaterialen aanwezig?

Indien brandbare schootjes, lamellen of piepschuimmaterialen in de vluchtwegen zijn aangebracht kan dit door de enorme verstikkende rookverspreiding een ernstig probleem vormen. Aanbevolen wordt om brandvertragende schroten aan te brengen. Iets duurder, maar een stuk veiliger.

44 Worden het filter en de luchtafvoer slang van de wasdroger regelmatig van stof ontdaan?

De afvoerslang voert vochtige lucht maar ook stof af. De slang en het filter kunnen door het stof verstopt raken, waardoor de warmte zich kan ophopen. Het gevolg daarvan kan zijn dat de motor niet meer gekoeld wordt en daardoor in brand kan raken.

45 Verkeert de gas slang naar het gasfornuis in goede conditie?

De gas slang naar het gasfornuis moet goedgekeurd zijn met een GIV-keurmerk. De aansluitingen moeten voorzien zijn van rubberen afsluitingsringen. De slang zelf moet gecontroleerd worden op scheurtjes en knikken. Indien de slang gebreken vertoont, moet deze direct vernieuwd worden. Als het gasfornuis in een keuken is ingebouwd en men de slang niet kan controleren, dient een koperen leiding te zijn aangebracht. **46 Zijn er interne verbouwingen (bijvoorbeeld het omleggen van leidingen) geweest, waardoor het risico op een brand groter is geworden?**

Bij een verbouwing waarbij bijvoorbeeld een muur is weggehaald of leidingen zijn omgelegd, kan het zijn dat niet meer wordt voldaan aan de brandveiligheidseisen. De brandweer kan na de verbouwing bij u langskomen om dit te controleren.

47 Worden de sigaretten op een veilige manier uitgemaakt of weggegooid?

Sigarettenpeukjes worden nog wel eens vergeten. Vallen van de rand van de asbak of rollen tussen de kussens van een bank of stoel in. Het schuimrubber van stoelen en banken is uiterst brandbaar. Let

daarom altijd op dat de sigaretten veilig worden uitgemaakt.GOB BLOEI stelt als eis een niet roken beleid!!!

48 Is de elektrische deken in orde?

Elektrische dekens kunnen brand veroorzaken. Meestal ligt de oorzaak in het opbergen van de deken na het winterseizoen. De deken wordt dan te scherp opgevouwen, waardoor na een aantal jaren de bedrading kan beschadigen. Het advies is dan ook om bij het opbergen van de deken deze niet te scherp te vouwen.

(Bron: www.veiligheid.nl)

Bijlage 22: Pedagogisch Beleidsplan

Gastouderbureau Bloei

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van gastouderbureau Bloei.

Gastouderbureau Bloei regelt kinderopvang voor ouders. De opvang wordt uitgevoerd door gastouders. Er wordt rekening gehouden met de specifieke wensen en behoeften van kinderen en hun ouders. Het uiteindelijke doel is het realiseren van kleinschalige, verantwoorde opvang.

Waarom dit beleidsplan?

Tegenwoordig is er veel verandering gaande op het gebied van opvoeding. Nog geen twee decennia geleden waren ouders de enige opvoeders van hun kinderen, in kleine mate ondersteund door ouders en vriendinnen waar ze terecht konden met vragen. Tegenwoordig wordt de zorg voor kinderen steeds meer uitbesteed aan derden.

Gastouderbureau Bloei heeft een bemiddelende rol en om tot een geslaagde opvang te kunnen komen is het belangrijk om afspraken te maken tussen ouders, gastouders en Gastouderbureau Bloei. Deze verzameling afspraken staan in dit pedagogisch beleid.

Ouders/verzorgers:

De ouders/verzorgers een beeld geven van de opvang die de kinderen wordt geboden, de wijze waarop de opvang is geregeld, de activiteiten die worden ondernomen, de manier waarop met de kinderen wordt omgegaan en de rol van de ouder.

Gastouders:

Wij kunnen ons voorstellen dat u bij uw taak als gastouder vragen tegenkomt met betrekking tot de opvoeding. Dit beleidsplan heeft tot doel u daar een handreiking bij te geven. Het zal echter niet antwoord geven op al uw vragen, omdat dit beleidsplan niet elk onderwerp uitputtend behandelt. Aan het eind vindt u een lijst met aanbevolen literatuur. Een aantal van deze boeken kunt u ook tegen een kleine vergoeding lenen bij Bloei. Daarnaast vinden wij het zeer belangrijk dat u als gastouder met de ouders in gesprek blijft over wat zij belangrijk vinden in de opvoeding. U bent niet de opvoeder, maar een medeopvoeder. De eindverantwoording ligt bij de ouders, u bent een aanvulling op hun opvoeding tijdens hun afwezigheid.

Het pedagogisch beleid is een richtlijn voor de gastouders zodat zij weten wat er van hen wordt verwacht. In dit beleidplan zullen wij ingaan op de ontwikkeling van kinderen (van afhankelijkheid tot zelfstandigheid), en verschillende andere belangrijke factoren omtrent de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast stimuleert het de gastouders om in de dagelijkse praktijk stil te staan bij het werk waardoor de kwaliteitsbewustheid wordt bevorderd.

Wij wensen u veel plezier bij het lezen en hopen u op deze manier goed van dienst te zijn.

Hoofdstuk 1

Uitgangspunten en Doelstellingen

1.1 Uitgangspunten

Als basis voor het pedagogisch beleid gelden onderstaande uitgangspunten: het zijn de basisbehoeften en rechten van kinderen.

- Veiligheid
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie
- Gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competenties
- Waarden en normen, cultuur

1.2 Algemene doelstelling

Het gastouderbureau stelt zich tot doel het bemiddelen voor en begeleiden van kinderopvang door gastouders. Gastouderbureau Bloei wil laten zien dat de bloei van de ouders niet op gespannen voet hoeft te staan met de bloei van hun kinderen. Door gebruik te maken van gastouderopvang worden hun kinderen opgevangen in een kleine groep die zo dicht mogelijk staat bij een gezinssituatie. De opvang wordt geboden aan kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar, zodat ouders/verzorgers in staat zijn te werken, te studeren of andere activiteiten te ondernemen.

Daarnaast hebben ze als ouder de mogelijkheid om direct invloed te hebben op de manier waarop er met hun kinderen omgegaan wordt. Een gastouder die maar vier kinderen opvangt kan veel beter maatwerk leveren dan crèche leidsters die met z'n tweeën verantwoordelijk zijn voor zestien kinderen.

Hoofdstuk 2

Gelegenheid tot ontwikkelen van competentie

2.1 Ontwikkelingsgebieden

De ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed vanuit een combinatie van de aanleg van het kind (hier speelt ook erfelijkheid een rol) en de omgeving waarin het kind op groeit.

Het heeft tot gevolg dat het opvoedingsproces erop gericht is het individuele tot zijn recht te laten komen. De opgroeiende mens moet ruimte worden geboden om aan de eigen ontwikkeling vorm en inhoud te kunnen geven, waarbij de opvoeder een belangrijke rol heeft.

In de ontwikkeling van de kinderen vallen de navolgende deelgebieden te onderscheiden:

1. lichamelijke ontwikkeling (grobe- en fijne motoriek)
2. sociale ontwikkeling
3. emotioneel ontwikkeling
3. cognitieve ontwikkeling (verstandelijk)
4. creatieve ontwikkeling
5. ontwikkeling identiteit en zelfredzaamheid

Hier wordt in hoofdstuk zes dieper op ingegaan.

2.2 Lichamelijke ontwikkeling

De grove motoriek wordt gestimuleerd door materialen als het dans- en bewegingsspel. Kleine kinderen hebben belangstelling voor herhaling, de peuter voelt vooral. Bij de gastouder is voldoende speelgoed voor voldoende uitdaging. Het kind moet kunnen klauteren, glijden en springen waardoor het de eigen mogelijkheden leert kennen, speeltuintjes zijn hier uitstekend geschikt voor. Het kind leert onder meer omgaan met hoogteverschillen en gevaar.

De gastouder stimuleert de kinderen om leerzame spelletjes te gaan doen of mee te doen en zorgt tevens voor voldoende leerzaam speelgoed die op de leeftijd van de kinderen is gebaseerd. De gastouder gaat regelmatig met de kinderen naar de speeltuin en/of kinderboerderij.

De fijne motoriek omvat kleine bewegingen die coördinatie tussen ogen en handen vereisen. Het kind gaat naar voorwerpen grijpen, pakken, en iets in de mond stoppen. De gastouder stimuleert dit door te knutselen, tekenen, puzzelen en andere ondersteunende activiteiten.

2.3 Sociaal-emotionele ontwikkeling

Belangrijk aspect van de sociale ontwikkeling is de ervaring hoe het is om samen te zijn met andere kinderen. Door het omgaan met andere leert het kind de uitwerking van zijn gedrag op anderen dan "eigen" mensen (bekende, ouders, vaste oppas, opa`s en oma`s, etc.) te kennen. Hierdoor leert het kind inzicht te krijgen in zijn eigen gevoelens en leert andere reactiemogelijkheden. Tevens leert het kind al vroeg de betekenis van delen, troosten, helpen, rekening houden met anderen en omgaan met conflicten. De gastouder doet voor en legt uit hoe het kind het best kan reageren in bepaalde situaties.

2.4 Emotionele ontwikkeling

Het kind leert om te gaan met zijn gevoelens, herkent gevoelens van andere kinderen en leert hiermee om te gaan. Kleine kinderen uiten veel van hun gevoelens door spel. De gastouder speelt hierop in en stimuleert dit door bijvoorbeeld fantasie- en rollenspelen.

Het serieus nemen van gevoelens van de kinderen is belangrijk. Soms is het nodig dat de gastouder bepaald gedrag verbiedt, echter de gevoelens van het kind moet ze accepteren. De gastouder probeert de gevoelens van de kinderen, zoals blijdschap, woede, verdriet, angst en onverschilligheid te verwoorden.

2.5 Cognitieve ontwikkeling

2.5.1 Taal

De cognitieve ontwikkeling heeft betrekking op de ontwikkeling van taal (begrijpen en spreken) en denken: begrip en inzicht verwerven door de informatie uit de omgeving te ordenen, te onthouden, toe te passen en te combineren met nieuwe situaties. Taal en denken zijn nauw met elkaar verbonden. Zo wordt elk artikel benoemd die het kind aanwijst, ook herhalen en speel de wijs verbeteren van fout genoemde woorden horen bij het leren praten. De gastouder verbetert, verwoordt en herhaalt de woorden die het kind verkeert zegt. Door het kind te laten vertellen wat hij/zij die dag heeft gedaan of beleefd, leert het kind zich steeds beter te verwoorden. Dus veel herhalen en actief luisteren is van groot belang.

2.5.2 Denken

Spelen en bezig zijn is leren voor kinderen. Het kind leert onder meer door voorbeeld en nabootsing. Door allerlei dagelijkse gebeurtenissen te bespreken, ontstaat ordening om de wereld van het kind. De gastouder legt daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de kinderen uit om zelf te verwoorden. Regelmatig doet de gastouder een beroep op het vermogen van de kinderen om zelf oplossingen te zoeken voor problemen.

Hoofdstuk 3

Gelegenheid tot het ontwikkelen van 'persoonlijke competentie'

Hiermee wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit die kinderen in staat stellen om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Exploratie en spel zijn belangrijke bronnen. Het gaat daarbij in het bijzonder om: inrichting van de ruimte en het aanbod van materialen.

3.1 Creatieve ontwikkeling

De gastouder stimuleert de creatieve ontwikkeling door het aanbieden van allerlei soorten materialen (water, zand, verf, klei, verkleedkleden en schmink) en activiteiten (muziek en dans). Voor het kleine kind is het omgaan met materialen een onderzoekende bezigheid. Het leert er de mogelijkheden en de eigenschappen van kennen waarbij het resultaat nog niet belangrijk is. Creatief zijn kan op vele manieren, bijvoorbeeld door te vertellen en door fantasie-constructie spelen. Het is belangrijk kinderen hierbij gewaardeerd worden en zoveel mogelijk de ruimte krijgen voor hun eigen inbreng.

3.2 Ontwikkeling identiteit

Geleidelijk aan wordt het kind zich er van bewust dat het een persoon is, die verschilt van ieder ander. Door het kind positief te benaderen bevordert de gastouder het zelfvertrouwen van het kind. Er wordt aandacht besteed aan de persoonlijke verhalen en het kind wordt gestimuleerd zich te uiten en eigen keuzes te maken. De gastouder waardeert onderlinge verschillen tussen de kinderen in bijvoorbeeld voorkeur voor activiteiten, tempo en spontaniteit. Daarnaast stimuleert de gastouder het identiteitsbesef ook door bijvoorbeeld regelmatig opnoemen van namen en achternamen of door te geven van eigen plekje's of spullen.

3.3 Zelfredzaamheid

De gastouder moedigt het kind aan tot zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Dat wat het kind kan proberen mag het in principe ook zelf doen. De gastouder zorgt er wel voor dat het kind niet teveel mislukkingen ervaart.

De gastouder geeft de kinderen af en toe opdrachten en taken, bijvoorbeeld het opruimen van speelgoed. De opdrachten worden voor het kind duidelijk en overzichtelijk gehouden. De gastouder moedigt het kind aan tot zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Dat wat het kind wil proberen mag het in principe ook zelf doen.

3.3 Nieuwe uitdagingen

Een goede balans tussen een nieuwe uitdaging en een te hoge verwachting is heel belangrijk. Het is goed om kinderen uit te dagen nieuwe dingen te proberen, of om dingen te doen die ze niet verwacht hadden te kunnen. Het is echter wel belangrijk om de uitdaging in lijn brengen met de mogelijkheden en de ontwikkeling van het kind. Als de verwachting en de uitdaging te groot zijn, zal het kind gefrustreerd raken, en een volgende keer het niet op nieuw proberen. Het is cruciaal dat een nieuwe uitdaging een succes wordt dan zal een kind de volgende uitdaging ook aandurven.

Hoofdstuk 4

Veiligheid

Een veilige basis, een 'thuis' waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Voor een kind is het belangrijk dat het zich veilig en geborgen voelt. Dit is nodig om zich te ontwikkelen op verschillende vlakken. Een gastouder kan een kind dit gevoel geven door het te accepteren zoals het is en door het te waarderen.

4.1 Liefde

Normaal zijn wordt vaak bekeken vanuit het standpunt vanuit van de meerderheid. Wanneer is een kind normaal? Vroeger bij de Spartanen was een kind normaal als hij bepaalde testen kon doorstaan, konden zij dat niet dan werden zij in een rotskloof neergelegd en aan de goden overgeleverd. In onze maatschappij hebben wij ook zo onze opvatting over het normaal zijn van een kind, en alles wat daar vanaf wijkt wordt als een blinde of een dove of iemand met ADHD wordt gezien als abnormaal. Echter sommigen beweren anders. Zij zeggen dat kinderen die in staat zijn om liefde te geven en te ontvangen is zijn "normale" kinderen. Uit onderzoek blijkt ook dat mensen die vanuit de liefde leven langer leven en gezonder zijn dan mensen die leven vanuit kwaadheid en veroordeling. Het belangrijkste dat een kind moet voelen van de ouder/gastouder is liefde. Een mens komt door liefde meer tot zijn recht, kan zich beter ontplooiën en is tot grote dingen in staat als hij/zij weet dat iemand achter hem/haar staat.

4.2 Positieve aandacht

Daarnaast is het een wetmatigheid dat als kinderen positieve aandacht krijgen zij minder om negatieve aandacht zullen vragen. Het is daarom belangrijk tijd te investeren in kinderen, dingen met hen te ondernemen en de zaken die worden gedaan te benoemen. Veel praten, hoe klein het kind ook is zorgt dat zij zich zullen ontwikkelen.

4.3 Ritme

Omdat gastouderopvang het meest overeenkomt met een gezin is het belangrijk om als gastgezin ook een soort gezinsritme te hebben. Dit wordt ook gecreëerd door altijd op eenzelfde manier te beginnen als de kinderen aan komen. Begroet hen op hun niveau, ga op uw hurken zitten bij het kind en heet het welkom in uw huis. Stel en kind op hun gemak, door speelgoed aan te bieden of bijvoorbeeld een boek. Neem niet te veel tijd voor het echte afscheid. Er is altijd een moment van overdracht door de ouders, maar als ouders naar hun werk vertrekken, vertrekken zij ook echt en komen zij niet nog een keer terug voor nog een kusje. Rond een uur of tien is het tijd voor fruit of iets te drinken, dit een gezamenlijk moment met alle gastkinderen die daar aan toe zijn (dus geen baby's)

Rond een uur of twaalf is het tijd voor een boterham, ook dit is een gezamenlijk moment met alle gastkinderen. En rond een uur of drie is er opnieuw zo'n moment.

De gezamenlijke momenten aan tafel zijn uitgelezen momenten om met elkaar te praten.

Tijdens de tijd aan tafel is het mogelijk om te vragen hoe het met de kinderen gaat, en wat hen bezighoudt. Hoe was het op school, wat vond je vandaag het leukst om te doen. Het is belangrijk om in de gaten te houden dat ieder kind aan bod komt. Daarnaast is het goed voor de kinderen om te leren naar elkaar te luisteren en elkaar vragen te stellen.

4.4 De veiligheid en hygiëne van de opvangsituatie

- In een huis waar kinderen tot vier jaar worden opgevangen zijn alle stopcontacten in ruimtes waar kinderen verblijven voorzien van beveiliging.
- In een huis waar kinderen van 9 maand oud tot ongeveer 2 jaar verblijven is de trap boven aan voorzien van een traphekje.
- De bedjes, commodes en box zijn stevig. Deze kunnen niet elk moment instorten, waardoor een kind verwond zou kunnen raken.
- Speelgoed is heel, kapot speelgoed wordt direct gerepareerd of weggegooid.
- Giftige stoffen en medicijnen zijn buiten bereik van kinderen (of wel de kast is deugdelijk afgesloten, dan wel het is hoog) weggeborgen. Dit geldt ook voor shampoo in de douche.
- In principe is er geen vijver in de tuin, indien de gastouder/vraagouder wel een vijver in de tuin heeft wordt deze goed afgezet.

- De tuin wordt goed afgesloten.
- In elk huis waar opgepast wordt door een gastouder van Bloei dient een verbandtrommel en rookmelders en een brandblusdeken of brandblusser aanwezig te zijn.
- Daarnaast vindt Bloei het van belang dat de ruimte waarin kinderen opgevangen worden schoon en overzichtelijk is en er voldoende ruimte is om te spelen.
- Er ook de mogelijkheid is om buitenactiviteiten te ondernemen. Dit houdt in dat op de plaats van opvang een tuin is, dan wel een speeltuin of park op loopafstand.
- Voor kinderen tot twee jaar moet er de gelegenheid zijn in een aparte ruimte een slaapje te kunnen doen. Deze ruimte moet goed ventileerbaar zijn en voorzien van daglicht.
- De ruimte waar tuin- en klusgereedschap is opgeborgen dient afgesloten te zijn tijdens de opvang.
- Meubilair dient gebruikt te worden waar het voor bedoeld is. (een bank is om op te zitten, en geen springkussen) Dit ter voorkoming van gebroken armen etc.
- ***Van elk huis waar opvang plaats vindt wordt ook een veiligheidsrisico inventarisatie gemaakt, om ook individueel verschillende gevaren te traceren.***

Hoofdstuk 5

Maatschappelijke Bewustwording

5.1 Normen en waarden

Het gezin is normaal gesproken de plaats waar overdracht van normen en waarden plaats vindt. Door gebruik te maken van gastouderopvang wordt de opvoedingstaak gedeeld met de gastouder.

Normen en waarden die voor Bloei erg belangrijk zijn:

- Eerlijkheid
- Respect
- Gehoorzaamheid
- Excuus aanbieden en aanvaarden
- Belangstelling voor kinderen om hen heen, en van jongs af aan leren dat de wereld niet alleen om jezelf draait
- Het aanleren van omgangsvormen.

U als gastouder kan deze normen en waarden overbrengen door zelf het goede voorbeeld te geven. Als u zelf bijvoorbeeld niet eerlijk bent, kunt u dit ook niet van het kind verwachten. Excuus aanbieden is erg belangrijk. Ruzies dienen uitgepraat te worden, in plaats van er over heen te leven. Daarnaast is het goed om jong te leren om je excuus aan te bieden, zodat dat later bij bijvoorbeeld je werkgever geen moeilijkheden veroorzaakt. Door het afnemen van het aantal kinderen per gezin leert een kind veel minder om aandacht te moeten delen. Toch is dit belangrijk voor zijn ontwikkeling om te leren dat de wereld niet alleen om hen draait. Omdat een gastouder vaak meerdere kinderen opvangt is het nodig om de aandacht te verdelen over meerdere kinderen. Daarnaast is het belangrijk om kinderen te leren om te groeten, een hand te geven en zich voor te stellen etc. zodat kinderen weten hoe ze zich in gezelschap horen te gedragen. Dit kan heel veel onzekerheden bij het kind wegnemen.

5.2 Grenzen stellen en handhaven

Voor kinderen is het belangrijk dat er grenzen zijn. Regels opstellen is niet zo moeilijk, maar ze ook handhaven is een ander verhaal. Hoe doe je dat? De regel is bijvoorbeeld niet schoppen of slaan. Als een kind wel om zich heen slaat waarschuw je hem 1 of 2 keer. Bij de tweede waarschuwing volgt er ook de waarschuwing voor een sanctie. Bijvoorbeeld: als ik nu nog een keer zie dat je slaat, ga je naar de stouthoek. Als het dan nog een keer gebeurt, ook het kind gelijk in de stouthoek zetten. Na de afgesproken tijd laat je het kind gaan staan en ga je op je hurken uitleggen waarom het kind in de stouthoek heeft gezeten. Het kind kan dan tegen jou zijn excuus maken, en tegen het kind dat de klappen heeft gekregen. Bij oudere kinderen werkt het beter om ze zaken te ontzeggen, bijvoorbeeld niet meer tv kijken of spelen met je Nintendo.

Hoofdstuk 6

Gelegenheid tot ontwikkelen van competenties per leeftijdscategorie.

6.1 Kinderen van 0 tot 1 jaar (babyfase)

In deze fase groeit het kind heel hard en omdat groeien energie kost, heeft het kind veel behoefte om regelmatig te eten en te slapen. Het accent ligt in deze fase op het voelen, waarnemen en luisteren. Een baby vraagt om intense verzorging, dit is nodig om zich te leren hechten aan anderen. De baby ervaart liefde en geborgenheid door als gastouder het ritme van de ouders aan te houden. Het is dus van belang om hierover duidelijke afspraken met de ouders te maken.

Een rijke leeromgeving is ook belangrijk, afgewisseld met perioden van rust. Variatie in speelgoed (van kunststof, hout tot stof en met en zonder geluidjes, etc) is noodzakelijk. Ook het fysiek nabij zijn is erg belangrijk voor een baby om zich veilig te voelen. Verder is het belangrijk dat er zachtjes tegen hen gepraat wordt tijdens het verschonen en op andere knuffel momenten. De fles wordt zoveel mogelijk op schoot gegeven, ook als de baby wat groter wordt, omdat het heel belangrijk is dat kinderen de armen om zich heen voelen. Vroeger gaven moeders veel langer borstvoeding, dit werd ook altijd op schoot en in de armen van de moeder gedaan. O.a. via kriebelspelletjes, kirren, knuffelen en liedjes zingen, daar komt een muisje aangelopen, of kiekeboe samen spelen leert het kind communiceren en komt het in aanraking met taal. Rond de zes maanden is het belangrijk om het kind in de 'vrije' ruimte te laten bewegen. Het kind verkent zijn omgeving ook door in beweging te zijn via het zelfstandig zitten, kruipen/tijgeren, lopen en wat later d.m.v klauteren.

6.2 Kinderen van 1 tot 2 jaar (dreumesfase)

Dit is de leeftijd dat kinderen steeds meer en sneller hun omgeving leren kennen. Kinderen hebben daarom fysieke grenzen nodig. Dit is de tijd om alle veiligheidsmaatregelen in huis nog eens te checken. Stopcontacten waar ze niet bij konden zijn ineens met een stoeltje prima bereikbaar. De leeftijd van de dreumes is ook de tijd dat zij hun eigen wil leren kennen, ook hierbij hebben zij grenzen nodig. Een grens biedt een kind veiligheid, ze weten precies waar zij aan toe zijn. Blijf consequent ook al kijken ze nog zo lief als ze iets doen wat niet mag. In de dreumes leeftijd spelen kinderen vaak alleen, helemaal opgaand in hun eigen spel, verwacht dus niet dat ze gaan samen spelen.

Zoals bij elke leeftijd is het ook bij een dreumes belangrijk om te praten, en een kind met je stem te kalmeren. Natuurlijk wordt er geknuffeld, waarbij de grenzen van het kind worden gerespecteerd. Zorg er voor dat wat je zegt en wat je doet overeenkomt. Je kunt bijvoorbeeld niet op een strenge toon een compliment geven. Let dus op je stemgebruik bij kleine kinderen, omdat zij nog niet begrijpen wat je zegt, maar aan je intonatie voelen wat je zegt.

Van de gastouders verwachten we in de deze fase dat ze:

- met aandacht zorg verlenen aan het kind
- het kind voldoende rust en regelmaat bieden
- het kind koesteren door contact te maken: knuffelen, troosten, verzorgen
- samen met het kind spelen
- voldoende gevarieerd en veilig speelgoed aanbieden
- veel tegen het kind praten
- een veilige ruimte creëren tijdens slapen, eten en spelen.
- hulp, ondersteuning, begeleiding bieden m.b.t. het exploratiegedrag van het kind
- aandacht hebben voor de grove motoriek (grijpen, tijgeren, kruipen, lopen)
- het kind positief stimuleren

6.3 Kinderen van 2 tot 4 jaar (peuterfase)

Deze fase staat voor een kind in het teken van het ontdekken van de wereld om zich heen. Hij wil veel dingen 'zelf' doen. Dat doet hij door het inzetten van al zijn zintuigen en door taal te gebruiken om de omgeving te laten weten wat hij wil. De motoriek gaat van grof naar meer verfijnd. De oog-handcoördinatie kan gestimuleerd worden door het bouwen met duplo, rijgen van kralen en het maken van een puzzel. Door te knippen en plakken, zelf te eten met een vork, etc. In deze fase moeten kinderen de ruimte krijgen om zowel binnenshuis als buitenshuis de wereld en zichzelf middels het eigen lichaam te leren verkennen. Peuters hebben veel energie en beweging is erg belangrijk. Evenals het voorlezen van boekjes, samen TV kijken en het zingen van liedjes en versjes om de taal te bevorderen. Veel praten met een peuter en alles in de omgeving benoemen bevordert zijn woordenschat. Een peuter vraagt veel aandacht omdat hij zo nieuwsgierig is en zichzelf gemakkelijk overschat. Op zijn tijd rust is dan ook heel belangrijk. Aan het einde van de peuterfase is zindelijkheidsstraining ook een punt van aandacht. Kijk hierbij naar wat een kind zelf aangeeft, en werk samen met de ouders. Volg hun strategie, en zorg in ieder geval dat er voldoende droge broeken zijn. Zindelijkheidsstraining gaat nu eenmaal met veel ongelukjes te gepaard. Een peuter kan heel goed met andere kinderen spelen, maar reageert nog vooral egocentrisch.

De peuter heeft ook zijn eigen behoeftes en dingen die geleerd moeten worden. Peuters kunnen ook steeds duidelijker praten. Maak hiervan gebruik door open vragen te stellen. Zorg er ook voor dat je eerlijk antwoord geeft op hun vragen. Stem je antwoord wel af op hun leeftijd, je hoeft niet alles te vertellen, en elk detail te benoemen, maar laat een kind niet in onzekerheid zitten over bepaalde vragen. Als ze met intieme vragen komen (dit geldt voor alle leeftijden) verwijst je naar de ouders, en bespreek ook met de ouders welke onderwerpen aan bod zijn gekomen.

Peuter kunnen heel goed vragen om zaken als snoep en tv kijken. Wees duidelijk in wat wel en niet kan. Wees daar ook consequent in. Als je nu iedere keer toegeeft levert dit jengelde kinderen op, die heel lang gaan zeuren om iets. Houdt dit in je achterhoofd als je het moeilijk vindt om het nee voor een snoepje vol te houden. Als je namelijk na 5 keer vragen toch toegeeft zal een peuter de volgende keer niet naar drie keer nee stoppen, maar het misschien wel 7 keer vragen. Hou dus vol!! Hoe laat je een peuter voelen dat hij/zij waardevol is? Door positieve woorden/complimentjes, door een knuffel, en te troosten als ze verdrietig zijn. Maar vooral door ze serieus te nemen. Als een peuter een verhaal verteld, ga er dan serieus op in en denk niet dat het je het met ja ja en oh alleen afkunt. Vraag eens door en laat merken dat je echt luistert.

Vanaf de peuter leeftijd kun je gaan werken met het belonen van positief gedrag door bijvoorbeeld een sticker kalender. We kennen het bijna allemaal wel van de zindelijkheidsstraining, maar ook ander negatief gedrag kan afgeleerd worden door het tegenovergestelde te belonen. Bijten is verschrikkelijk, als een kind veel bijt beloon hem/haar dan als het een ochtend goed gegaan is. Voor je bij de twintig stickers bent is het vaak over. Het is overigens wel belangrijk om uit te vinden waardoor een kind gaat bijten. Houdt dit in de gaten, bijt een kind als hij/zij in het nauw gedreven wordt, voorkom het dan in de periode van training.

Van de gastouders verwachten we in de deze fase dat ze:

- het kind verzorgen en beschermen
- erop toezien dat het kind voldoende rust krijgt
- activiteiten binnen- en buitenshuis organiseren die de motoriek bevorderen
- het gebruik van taal stimuleren (voorlezen, alles benoemen, liedjes leren)
- het kind de ruimte geven om zelfstandig handelingen te verrichten
- hulp, ondersteuning, begeleiding bieden m.b.t. het exploratiegedrag van het kind
- het kind positief stimuleren
- het kind hulp bieden tijdens de zindelijkheidsstraining
- het kind in contact brengen met andere kinderen
- consequent zijn in het benaderen van het kind

6.4 Kinderen van 4 tot 8 jaar (jonge kind)

Het jonge kind is speels en nieuwsgierig. Het verkent de wereld buiten zijn eigen omgeving door meer in contact te komen met de 'grote wereld'. Een kind van vier jaar denkt nog egocentrisch, maar kan al wel rekening houden met anderen. De fijne motoriek wordt uitgebreid en het kind kan steeds meer dingen zelf. In deze fase lijken kinderen onvermoeibaar. Jonge kinderen kunnen zich al goed concentreren op een 'taakje' en houden van duidelijke grenzen en afspraken. De taal en het communiceren met anderen is in deze fase heel erg belangrijk. Woorden en begrippen krijgen een betekenis door concrete handelingen (bouwen, iets bekijken of knutselen). Het lezen mag flink gestimuleerd worden op deze leeftijd. Veel kinderen vinden het heerlijk om voorgelezen te worden of om jou voor te lezen!

Kinderen leren van en met elkaar en daarom is het belangrijk om in deze fase kinderen met elkaar in contact te brengen. Een jong kind wil graag uitgedaagd worden en een rijk aanbod, gerelateerd aan de 'grote mensenwereld' qua activiteiten en speelgoedkeuze is noodzakelijk. Kinderen gaan voor het eerst naar de kleuterschool. Er gaat een hele nieuwe wereld voor hen open. Er komen ook veel nieuwe indrukken op hen af. Meestal hebben kinderen wel een periode nodig om te wennen aan het ritme, en zijn ze in het begin heel moe. Speel in op de behoefte van het kind. Luister naar de verhalen van wat ze beleefd hebben op school. Zorg vooral in de eerste maanden dat je geen drukke dingen plant 's middags na schooltijd. Hiermee voorkom je dat je op stap moet met een zeer vermoeid kind met alle gevolgen van dien. Laat een kind rustig bijkomen, met een boekje op de bank, of zelfs even in bed. Doe dit wel in overleg met de ouders in verband met het 's avonds in slaap vallen.

Kleuters kunnen steeds meer zelf, zichzelf aankleden, zelf naar de wc gaan, zelf fietsen. Ook kunnen ze goed helpen met tafeldekken en kunnen zij hun eigen speelgoed opruimen. Moedig hen aan in zelfstandigheid, en zie elk moment als een leermoment. Denk er over na wat je kunt uitleggen, tijdens het spelen of helpen, zodat zij ook weten waarom grote mensen bepaalde dingen op een bepaalde manier doen.

Kleuters krijgen ook steeds meer vrijheid. Was tot een jaar of vier de eigen achtertuin groot genoeg, nu is een speeltuintje een klein eindje verder op ook leuk. Maak de cirkel niet in een keer heel groot, maar bouw het op. Eerst fietsen in de achtertuin, dan op de stoep voor het huis, dan een rondje om het blok huizen enz. Laat een kind zich regelmatig melden wat hij/zij aan het doen is, en neem zelf regelmatig polshoogte. Houdt rekening met de buurt waar de opvang plaatsvindt. Is het een drukke straat, dan is het niet verstandig om op straat te spelen, ga dan liever naar een park. Is het een rustig hofje, dan heb je andere mogelijkheden. Maak hierover ook afspraken met de ouders, zodat je later niet voor verassingen komt te staan.

Verder is het belangrijk de kleuter complimenten te blijven geven. Door alle nieuwe situaties kan een kind onzeker worden, door alle positieve dingen aan het kind te benoemen zullen zij positiever naar zichzelf gaan kijken. Doordat een kleuter steeds minder verzorging nodig heeft, zijn de natuurlijke momenten van aanraking minder geworden. Denk er over na hoe u dit kunt compenseren. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan een boekje voorlezen op de bank, met een arm om het kind heen (als een kind dit zelf fijn vindt).

Positief gedrag kan ook worden beloond met bijvoorbeeld een sticker, waarbij bijvoorbeeld 20 stickers een autootje oplevert of iets anders kleins. Dit is vooral bij het afleren van negatief gedrag belangrijk. Negatief gedrag verdwijnt eerder als een kind weet wat positief gedrag is en dat dat beloond wordt.

Van de gastouders verwachten we in de deze fase dat ze:

- het kind stimuleren steeds zelfstandiger te worden
- hulp en ondersteuning bieden m.b.t deze zelfredzaamheid
- activiteiten binnen- en buitenshuis organiseren die de motoriek bevorderen (grote en fijne motoriek)
- Actief gebruik van taal stimuleren (voorlezen, samen tv kijken, samen spelen, vragen stellen, dingen bekijken en er over praten, etc)
- het kind bewegingsvrijheid geven, zowel binnen als buiten
- samen met andere kinderen laten spelen

- duidelijke grenzen stellen en afspraken maken
- positief belonen (complimentjes)
- het kind succeservaringen laten opdoen (gepaste taak)
- gevarieerd speelgoed aanbod, o.a. gerelateerd aan de werkelijkheid.

6.5 Kinderen van 8 t/m 12 jaar (schoolkind)

Een schoolkind is leergierig en kan zich verplaatsen in de ander. Het is energiek en kan zijn lichaam steeds beter beheersen. Hij kent zijn plek in de werkelijkheid en kan zich uitdrukken in taal en gedrag. Hij kan zijn eigen gedrag overzien en dit is dan ook bij uitstek de periode waarin er geoefend kan worden met het zich houden aan spelregels en rekening houden met anderen. Positief gedrag belonen werkt stimulerend. Het kind wordt steeds zelfstandiger en zoekt zijn eigen weg in de omgeving van huis en school. Het blijft van belang om het samen met andere kinderen spelen te stimuleren, zowel binnen als buiten. Gezonde voeding en voldoende beweging zorgen ervoor dat het kind een goede conditie behoudt.

Kinderen kunnen heel veel dingen zelf. Daarnaast besteed u als gastouder steeds minder tijd met de gastkinderen omdat zij meer tijd op school doorbrengen. Daarom is het belangrijk na te denken over die paar uurtjes dat u oppast wat u de kinderen mee wilt geven. Grenzen stellen is ook anders dan bij kleuters en peuters. Een 8 jarige zal eerder met u in onderhandeling gaan over wat wel en niet mag. Denk van te voren na over welke regels wel en niet onderhandelbaar zijn. Eten is bijvoorbeeld niet onderhandelbaar, maar een tv programma afkijken terwijl de tijd voor tv kijken om is, is misschien wel onderhandelbaar. Zorg op deze leeftijd voor een goede open relatie.

Op deze leeftijd komt steeds meer de discussie over tv kijken en computer gebruik. Overleg als gastouder met de ouders welke programma's wel en niet gekeken worden. Houdt ook voor uzelf bij hoeveel tijd er gekeken wordt, en kijk mee zodat een programma ook nabesproken kan worden. Voor de computer geldt dat u regelmatig moet kijken waar ze mee bezig zijn. Laat een kind liever niet alleen in een kamer computeren maar kijk regelmatig.

Hoe laat je kinderen tussen de 6 en 12 zien dat je van hen houdt? Door complimenten, door oprechte aandacht en door er te zijn als ze jou nodig hebben. Dring je zelf niet aan hen op en hoor ze niet uit, maar laat hen uit henzelf vertellen wat ze kwijt willen. Respecteer de privacy van een kind.

Van de gastouders verwachten we in de deze fase dat ze:

- het kind ondersteunen m.b.t. het vergroten van zijn zelfredzaamheid
- hulp, ondersteuning en begeleiding bieden
- samen activiteiten ondernemen die motorisch en cognitief uitdagend zijn
- sociale betrokkenheid en vaardigheden bevorderen
- duidelijke afspraken maken en die consequent hanteren
- taal blijven stimuleren (bibliotheek, via computerspelletjes, vertellen, redeneren en laten uitleggen)
- het kind stimuleren om buiten te spelen met andere kinderen
- het kind het gevoel geven competent en succesvol te zijn (aangepaste taak, complimenteren, zelf problemen laten oplossen, belonen)

Hoofdstuk 7

Reglementen

7.1 Groepsgrootte

- Kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar inclusief eigen kinderen tot 10 jaar tellen mee.
- Vijf kinderen ,wanneer ze allemaal jonger zijn dan 4 jaar.Dit is incl. de eigen kinderen van 4 jaar .
- 4 kinderen van 0-1 jaar ,waarvan max. 2 kinderen van 0 jaar ,dit incl. eigen kinderen.
- Leeftijdsopbouw en aantal kinderen kunnen binnen de genoemde grenzen variabel zijn. Ze zijn afhankelijk van de competenties van de gastouder en de mogelijkheden voor opvang zoals slaap- en speelruimte.
- De vraagouders bepalen mede of zij het met de leeftijdsopbouw van de groep eens zijn.

7.2 Minimale eisen van de gastouders

- Allereerst moet de gastouder hart hebben voor kinderen, tijdens de opvang staat het kind centraal en niet eventuele andere activiteiten van de gastouder
- De gastouder moet overzicht kunnen houden, en duidelijke grenzen kunnen stellen en deze ook hanteren.
- De gastouder beschikt over ervaring met het oppassen dan wel opvoeden van kinderen.
- De gastouder moet in staat zijn het goede voorbeeld te geven op het gebied van normen en waarden.
- Wij hanteren een minimale leeftijd van 21 jaar. Hiervan kan in geval van uitzonderlijke competentie én een relevante beroepsopleiding worden afgeweken tot minimaal 19 jaar.
- lichamenlijk en geestelijk gezond
- bereid zijn tot samenwerking met gastouderbureau en tot het volgen van aanvullende cursussen/trainingen/bijeenkomsten die gerelateerd zijn aan de opvangtaak.
- respecteren van privacygevoelige gegevens en geen informatie doorspelen aan derden
- openstaan voor en respecteren van andere gewoontes, culturen, levenswijzen, opvoedingsideeën
- beschikken over goede communicatieve vaardigheden en in staat zijn om op een professionele manier contact met de vraagouders te onderhouden en afspraken te maken
- kennis hebben van ontwikkeling van kinderen, positief staan ten opzichte van de pedagogische doelstellingen en deze in praktijk kunnen brengen
- een erkende kinder-EHBO certificaat hebben en een erkende certificaat goed –gastouderschap of diploma MBO2 Helpende zorg en welzijn of Helpende welzijn of een opleiding die voldoet aan de GGD eisen.
- in staat zijn tot reflecteren op het eigen handelen
- kinderen niet alleen laten of het toezicht aan anderen overlaten
- regelmatig en gedurende minimaal een half jaar beschikbaar zijn voor opvang
- goede beheersing van de Nederlandse taal
- goed telefonisch bereikbaar zijn.
- in bezit van AVP verzekering/ inzittenden verzekering bij auto gebruik.
- **in bezit van VOG evenzo de huisgenoten boven de 18 jaar bij opvang gastouder Thuis.niet-roken kunnen waarborgen niet rokenbeleid.**

Bloei

Gastouderbureau

Lichamelijke ontwikkelingsfasen

2 Maanden	<ul style="list-style-type: none">• In rugligging a-ritmische trappelbewegingen met benen• In Rugligging: Zwaaibewegingen met armen<ul style="list-style-type: none">○ Symmetrische stootbewegingen met armen en benen○ Ogen volgen bewegende objecten○ Fixatie ogen op schommelend speeltje• In Buikligging: Hoofd en schouders opgetild tot het gezicht 45° geheven is<ul style="list-style-type: none">○ Knieën niet meer steeds opgetrokken tegen de buik, strekbeweging van de heupen○ Ongerichte kruipbewegingen met armen en benen○ In zittende houding gebracht kan het hoofd iets langer omhoog gehouden worden.
3 Maanden	<ul style="list-style-type: none">• Hoofdbalans: in rugligging kan het hoofd in het midden gehouden worden• Spel met vingers na 'toevallige' ontmoeting• In buikligging zijn kin en schouders even opgericht, steunend op de onderarmen; handen licht gebald; heupen meer gestrekt• Drukke beweging in bad• De grijpreflex kan passief onderbroken worden• Tyszerend bij verticaal houden zijn de gebogen gewrichten van de onderste ledematen: hurkhouding• Houdt iets met 3e, 4e en 5e vinger vast (ulno-palmaire greep)• Pakt iets alleen als dat de hand raakt
4 Maanden	<ul style="list-style-type: none">• In rugligging kan het hoofd even opgericht worden• Wanneer het kind op de zij ligt, rolt het zich op de rug• In buikligging kan het hoofd en de

	<p>borst tot 90° opgericht worden, kind kijkt om zich heen; heupen volledig gestrekt</p> <ul style="list-style-type: none"> • In zithouding gebracht kan 't zelf het hoofd rechtop houden; blijft zitten met steun • Bij het grijpen zijn er meebewegingen in de andere hand • Het handje is meestal open • Speelt met de handen midden voor zich • Houdt iets met de hele hand vast • Slaait met de handen op b.v. de tafel • Draait het hoofd bij het nakijken van een bewegend object tot 90°
5 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • In rugligging kan het hoofd tot 45° opgericht worden • Wanneer aan de handen uit rugligging opgetrokken, komt het met hoofd en schouders mee omhoog • Kan de benen omhooggestrekt heffen • Kan van de buik naar de rug rollen • In buikligging overwegend steun op de onderarmen • Begint te steunen op de handpalmen • Kan met enige steun zitten • Bij het grijpen doen de ogen mee • Grijpen met de vlakke hand; 'pakt' toevallige voorwerpen in de buurt • Brengt een voorwerp middenvoor, gebruikt de beide handen tegelijk • Kan iets doelbewust -maar wel langzaam- loslaten
6 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Het hoofd energiek omhoog wanneer je aanstalten maakt het kind tot zittende houding op te trekken • In buikligging steunt het op de handen, armen en vingers gestrekt; bewegingsvrijheid voor hoofd en schouders • Indien het iets wil pakken trekt het een been bij, zonder dat het al kruipen kan • Kan eventjes alleen zitten. • Kan staan met steun onder de armen, benen dragen gewicht grotendeels; de voetzolen moeten plat neergezet kunnen worden • Bij het grijpen pakt het kind voorwerpen van de ene in de andere hand over • De handpalm zowel als de duim en vingers worden gebruikt wanneer het kind een voorwerp vastpakt (is radiaal-palmair grijpen). Dit is het begin van de duimoppositie (het tegenover de andere vinger plaatsen van de duim en

	<p>het roteren van de duim om zijn eigen as, zodat de duimnagel naar boven gekeerd blijft)</p>
7 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Kan zich makkelijk van buik naar rug rollen, en van de rug via de zij naar de buik (moeilijker dan 't 1e) • In staande houding (steun onder armen) kan het afwisselend de ene voet na de andere omhoog tillen • Bij het grijpen pakt het alles, slaat ermee op tafel recht naar beneden • Pakt handig en rechtstreeks een voorwerp op • Uni-lateraal reiken naar objecten: vaker met één hand dan met beide tegelijk, echter niet consequent links of rechts; geen sprake van dominantie • Radiaal digitaal-greep
8 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • In buikligging kan het kind nu op één hand steunen, waarbij de andere vrij is om iets te pakken • Probeert door armen en benen te bewegen een voorwerp te pakken • Zit los, heeft tendens om op naar voren gerichte hand te steunen • Wanneer het met steun staat is er een loopbeweging, zonder echter vooruit te komen • Het kind gooit alles op de grond • Het kan twee voorwerpen vasthouden, ieder in één hand
9- 10 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • 'Kruipt' enigszins, met het lijfje op de grond • Zit los met rechte rug en kan naar voren leunen zonder het evenwicht te verliezen • Goede coördinatie in zithouding • Kan staan met steun • Bij het grijpen gebruikt het de juiste kracht • Pakt kleine dingen met de vingers • Begin van de pincetgreep: een precieze greep met toppen van duim en wijsvinger • Gebruikt de wijsvinger veel • Opponeert de duim
11 -12 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Zit los en kan het bovenlichaam vrij bewegen om met voorwerpen te spelen • Kan zelf gaan zitten door op de buik te rollen, de benen te buigen en met de armen af te zetten • Kruipt met buik via de grond - gekruist

	<p>patroon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan staan op handen en voeten • Kan lopen op handen en voeten (is berengang) • Loopt een paar stappen wanneer het aan twee handen wordt vastgehouden • Trekt zich tot staande houding op aan het meubilair • Loopt langs voorwerpen • Kan zelf gaan zitten - dit is een intentionele handeling • De pincetgreep wordt goed uitgevoerd • Kind moet op vlakke ondergrond stevig kunnen zitten (evenwichtsfunctie) •
13- 14 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste losse stappen met in drie gewrichten gebogen benen • Kind kan nog niet plotseling stilstaan • Kan de trap opkruipen op handen en knieën • Na het grijpen kan nu makkelijk losgelaten worden • Naar binnen gedraaide dwarsgreep (de hele hand wordt dwars om een potlood heengeslagen en de arm wordt naar binnen gedraaid. De arm steunt niet!). Dit is een grove beweging vanuit schouders en ellebogen • Kan eten met lepel, ondanks veel knoeien
15-16 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Kind kan gaan zitten vanuit rugligging • Kan gaan staan vanuit liggende houding waarbij het zich op de buik rolt • Loopt alleen, zonder rotatie van de wervelkolom op heupen, voeten uit elkaar recht naar voren; voeten worden niet afgewikkeld, maar plat neergezet; armen zijn uitgestrekt • Stilstaan vraagt veel concentratie en inspanning • Speelt in hurkzit, kan knielen • Heeft bij het zitten een goed evenwicht • Kan zelf op een stoel gaan zitten
17 – 18 Maand	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt enkele stappen zij- en achterwaarts • Rent, maar wel houderig • Kan de trap op, met 1 hand vasthoudend • Kan nog niet op 1 been staan; bij het schoppen tegen de bal stapt het er tegenaan

	<ul style="list-style-type: none"> • Drinkt alleen uit een beker, waarbij de handen een adequate greep hebben
1,5 - 2 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • De loopbewegingen worden met meer zekerheid uitgevoerd, knie en elleboog zijn nog licht gebogen; schouders en armen zijn licht naar achteren gestrekt; de voeten worden nog plat neergezet • Kind kan met hulp op 1 been staan • Kan staand dingen oprapen van de vloer, zonder te vallen • Kan rennen, met het lichaam licht naar voren gebogen • Kan tegen een grote bal aanschoppen, zonder het evenwicht te verliezen • Kan zelf de deur opendoen • Gaat de trap af, vasthoudend met 1 hand en beide voeten op iedere trede plaatsend • Eet zelf met een lepel (beheerst lepelgreep) • Kan gooien, maar nog niet in een bepaalde richting
2- 2,5 Jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Kind kan goed achteruit lopen • Kan eventjes op 1 been staan • Kan op de tenen lopen • Draait in het rond op muziek • Schopt voorwerpen voort • Kan plotseling stilstaan • Kan met beide voeten tegelijk omhoog springen, landt op de vlakke voet
2,5 – 3 Jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Kan springen, met de voeten uiteen • Springt van een traptrede af, met beide voeten tegelijk • Begint alternerend (links/rechts afgewisseld) de trap te lopen, eerst met, later zonder hulp • Kan tijdens het rennen van richting veranderen • Beheerst nu het op de tenen lopen • Kan op een driewieler fietsen • Kan een grote bal vangen, met gestrekte armen en gooien zonder het evenwicht te verliezen • Kan in een bepaalde richting gooien • Vanaf deze fase zijn de lichaamsbewegingen vloeiender en evenwichtiger geworden • Het grijpen is nu een dwarsgreep met gestrekte wijsvinger • Kind kan nu eten met vork, eventueel met lepel en vork (of mes)
	<ul style="list-style-type: none"> • Komt vanuit de rugligging overeind

3-4 Jaar	<p>door slechts licht op de elleboog te steunen en op de zij te draaien</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan met aaneengesloten voeten een paar maal achter elkaar springen • Kan op 1 been het evenwicht bewaren • Kan goed alternerend (links/rechts afgewisseld) traplopen • Bij het lopen zwaait het kind met de armen, de voeten bij elkaar • Kan nu enkele sprongen hinkelen • Kan over een touw heen springen (\pm 5 cm hoog) • Kan vèrspringen, zich met beide voeten tegelijk afzettend (\pm 20 cm) • Gooit de bal overhands (\pm 1 m) • Vangt de bal met beide handen, maar drukt deze nog tegen het lichaam; buigt wel de armen • Het kind is nu zeer druk in zijn bewegingen, en doet graag evenwichtsoefeningen; het heeft veel ruimte nodig • Schrijfgereedschap wordt niet langer met de gehele hand, maar met de vingers vastgepakt, de hand nog steeds naar binnen gedraaid (is penseelgreep). De pols beweegt al wel, de vingers nog niet
4-5 Jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Kind heeft nu een goede algemene lichaamsbeheersing • Het kind beweegt nu economisch • Voortdurende wisseling van houding tussen zitten, staan, hurken • Heeft plezier in hollen, klimmen, springen • Kind kan nu ook hinkelen • Het evenwicht moet goed zijn (kan over streep, balk lopen) • Kan een kleine bal vangen • Kan vanuit de rugligging direct overeind komen • Begin van mogelijkheid tot rolschaatsen, fietsen, steltlopen etc
Vanaf 5 Jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Oefening van gecompliceerde bewegingen • Kan goed vangen en gooien • Gooit met totaalbeweging • Sport en spel met wedstrijd karakter • Gecompliceerde bewegingen als touwspringen (draaien + springen) zijn nu mogelijk • Kan eten en tekenen met een 'volwassen' greep • Kind kan nu bewegingen imiteren

Sociale Ontwikkelingsfasen

2 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste glimlach als antwoord op de aanwezigheid van moeder (± 6 weken) • Begint te luisteren en reageert op de stem van de moeder (verzorger) • Begin van het volgen met de ogen • Huilt op verschillende manieren
3 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Volgt met de ogen het bewegende gezicht van de moeder (verzorger) • Gaat zelf vocaliseren en merkt dit geluid op, hieruit: • Ontwikkelt zich een verdere interactie tussen moeder en kind • Draait het hoofd naar het geluid toe, zoekend • Beantwoordt een glimlach van de ander
4 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Vrolijk opgewonden bij 'spelcontact' • Huilen bij verbreken van het contact • Begint gezichtsuitdrukking van de volwassene te onderscheiden en reageert erop • Onderscheidt alleen-samen zijn; reageert op plotseling verbreken van contact
5 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Draait zich naar sprekkenden • Is bij het huilen te kalmeren door het toe te spreken • Begint geluiden te herhalen
6 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Steekt de armen uit bij de verwachting opgepakt te zullen worden • Antwoordt op de gezichtsuitdrukking van een volwassene door mimiek en geluid • Leert de betekenis van interactie en mimiek verstaan • Reageert negatief als een stuk speelgoed wordt afgepakt
7 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Begin van sociale imitatie (b.v. gedag zwaaien) • Trekt actief aandacht van volwassenen • Lacht tegen zichzelf in de spiegel
8 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Maakt onderscheid bekenden - vreemden • Terughoudendheid t.o.v. vreemden (soms echt angstig) • Raakt zichzelf in de spiegel aan • Treedt uit de twee-eenheid (dyade) met moeder naar buiten • Kan kiekeboe spelletje spelen
9 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Gaat in op het gedrag van de volwassene voor zover het ermee

	<p>vertrouwd is</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpt woordje(s) • Kan iets terugvinden als het onder een doek wordt verstopt
10 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Gebaren van volwassenen worden doelmatig beantwoord • Reageert op noemen van de naam • Herkent het eigen spiegelbeeld • Kan genegenheid tonen (d.m.v. kusjes) • Kan een voorwerp op verzoek afstaan
11 -12 Maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Gebaren van volwassenen worden doelmatig beantwoord • Reageert op noemen van de naam • Herkent het eigen spiegelbeeld • Kan genegenheid tonen (d.m.v. kusjes) • Kan een voorwerp op verzoek afstaan
1-1,5 Jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Imitatie van dagelijkse handelingen • Voert eenvoudige opdrachtjes uit • Begin van samenspelen (b.v. bal rollen); speelt verder naast anderen • Begin onafhankelijkheid door zelf voort te kunnen bewegen • Leert nee te zeggen; dit zou je de eerste concrete wilsuiting kunnen noemen • Begrijpt een verbod • Begin van 'schaamte' bij stout zijn via bewustwording van goed- en afkeuring van de volwassene • De interactie met andere kinderen wordt persoonlijker: interesse in andere kinderen
1,5 - 2 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Begin van het eigendomsbegrip • Probeert te vertellen wat het beleefd heeft • Noemt zichzelf bij de naam • Wendt zichzelf actief tot de volwassene om hulp of om iets te laten zien • Kent de weg naar huis • Kan nog niet delen met andere kinderen • Hangt erg aan moeder, is verlegen t.o.v. vreemden • Kinderen tov elkaar verdraagzamer: gedrag iets beter aangepast aan de activiteiten van 't andere kind • Wordt zich bewust van het geslachtsverschil • ca. 2 jaar Voor het eerst wordt het begrip 'ik', jij en mij gebruikt (beginnend ik-besef)
2 - 2,5 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Toenemend ik-besef; wel worden ik en jij nog een tijdje door elkaar gebruikt • Begin van de koppigheidsfase: de

	<p>eigen wil wordt ontdekt, wat gepaard gaat met bewijzen van eigen zelfstandigheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onevenwichtig sociaal gedrag met sterke uitersten: afhankelijkheid en zelfstandigheid • Ontdekken van zichzelf als middelpunt van eigen handelen • Pakt het speelgoed van de ander af • Kan rijmpjes, versjes en verhaaltjes onthouden
2,5 - 3 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkte echte zelfstandigheid, n.l. eigen persoon, eigen wil, eigen ideeën • Bepaalde zelfbeheersing • Wordt coöperatief, begrijpt namelijk eenvoudige motiveringen • Is erg gevoelig voor lof en kritiek • Gebruikt het begrip wij • Leert te delen en op de beurt te wachten • Betere aanpassing in groep met kinderen • Is eerder geneigd raad van vriendjes op te volgen dan van volwassenen
3 - 4 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Saamhorigheidsgevoel • Kan met andere kinderen spelen, vooral veel rollenspel; met twee kinderen beter dan met meerdere • Accepteert sociale regels en eenvoudige spelregels • Weet mijn en dijn te onderscheiden • Begint zich van huis te verwijderen; kan zelfstandig teruggaan
4 - 5 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Realistischer t.o.v. eigen mogelijkheden • Kritiek op volwassenen • Competitie-element doet zijn intrede; kan vaak nog slecht tegen verlies • Eerste werk- en taakrijpheid ontstaat • Samenspelen in kleine groepjes is mogelijk
5 - 6 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Neemt meer afstand van de ouders, vooral van moeder • Zit met een innerlijke tweestrijd • Zet zichzelf steeds centraler; ook kritischer t.a.v. zichzelf • Belangstelling voor eigen babytijd, samen met de mogelijkheid zich in de toekomst te verplaatsen • Grotere sociale belangstelling; vriendschappen

	<ul style="list-style-type: none"> • Groot aanpassingsvermogen • Kan anderen beschermen i.p.v. alleen maar zelfhandhaving
6 - 7 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Schoolrijpheid: eigen maken van traditioneel cultuurbezit • Sterke behoefte aan leeftijdgenoten • Is minder afhankelijk van moeder • Vergelijkt thuis met dat van andere kinderen • Schaamtegevoel ontwikkelt zich sterk, schaamt zich voor ontoereikende mogelijkheden, angsten en fouten • Probeert conflicten te vermijden • Kan zichzelf doelen stellen, een taak opleggen
7 - 8 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Is goed in staat te luisteren en zich te concentreren • Begin van gevoel voor ethiek (goed/slecht) • Maakt zich de morele opvattingen van het gezin eigen • Gevoel voor plicht en verantwoordelijkheid

Cognitieve ontwikkeling (Piaget Theorie)

1. Sensomotorische stadium (geboorte tot 2 jaar) a. Geboorte tot 1 maand	<ul style="list-style-type: none"> • Wijzigen van reflexen in meer adaptieve, bruikbare reflexen
b. 1 tot 4 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Integreren meerdere reflexen
c. 4 tot 8 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Meer interesse in wereld om zich heen • Herhaling gedrag dat leidt tot plezierige of interessante resultaten • Nog geen objectpermanentie
d. 8 tot 12 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • A-not B error: de neiging om objecten te zoeken op plaatsen waar ze eerder altijd gevonden zijn en niet waar ze de laatste keer verstopt waren • Objectpermanentie: de kennis dat een object blijft bestaan ook al is het uit het zicht
e. 12 tot 18 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Begin experimenteren (spullen in de wc-pot gooien, geluid met lepels maken etc.)
f. 18 tot 24 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Deferred imitation: herhaling van andermans gedrag, een tijd nadat het

	gedrag verschenen is
2. Preoperationele stadium (2 tot 7 jaar)	<ul style="list-style-type: none"> Het preoperationele stadium is een mix van indrukwekkende vooruitgang én indrukwekkende limieten. Een verworvenheid is de symbolische representatie. Hierbij gebruikt men het ene object om een ander object te symboliseren. Zo kan een banaan bij een klein kind een telefoon voorstellen. Een andere verworvenheid is het conservatie concept. Hiermee wordt het idee bedoeld dat het enkel veranderen van de verschijning van een object de basiselementen van dit object niet veranderd. Een limiet is het egocentrisme. Kinderen zijn geneigd om de wereld alleen vanuit zichzelf te bezien en zij kunnen zich niet of slecht inleven in anderen. Zij kunnen met andere woorden nog niet goed perspectief nemen. Dit zorgt ervoor dat kinderen regelmatig langs elkaar heen praten. Een andere limiet is concentratie. Dit is de neiging om te focussen op een enkel, opmerkelijk object of gebeurtenis en daardoor andere relevante dimensies niet te zien
3. Concreet operationele stadium (7 tot 12 jaar)	<ul style="list-style-type: none"> Begin logisch redeneren Er is vooruitgang in het conservatie concept Het kind het nog wel moeite systematisch te denken (zwaardere objecten vallen sneller)
4. Formeel operationele stadium (12+ jaar)	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijkheid abstract denken (het kind kan zich iets voorstellen van bijvoorbeeld het begrip 'hemel') Mogelijkheid hypothetisch te redeneren Dit stadium is niet universeel: niet iedereen bereikt dit stadium

Taal ontwikkelingsfases

6 weken	<ul style="list-style-type: none"> Fase van de ongedifferentieerde motoriek (schreiperiode), ter oefening van de ademhaling, werking van de stembanden, werking van het aanzetstuk (door zuigen) Gevoelsmatig schreien = contact met de buitenwereld
6 - 20 weken	<ul style="list-style-type: none"> Intentioneel schreien
2- 3 Maand	<ul style="list-style-type: none"> Gorgelende keelklanken (ook bij kinderen die nooit leren spreken) Grote verscheidenheid van klanken Akoestische element gaat een rol

	spelen
3 – 4 Maand	<ul style="list-style-type: none"> • Brabbelfase • Herhalen van rijen van steeds dezelfde lettergreep • De lippen werken nu mee in de geluidsproductie • Het stemloze lachen gaat over in 'kraaien' • Lal- en keuvelgeluidjes
5-6 Maand	<ul style="list-style-type: none"> • Affectieve vocalisaties, waarbij plezier en frustratie zijn te onderscheiden • Herkent stem van de moeder
6-7 Maand	<ul style="list-style-type: none"> • Oefening van beheerste geluiden • Klanken met intonatie, ook onderscheid in volume, toonhoogte • Herhalingsklanken (auto-imitatie) • Echolalie (onbewuste nabootsing van de laatst gehoorde klankgroep)
7 - 8 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Echolalie gaat langzaam over in lichte imitatie
Vanaf 8 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve pogingen tot nabootsing, met zinsmelodie (sociaal brabbelen) • Willekeurige aaneenrijging van klanken (jargon) • Af en toe 2-lettergreepige klanken • Fluisteren lokt uit tot imitatie
Vanaf 9 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabuleer fase • Zinvol gebruik van bepaalde klankgroepen • Begrijpt simpele opdrachtjes
Vanaf 11 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Voert simpele verzoeken uit • Kan gebaren interpreteren en er het juiste geluid bij maken
Vanaf 12 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Eigenlijke taalfase • Systematisch gebruikte eerste woord(en) • Alleen zelfstandige naamwoorden worden gebruikt
12 - 18 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Eenwoordfase (holofrase-periode) • Kan woorden nabootsen, maar gebruikt ze niet zelf • Relatie tussen bepaalde klankgroep en bepaald concept = begin symboolfunctie • Brabbelt veel; houdt monologen bij het spelen • Begrijpt steeds meer woorden • Heeft met ca. 1,5 jaar een passieve woordenschat van ca. 70 woorden • Interpretatie van wat het kind zegt is afhankelijk van de context waarin het gezegd wordt
18 - 24 maanden	<ul style="list-style-type: none"> • Gaat meer praten, gebruikt nu ook werkwoorden (= handelen) • Kan nee zeggen, maar nog niet duidelijk 'ja'

	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt woorden om dingen te benoemen - begripsvorming • Begint 2 woorden samen te voegen, zoals eigenschapsnamen, b.v. melk heet; eerste oordeel • Heeft geen enkel begrip van taalregels • Heeft plezier in nieuwe woorden leren - steeds de vraag: "is dat" (isdat periode) • Verwisselen van veel medeklinkers • Dubbele medeklinkers zijn nog te moeilijk, wordt enkel: b.v. toel = stoel • Begin samengestelde zin, b.v. Pim niet sape • Heeft ca. 300 woorden, die het begrijpt
2 - 3 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Brabbelen verdwijnt, wordt echt praten • De uitspraak verbetert, vooral bij medeklinkers • Bij 2,5 jaar is de woordenschat ca. 400 - 500 woorden • Dubbele medeklinkers worden langzaam beter gebruikt, wel vaak in de verkeerde volgorde (b.v. weps = wesp) • Meer taalkundige vormen worden gebruikt, zoals voorzetsels • Scheiding ik en de ander - gebruik van de ik-vorm en dus ook de jij-vorm • Voornaamwoorden mij, jou etc. • Veel wat en waarom vragen; niet zozeer naar kennis, als wel vragen om aandacht • Vormen van meervoud, eerst volgens één regel, namelijk: s (beds) • Verleden tijd, meestal volgens één regel, namelijk overal -de- achter (b.v. vraagde etc)
3 - 4 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Begrip voor taalregels ontstaat • Eindeloze 'waarom vragen', waarbij meer naar het antwoord geluisterd wordt • Het kind begrijpt veel • Vertelt veel verhalen • Niet veel uitspraakfouten meer; geen moeite met medeklinkers, behalve bij moeilijke dubbele combinaties (b.v. weps - wesp) • Nog wel moeite met de zinsbouw • Vaak pseudo-stotteren • Heeft ca. 600 woorden ter beschikking (passief)
4 - 5 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • De uitspraak is bijna helemaal goed, wel versprekingen • De zinnen worden langer • De belangrijkste grammaticale regels

	<p>worden grotendeels goed toegepast</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begin van de ontwikkeling van abstracte begrippen • Gebruik van de oorzakelijke bijzin (want, omdat)
6 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Heeft ca. 500 - 3000 woorden ter beschikking (passief)
ca. 8 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling van de articulatie voltooid • Alle grammaticale constructies zijn ru

Bloei

Gastouderbureau

Zowel ouders als ondernemers in de kinderopvang vinden het belangrijk dat ouders kunnen adviseren bij belangrijke onderwerpen betreffende de opvang van hun kind(eren).

De Wet kinderopvang stelt een oudercommissie verplicht in ieder kindercentrum en gastouderbureau en geeft die oudercommissie verzaamd adviesrecht op diverse punten. De Wet kinderopvang stelt verder bepaalde eisen aan de samenstelling van de oudercommissie en aan het reglement van de oudercommissie.

Het reglement voor de oudercommissie wordt vastgesteld door de houder. Wijziging van het reglement behoeft instemming van de oudercommissie (Wk art 59).

1. Begripsomschrijving

Kinderopvangorganisatie: rechtsvorm of organisatievorm waar één of meerdere kindercentra en gastouderbureaus onder vallen;

Houder:* degene die een kindercentrum of gastouderbureau exploiteert, te wetende mw. J.de Jong-Meijers.

Gastouderbureau: organisatie die gastouderopvang tot stand brengt en begeleidt;

Ouder: een persoon die een huishouding voert waartoe het kind behoort op wie de kinderopvang betrekking heeft;

Oudercommissie: de commissie, bedoeld als in artikel 58 van de Wet Kinderopvang, functionerend op een wijze zoals in dit reglement is beschreven. Deze oudercommissie is gekoppeld aan de vestigingsplaats van het gastouderbureau.

Leden: leden van de oudercommissie;

Gastouder: natuurlijke persoon die gastouderopvang biedt.

2. Doelstelling

De oudercommissie stelt zich ten doel:

- 1) De belangen van de kinderen en de ouders van het gastouderbureau waar de oudercommissie aan verbonden is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen;
- 2) Te adviseren ten aanzien van kwaliteit;
- 3) Het behartigen van de belangen van de ouders van het gastouderbureau bij de houder van het gastouderbureau.

3. Samenstelling

1) Uitsluitend ouders, zoals omschreven in artikel 1 van dit reglement kunnen lid zijn van de oudercommissie (Wk art 58 lid 2);

2) Maximaal één ouder per huishouden kan lid zijn van de oudercommissie;

3) Gastouders, personeelsleden en leden van de Directie van de kinderopvangorganisatie kunnen geen lid zijn van de oudercommissie, ook niet indien zij ouder zijn van een kind dat gebruik maakt van gastouderopvang van desbetreffend gastouderbureau (Wk art 58 lid 3).

4) De oudercommissie bestaat uit minimaal twee en maximaal zeven leden;

Totstandkoming en beëindiging van het lidmaatschap

1) Alle ouders worden schriftelijk uitgenodigd zich kandidaat te stellen voor de oudercommissie. Kandidaatstelling kan alleen schriftelijk geschieden.

- 2) Indien er vacatures zijn in de oudercommissie dan roept de oudercommissie ouders op zich kandidaat te stellen; kandidaatstelling kan schriftelijk geschieden;
- 3) Indien het aantal kandidaten het aantal beschikbare zetels niet overtreft, worden alle kandidaten op de eerstvolgende vergadering van de oudercommissie benoemd;
- 4) Indien zich meer kandidaten melden dan er zetels beschikbaar zijn, organiseert de oudercommissie een verkiezing;
- 5) Tijdens een ouderavond waarbij alle ouders zijn uitgenodigd, worden de leden van de oudercommissie gekozen en vervolgens benoemd. Alle ouders worden vooraf geïnformeerd over de verkiezing en de kandidaatstelling. De verkiezing kan ook schriftelijk via een stembus, waarbij aan alle ouders een stembiljet is uitgereikt;
- 6) Oudercommissieleden worden gekozen voor een periode van 2 jaar. Ze zijn maximaal twee keer herkiesbaar;
- 7) Het lidmaatschap van de oudercommissie eindigt bij periodiek aftreden, bij bedanken, bij ontslag door de oudercommissie, bij overlijden en wanneer de ouder geen kind meer heeft dat gebruik maakt van kinderopvang van het gastouderbureau;
- 8) Tenminste een derde deel van de ouders kan de oudercommissie verzoeken om binnen twee weken een ouderavond te organiseren, waarbij ze het recht hebben om zelf onderwerpen op de agenda te plaatsen. Tijdens een dergelijke avond moet(en) (leden van) de oudercommissie aftreden als de meerderheid van de ouders aanwezig is en de meerderheid van de aanwezige ouders hun vertrouwen in de oudercommissie opzegt. Een dergelijk besluit kan alleen genomen worden als het is opgevoerd op de van tevoren opgestelde agenda;
- 9) Bij aftreding van alle leden van de oudercommissie draagt de houder zorg voor de verkiezing van een nieuwe oudercommissie.

5 Benoemen van oudercommissieleden in functie

De vergadering wijst uit haar midden een voorzitter, secretaris en penningmeester aan. De vergadering besluit hierover eenstemmig.

In één persoon kan, ten hoogste voor een periode van drie maanden, meer dan één functie verenigd zijn. Benoeming geschiedt voor een periode van twee jaar. Na het verstrijken is herbenoeming mogelijk, indien de betreffende persoon zich hiervoor kandidaat stelt.

6 Taken voorzitter, secretaris en penningmeester

De voorzitter leidt de vergadering en draagt zorg voor een vlotte uitvoering van taken. De voorzitter treedt in eerste instantie op als vertegenwoordiger van de oudercommissie richting de houder van het gastouderbureau. De voorzitter overlegt regelmatig met de houder van het gastouderbureau over de voortgang van de dagelijkse activiteiten.

De secretaris stelt in overleg met de voorzitter de agenda op en zorgt voor verspreiding per brief/email aan de leden ten minste zeven dagen voor aanvang van de vergadering. De secretaris stelt de notulen op en verspreidt deze onder de leden. De secretaris draagt zorg voor de overdracht van de notulen of een verkorte versie aan de houder van het gastouderbureau, die op zijn beurt deze via de gangbare communicatiekanalen onder de ouders verspreidt. De secretaris beheert het notulenboek, de inkomende en uitgaande post en het adressenbestand van de leden.

De penningmeester beheert de middelen waarover de oudercommissie beschikking heeft.

7 Vergaderfrequentie

1) De vergadering wordt minimaal drie maal per jaar bijeengeroepen door de secretaris.

Ten minste twee vergaderingen vinden plaats in (gedeeltelijke) aanwezigheid van de houder van het gastouderbureau of zoveel vaker als onderling overeengekomen is.

Indien twee leden een vergadering noodzakelijk achten, kunnen zij de secretaris opdracht geven om een extra vergadering bijeen te roepen.

Het initiatief tot het bijeenroepen van een vergadering kan ook uitgaan van de houder van het gastouderbureau.

In de laatstbedoelde situaties zal de vergadering zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken, plaatsvinden.

2) Berichten van verhindering worden vroegtijdig meegedeeld aan de secretaris.

3) Van een vergadering wordt een schriftelijk verslag opgemaakt.

8 Contacten met ouders

1) De medewerker van gastouderbureau BLOEI stelt nieuwe ouders op de hoogte van het bestaan van de oudercommissie inclusief de namen van de oudercommissieleden, eventueel middels een door de oudercommissie opgestelde introductiebrief.

- 2) Indien de samenstelling van de oudercommissie verandert, stelt de medewerker van het gastouderbureau ouders, via bestaande communicatiekanalen, hiervan op de hoogte.
- 3) Alle ouders worden door middel van een aankondiging via de bestaande communicatiekanalen van het gastouderbureau minimaal zeven dagen vooraf op de hoogte gebracht van de vergadering van de oudercommissie.
- 4) De goedgekeurde notulen worden door de medewerker van het gastouderbureau via de bestaande communicatiekanalen onder ouders verspreid.
- 5) Eenmaal per jaar brengt de oudercommissie tijdens een ouderavond verslag uit over haar activiteiten;
- 6) Na toestemming van de betrokken ouders krijgt de oudercommissie de (email-) adressen van de bestaande en nieuwe ouders.

9 Toegang tot de vergadering

- 1) Iedere ouder heeft, mits van tevoren aangemeld bij de voorzitter van de oudercommissie, als toevoerder toegang tot de vergaderingen. Hij kan inspreken na toestemming van de voorzitter.
- 2) Het overleg van de voorzitter met de houder van het gastouderbureau is niet openbaar.

10 Stemprocedures

- 1) Besluitvorming vindt plaats bij meerderheid van stemmen (Wk art 59 lid 4), daarbij dient de helft plus één van het aantal leden aanwezig te zijn.
- 2) Over kwesties die het voortbestaan van de oudercommissie zelf of haar functioneren betreffen kan de vergadering alleen besluiten indien het op de agenda is opgevoerd. Het gaat hierbij met name om:
 - a) ontslag van één van de leden. In deze situatie is de vergadering niet openbaar;
 - b) -wijziging van het reglement van de oudercommissie;
 - c) -wijziging van het huishoudelijk reglement.

Een lid van de oudercommissie kan een ander schriftelijk machtigen voor hem of haar een stem uit te brengen. Een lid kan in een vergadering voor ten hoogste twee leden als gemachtigde optreden.

- 4) Stemmingen geschieden mondeling. De voorzitter kan bepalen dat schriftelijk wordt gestemd.
- 5) Een blanco stem of onthouding wordt geacht niet te zijn uitgebracht.
- 6) Bij het staken van de stemmen beslist de voorzitter.

11. Overige taken en bevoegdheden van de oudercommissie

De oudercommissie is bevoegd de houder ook ongevraagd te adviseren over de onderwerpen waarop de oudercommissie adviesrecht heeft (Wk art 60 lid 3).

- 1) Pedagogisch beleidsplan;
- 2) Beleid op het gebied van voeding;
- 3) Risico inventarisatie veiligheid en gezondheid;
- 4) Vaststelling of wijziging van een klachtenregeling en het aanwijzen van de leden van de klachtencommissie;
- 5) Wijziging van de bemiddelingskosten van het gastouderbureau;
- 6) Wijziging van de adviesprijs voor daadwerkelijke gastouderopvang;
- 7) Vorm en inhoud van begeleiding en deskundigheidsbevordering van gastouders door het gastouderbureau;
- 8) Beleid van het gastouderbureau ten aanzien van beschikbare speel- en slaapruiimte en de buitenspeelmogelijkheden in relatie tot het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.

12. Geheimhouding

- 1) Op de leden van de oudercommissie rust, inzake van hetgeen hen uit hoofde van hun lidmaatschap ter kennis is gekomen, in beginsel geen geheimhoudingsplicht.
- 2) Een geheimhoudingsplicht bestaat wel in de hieronder beschreven situaties:
 - a) Informatie en stukken kunnen alleen aangeduid worden als vertrouwelijk, wanneer het gegevens van privé-personen betreft of wanneer het gegevens betreft die het economisch belang van de kinderopvangorganisatie kunnen schaden (Wet bescherming persoonsgegevens).
 - b) Ook de oudercommissie kan verzoeken om geheimhouding van informatie of inlichtingen die schriftelijk of anderszins ter kennis van de houder worden gebracht.

13. Wijziging van reglement

Het besluit tot wijziging van het reglement behoeft instemming van de oudercommissie (Wk art 59 lid 5).

Handtekening voorzitter oudercommissie

Handtekening houder

Datum:

Bijlage 24: Slaaphouding

Formulier Toestemmingsformulier slaaphouding

Datum.../.../..... Plaats.....

Gastouder:

Kind:

Ouders/verzorgers:

Hierbij geven de ouders/verzorgers van boven genoemd kind toestemming aan de gastouder hun kind tijdens zijn/haar verblijf bij de gastouder op zijn/haar buik neer te leggen.* Hierbij geven de ouders/verzorgers van boven genoemd kind toestemming aan de gastouder hun kind tijdens zijn/haar verblijf bij de gastouder in te bakeren.

Ouders/verzorgers hebben hierover contact opgenomen met medisch specialist.

Handtekening ouders/verzorgers

Handtekening gastouder

NB.

Ondergetekende ouder/verzorger weet dat als er iets met het kind gebeurt wat in relatie staat tot bovengenoemde slaaphouding en/of inbakeren de gastouder niet verantwoordelijk of aansprakelijk gesteld kan worden.

Het ingevulde formulier blijft bewaard en na afloop periode buikslapen en/of inbakeren wordt dit formulier vernietigd.

*Zodra kind zelfstandig kan omdraaien is dit formulier niet meer relevant.